

MAGYAR NŐK LAPJA

A. M. N. MUZEUM
HIRLAP OSZTÁLYA

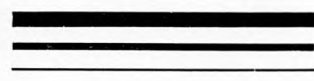
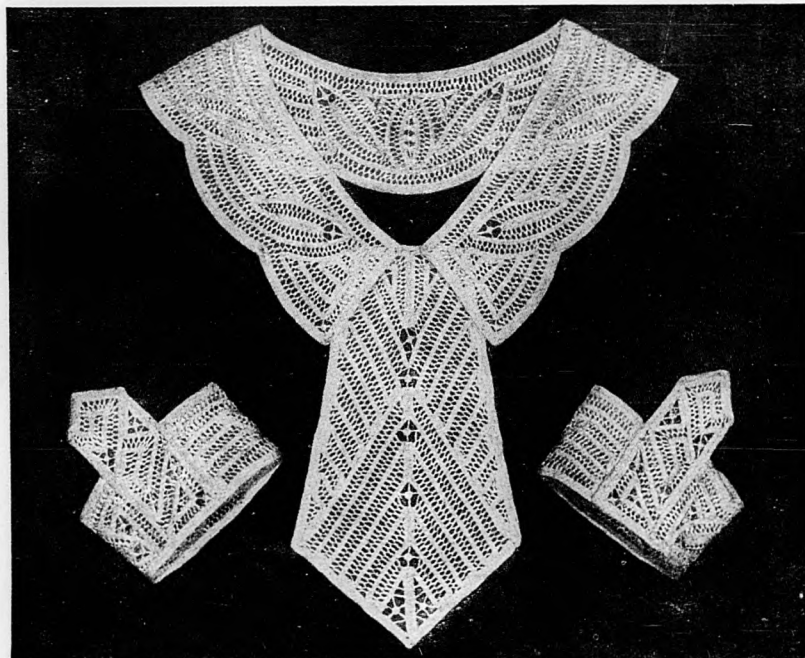
I. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM
BUDAPEST, 1939. FEBR. 10
ÁRA NYOLCVAN FILLÉR

MISS C. R. DORÉE
WASHINGTON

TÉLI HANGULAT

MAGYAR NŐK LAPJA

I. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

BUDAPEST, 1939 FEBR. 10

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekkszám: 41.490. Előfizetési ár: Magyarország egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P. félévre 12 P. negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt 30 P. félévre 15 P. negyedévre 7.50 P.

SZERKESZTI:
PAPP JENŐ

Csehszlovákiában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 180 csekkorona. félévre 90 csekkorona, negyedévre 50 csekkorona. Romániában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 900 lei. félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 40 P. félévre 20 P. Egyes szám ára 80 fill. Előfizetési ára az ingyenes gyermekrovatmelléklettel együtt évi 24 P.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., BERLINI-TÉR 2. TELEFON: 11—12—93

TAVASZ

IRTA: IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ

Azzal kezdődik, hogy a házak között, a kert fölött, a réten át a levegő dlig észrevehetően, lehellethálványan rózsaszínű lesz... És a kertben ott áll már egy lány, felöltő nélkül, egyik fa langyos derekának dől s szép fejhajtással elmerülten olvas valami vastag, romantikus könyv habfehér lapjáról. Tudom, tavasz, arra pályázol, hogy engem most itt e kerti verandán a heverőszékben elaltatsz, jószagú, boldog és könnyű sírásba csukló álommal, hogy így levégy lábamról s ne kutassam titkodat. No, nem. Jöjj csak ide mellém, de szeleburdin meg ne ugordj, nézd, közelebb húzom én is széket, ismerkedjünk s árul el a nőket, akiket szorongásig megraksz új, heves érzésekkel és nem remélt, ámulates elhatározásokkal, beszélj a frissléptű, sudár lányokról, akiket idén érlelsz nővé, szólj férfiakról, akik tavaszba ébredő nyújtózással jönnek eléd, mosolyra nyílt szájukból tajtékcsín, erős fogsoruk látszik.

Oh, hogy szeretném tudni titkodat, mellyel egy világot bolondítsz; de nem válaszolsz, csak itt vagy, lárványosan és gyanusan, mint a végzet: vágyat ébresztően, pusztítón és édesen. Egy-két hónap az egész tavasz, s mégis egészen másik világ, örökké kívánt egzotikus táj, hová mint egy drága, egész évben: spórolt hajójegygyel érkezünk meg, a valószínűtlenül fűszeres levegő átítatja gondolatainkat, éjszakánként kissé rózsalevelek között alusznak, a reggeli, ordítúrsra

ősztönző napfényt személyes vívmánynak érezzük, a pullovert és mellényt elhajítjuk, világos nyakkendőt kötünk, az utcán szélesebb gestussal magyarázunk, s hetenkénti programot csinálunk városligettel és tejszínes eperrel s bőkezűen elhatározzuk, hogy ellenségünket vagy megpofozzuk, vagy kibékülünk vele, ahogy jön.

Az utcán felszabadultan, pihent és ruganyos karcsúsággal jelennek meg a nők, galambszürke kosztümökben s bővebben bugyanó selyemblúzzal, amely fölött nyakuk már szellősen, levegősen nyújtózik elő, s a blúzkiugrás és a haj pelyhes széle között kis kreolszint is fog bőruk a csecsemőnyi, új sugaraktól. Kivágottabb cipők, világosabb harisnyák. A szigeti sétánál a föld puhán enged, néhány gyöngyöző, meleg könnyecske bújik elő a ruganyos agyagból a léptek súlyára... Anna néni, aki magas hajkoronájával bágyadtan imbolygott a téli kályha körül, most pettyes blúzt ölt, kitarja az ablakot, begyenes szippantja a friss levegőt, s csalogányhangon lármát ver a lakásban. S Pali bácsi egyszerre hiányzik az ebédlőasztal mellől, a tányérba kimert leveše bőrdözve hül. Aztán elkésve bedíllit, porosan, s büntudatosan mosolyog és gyerekesen civakodik. «Csak megnéztem a Vérmezőt» — mondja durcásan, de pontosan nem lehet tudni, mit nézett meg. Talán a régi gimnázium kerjéte nyargalta végig, de nincs kizárva, hogy valamelyik külvárosi fűszereshez állított be, fiatal reket kért s ott nyomban a pulton, bicskáját előhúzva, egy szelet paprikásszalonnával együtt megfaltaozta. Most elnézően és bájosan mosolyog, huzogatja orrát, s csak kedvenc ételeiből eszik, a többit makrancosan otthagya. Ilyenkor tavasszal az ég konok felhőzete egycsapásra szertefoszlik, mint a csalafinta női sírás borúja s az élet érzelmi tartalma megdagad, mint a szélbe száradni akasztott fehérholmi. Van aki az újarany napfényű délelőttökön régi levelesládában hajkurássza a múlt könnyes, boldog perceit. Tavasszal pontosan nem lehet tudni, hogy a kertben és az emberek között mi történik és miért? Holnapra lehet, hogy kinyílik a dupla orgona s Gábor majd este hétkor megcsókol; akkor pedig egészen másképp fordul a holnapután. S végy erőt ceruzám, hadd íróm csak le a tavaszi csók egyéniségét, amely üde áramlatú, eleinte macacsul feszült s

aztán a félies zártágából lassan, reszketve nyíló, patakfórrás-mozdulatú s oly sírógörcsös-kábult indulatosságú, mint az újszülött virág ijedt és odaadó ismerkedése a márciusi reggelrel...

Igen, gyorsan nyissuk fel az ablakot s nagy lélegzettel, szemünket lehunyva, inkább csak érzéseinkkel vegyük számba, minden következménnyel, a döntő tavaszi valóságot: hogy élünk.

Francia királyok

AZ ÉLETMENTŐ FELELET.

XI. Lajos francia király rendkívül babonás természetű volt. Minden lényegtelen cselekedete mögött «természettőlötti» erők hatását sejtette és valósággal reszketni kezdett, ha azt képzelte, hogy a vele szemben álló emberek titokzatos «sorshatalom» kiválasztottjai. Minden eseményt «földfeletti» erőkkel hozott összefüggésbe, ami aztán annyira megbénította, hogy cselekedni is képtelen volt.

A királynak volt egy Philippine nevű barátnője, akit egyszer elküldött egy híres csillagjósához, hogy jövendöltesen magának. A szélhámos csillagjós, aki ezért pompás tiszteletdíjban részesült, belemert a komédiába és teljes hatás kedvéért, nem számolva az esetleges következményekkel, egy pontos napot jelölt meg, amelyen a szép aszszony halála be fog következni. Nem lehet csodálkozni, hogy Philippine, aki szintén nagyon babonás természetű volt, a jóslat hatása alatt állandó remegésben élt és izgalma olymértékben fokozódott, hogy amikor elérkezett a «megjósolt» nap, szélütés érte és valóban meg is halt.

XI. Lajost hallatlan ingerültség fogta el, mert barátnőjének halálát a csillagjós «földfeletti» hatalmának tulajdonította. Bosszút akart állni ezért és elhatározta, hogy a csillagjóst olyan kérdés elé állítja, amely ennek a földre szállott ördögnek az életébe kerül. Maga elé hívatta és így szólt:

— Igaz, hogy te mindent előre tudsz? A szélhámos nagyképűen igent intett.

— Jó, — folytatta a király. — Akkor mond meg, mikor fogsz meghalni?

A csillagjós rögtön megértette, hogy kelepccét állított neki a király. Pillanatnyi gondolkodás után azonban így válaszolt:

— Pontosán három nappal korábban fogok meghalni, mint felséged...

XI. Lajost annyira megdöbbenette ez a felelet, hogy babonás félelmében legyőzte bosszúvágyát. Sőt önmaga gondoskodott a csillagjós fényes eltartásáról és gondos ápolásáról, hogy — minél hosszabb ideig éljen.

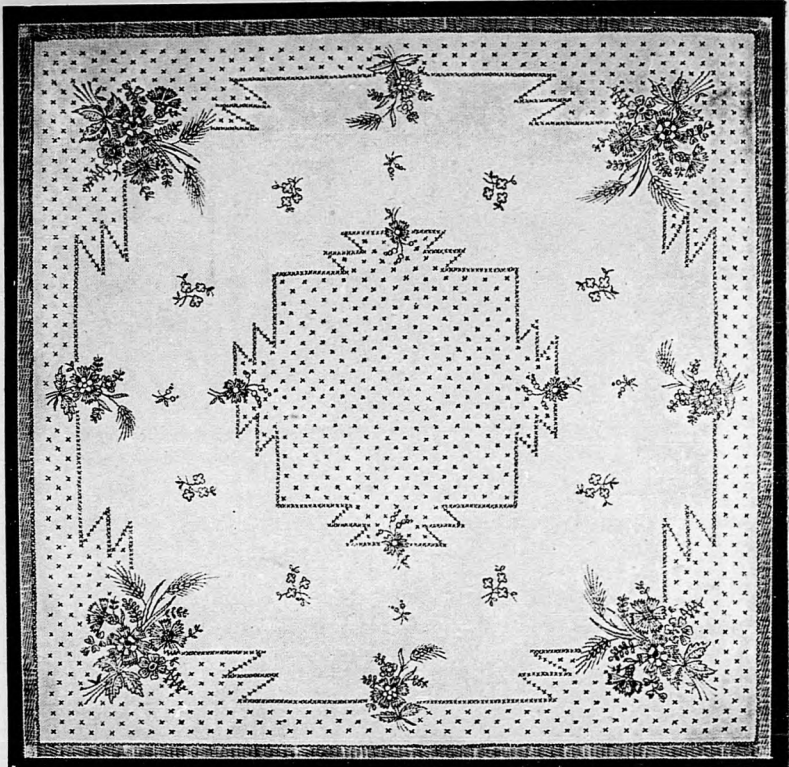
A FÉLBSZAKÍTOTT SZÓNOKLAT.

XIII. Lajos francia király hosszabb körutazást tett országában, miniszterei kíséretében. Az egyik kisebb város kapuja előtt a városka polgármestere szép, hosszú hódoló beszéddel fogadta. A király egyik minisztere, aki únta már a beszédek, a szónokot ezzel a kéréssel szakította félbe:

— Tulajdonképpen mennyibe kerül itt egy szamar?

A polgármester végigmérte a toladókó férfit, aztán így válaszolt:

— Egy olyan nagy szamar, mint ön, darabonként körülbelül tíz tallér!

Milő színes hímzéssel. Leírása kézimunkarovatunkban.

REGGELI GYÓNÁS

IRTA: DÉNES GIZELLA

Vera úgy surrant be ezen a reggelen a templomba, mint a tolvaj; félszeg mozdulattal, félig nyakba húzott fejjel. Kétszer is megszorította kezében a finom, barna bőr-retikült. Keskeny, de dupla levélpapírral megtömött boríték lapult benne. Ujjai egy pillanatra rajta pihentek a cirógatás szándékával és meleg izalmával. Aztán gyorsan, inkább csak szokásból a szenteltvízmedencébe nyult és meghintette magát. Mozdulatai gépiesek, látszott, hogy lábai inkább csak szokásból hozták most ide, minden benső kényszerítés és áhitatsóvárgás nélkül.

Hátul, a gyóntatószékek és pillanatonként feltároló ajtószárnyak szürke homályában húzódott meg, illatos finomhatású árnyéként. Arccal az oltár felé fordulva uyan, de lélekben messzi, idegen és bűnös tájakon száguldva... Múskor, a világos hajóban keresett helyet, mindjárt az első padokban. Most jó volt ez a fátylas félhomály. Úgy borult izzó arca elé, mint egy hűvös, felejtető kendő vagy rács.

Nem imádkozott, csak állt, állt egy oszlopívnek támaszkodva. Érezte, hogy egész teste reszket, a térdei összekoecannak, fogai vacognak. Csak a szája ég... Valami vad, pokoli lánngal. Megvonaglottak finom idegszájai a formás tagok mélyén. Hát nem tehet róla: Ervinre gondol, Ervinre, az idegen férfire, akihez azt a levelet írta, melyet a finom bőrtáska rejtett! Igen, ez bűn, érzi is, tudja is, mert ura van, sőt egy édes. hamvasszöke lánygyereke: álomszép, kék szemű csöppesség: Hajnalka... De Ervin?

Közelebb simul az oszlophoz, mert maga előtt látta a férfi barna arcát, vállas alakját s most mintha égne csapódó máglyarakás lángjai surrogának térdei körül. Vagy csak önmagából indul ki mindez? Krisztus az égen, hát miért engedted az egészet?!

Miért van, hogy Ervin még emlékezetben is végigszánt testén-lelkén. Micsoda hatalom hajtja utable feléje, micsoda szörnyű erő és ördögi láz? Hiszen ura és gyereke van. Sem teste, sem lelke nem vár már csodákat, minden oly bevégzett, oly egyiku. Vagy talán éppen ezért? Hogy megegyeszer, hogy utoljára, bűn és kárhozat ellenére? Felgyúlni és égni! Megragadni a pillanatokat és elmerülni bennük! Hogy hamvadás és csönd következik azután, nem mindegy-e? De most még van, minden porcikájával érzi, hogy van és nincs olyan hatalom, amely megállást parancsolhatna reá! Ervin

közében akar élni, Ervinnel akar lenni, két erős, meleg karjában, barna arcához simulva. Hogy ez érzélgőség, hogy ma már okosak az asszonyok? Mindegy. Ő csak egy van. Önmaga égését érezheti csupán, a maga szívének ijedt kalimpálásait, álmatlan éjszakáit, sóvárgásának gyötrelmeit. Mindegy, hogy mi indítja, teste vagy a lelke! Hogy mind a kettő? Annál szebb és egészségesebb az egész. Mindegy az is, hogy bűn... Hiszen tudja, hogy bűn, érett emberi fejjel cselekszik, mért ne tudná? De azt is tudja, hogy ez életének egyetlen egész ajándéka. Gyönyörűség. Szédületes sodródás. A tavasz meg a nyár összefonódása. Kifejezhetetlen. Csoda! Ő igen, szerelem, szerelem... Már szinte sírni is tudott volna. Mindtöbben surrantak el mellette, férfiak is, asszonyok is, gyermekek is. Sokan megnézték. Ő csak alakokat látott, illanó árnyakat, mert szemének határát egészen betöltötte az idegen férfi lény. Érezte, hogy arca sugárzik. Megfeszül a bőre, bíborszínben izzik s szeméből forró, reszkető mosoly ragyog ki. Szája úgy duzzad előre, égve, kis vonaglással, mintha Ervin halolna följe... Hát nincs, nincs tovább! Itt a levél a tás-

kában, tíz percen belül postára adja, Ervin még a hivatalában megkapja és este... Este hat órakor ott fogja várni a pályaudvaron, ahogy megbeszélték. Lehetne ugyan másként is: felszaladhatna délutánonként Ervin lakására... De az még nagyobb aljasság. Ha már bűn, legalább aljas ne legyen, ennyivel tartozik az urának is, aki igazán nem tehet arról, hogy ő okos lány volt tíz évvel ezelőtt, hallgatott a mamára és férjhez ment hozzá azzal a gondolattal, hogy „majd megjön a szerelem is — aztán...” Hajnalka?

Kicsit lehunyta a szemét. Mintha harmat hullott volna a lázra, a sóvárgó vágyra. Hajnalka! Édes, édes csöppség. Vajjon meg tudsz-e nekem valaha bocsátani? Ne félj, apu nem hagy el. Igen, Sándor gvallér, meg fogja érteni, talán becsülni is tudja majd, amiért inkább ezt az utat választotta, a tiszta igazság és szökés útját! Ott van Sándor anyja és az övé is él. Hajnalka még gyermek, nem fog túlságosan hiányozni neki.

Eszeveszetten száguldó gondolatok voltak ezek. Inkább talán csak vibráló érzéshullámok. Vera arcán mégis végigcsurrant egy könnyesepp. Teremtőm, csak nem fog sírni?!

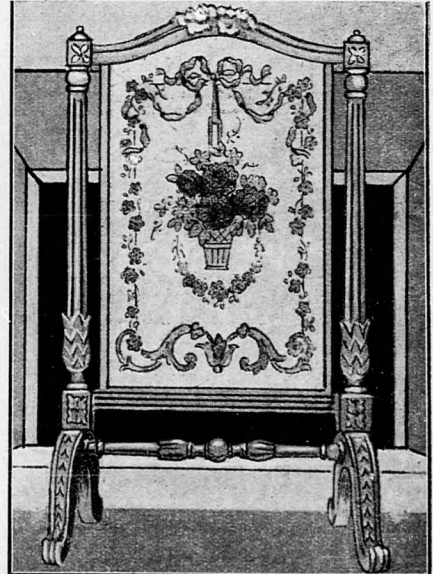
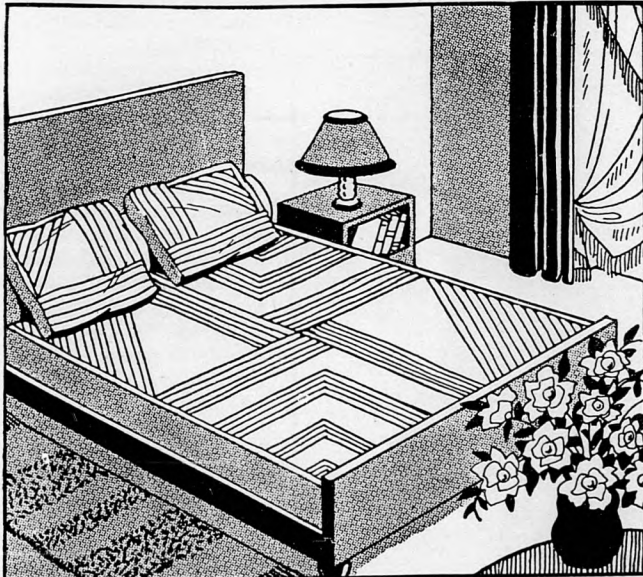
Gyáva lenne mégis? Ellágyulni, most, amikor itt az élet, csak egy-két óra és megtárlt előtte, ismeretlen titkos csodáival? Ervin, ne haragudj... Szívéhez szorította a táskát. Szamárság volt, hogy most ide jött! A templomban mindig érzelmesebb lesz a lélek, széles távlatok, messzi határok libbennek fel. Mintha angyalszárnyak suhogának valahol messze-messze. Persze, anyja annyira belénevelte az egészet. Meg a zárdai tanulás. Pedig ha veszi, legtöbbször csak éppen a szokás hozza be. Valami gyerekesen makacs ösztön, inkább talán naiv merengés. Hogy minden nagy lépésnél Isten segítségét kérhesse... Most vajjon mihez kérné ezt? Hogy hagyja el az urát és Hajnalkát?

Ujra lecsordult egy könnyesepp finom, bíborszínben izzó arcán. Eh, igazán számszám volt most idejönni. Egy-két perc, már libben is. Nyolc órakor a postán akar lenni ezzel a levéllel, hogy este... Igen, hogy este Ervin karjában lehessen, egy csukott kis fülkében és száguldjon, rohanjon velük a vonat, ahogy megbeszélték... Erős, elszánt mozdulattal tépte el magát az oszloptól. Jó volt ez a párperces reszketés. Valami édesség árad szét tagjaiban. Valami furcsa, bódító

zsongás. Ó, Istenem, mi lesz velem, ha minden beteljesül, ha nem gondolkozom többé? Valami könnyű motozás hallatszott az egyik gyóntatószékből. Hátranézett. Sovány, összes pap feje hajlott előre, két kezére támaszkodva. Valaki gyónt. Vera nyelt egyet, szégyen hasított végig rajta. Egy pillanatilg átsuhant lelkén: neked is oda kellene térdepelned most!... Dacosan hátrakapta fejét. Mint valami végzetes kincset emelte melléhez a levelet rejtő táskát. A pap széttárta kezét, aztán összekulcsolta. A stóla lila fénye Vera szeméihez surrant, mintha szólította volna, idegesen megrándult tőle. Aztán már hallotta is a szavakat: — Ego te absolvo...

Ügylátszik, valaki elkészült. Vera maga is megkönnyebbült ekkor, mintha ő állt volna fel a gyóntatószék terdelplőjéről. Most már nem is marad tovább. A szenteltvíztartó felé nyúlt.

S ekkor újra hallotta az előbbi könnyű motozást. Mintha kopogott volna valaki. Vagy szólt volna, halk, de erős hangon. A gyóntatószékben előbb kigyúlt, aztán újból elaludt a lámpa. A pap előrehajolt, át a korlátokon, de nem látott senkit. Vera is csak félszemmel, abban a pillanatban, amikor a

Legujabb divatu ágybetét és párnák. Tüfeszéssel díszített paraván. Leírása kézimunkarovatunkban

szenteltvíztartó medencéjébe nyúlt. Mintha egy kislány állana a homályban, közel a gyóntatószékhez! Olyan kicsiny, hogy talán még iskolába se járhat. Bár azért mégis járhat, hiszen Hajnalka is kistermetű és már áldozott is...

A pap végül letette nyakából a stólat, megcsókolta és felakasztotta. Aztán kilépett a szűk, mozdulásra sem alkalmas székbe. Mielőtt tovasuhogott volna, lehajtott fejével, a csöppség elősurrant a homályból:

— Tisztelendő bácsi...

Vera már az ajtóban állott ekkor. Milyen ismerős kis hang? Mintha Hajnalka lenne... Szamárság. Ma minden samárság, amihez csak ér! Hajnalka akkor öltözött, amikor ő eljött hazulról. Iskolába kell mennie... Meg se csókolhatta. Nem, nem akarta megcsókolni. Tejszagú, tiszta kis arcát ma ne érzék a ő ajkai, hiszen ma idegen férfihez indul!

Ennyivel mégis tartozik neki... A pap megállt és Vera önkéntelenül visszazétt.

— Mi újság, kicsikém?

A csöppség barna sapkában, barna kabátban, — kis kékcsíkos sállal a nyaka körül — összetette a két, vastag kesztyűbe bujtattott kezét:

— Én gyónni szeretnék ma, tisztelendő bácsi!

Vera felrémült. Szentséges Isten? Még a hangja is mintha Hajnalkáé lenne.

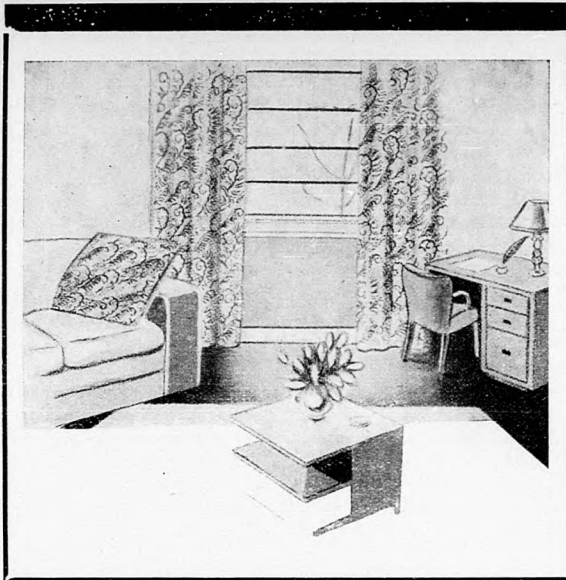
— Gyónni?! — hallatszott a pap hangja félig csodálkozva, félig mosolygva. — Hiszen te még oly kicsi vagy...

— De azért én már gyóntam és áldoztam is — buzgólkodott a kicsi. — Idén, karácsonyra is elvégeztem. De ma... Ó, tisztelendő bácsi, ma mégis tessék engem meggyóntatni. Igaz, hogy elkésem az iskolából, mulasztok és lünettést érdemlek, de muszáj! Mert a mamuka... a mamuka, tisztelendő bácsi! Ő érte akarok most gyónni.

A csöppség fölsírt. Vera egy pillanatig a halál lehelletét érezte szíve körül. Nem tudott mozdulni, pedig ketten is rászóltak: „Ne tessék elfoglalni a helyet, ki akarunk menni, kérem!”

Felgyúlt a fény a gyóntatószék barna mélye előtt.

— Térdelej hát le, kicsikém —

mondta a pap a kis lábák meghajoltak, a csöpp test éppen csak a sapkája szélével érte el a rácslámpáját.

— Hajnalka! — suttogott Vera az ajtóban — Hajnalka!

A fény ott játszadozott a barna sapkán, mely alól hamvaszöke, puha hajszálak ragyogtak. A kerek arc tejfehér volt, piros cseresznyeszáj duzzadt ki belőle és a szemek bogara kéken rebtent, mint a régi ékszeresek köve

Pillanatok se röppentek tova s már ott volt, szorosan a gyóntatószékénél. Még hallotta,

ahogy a pap mondja: „Majd imádkozzál a Szűzanyához édesanyáért három Üdvözlégy Máriát...”

Forró, felgyúlt arccal simult a barna fa hüvöséhez. Hát ez is megtörténhetik? Éppen most, most?!

A kislány nagy sóhajtással kelt föl, keresztet vetett és köszönt édes igyekezettel: Dicsértessék a Jézus Krisztus...

A pap mintha mosolygott volna, ahogy mondta: mindörökké, mindörökké...

— Kicsikém, édes kicsikém... Vera kért karba kapta, úgy

ölelte, szorította a gyermeket. Hajnalka rábáméskodott. Nagyon nyugodtan, nagyon komolyan. Mintha mindent értett volna... Aztán szájára tette kezét:

— Most még áldozok is érted, mamukám. És már rohanok is az iskolába. Majd kérlek, gyere fel később és ments ki, hogy elkéstem. De nagymamám mondta, hogy te valami rosszban töröd a fejedet és meg se csókoljál ma reggel! Kezid csókolom...

A pap visszahúzódott a homályba. De mintha bólintott volna. És várt. Hajnalka egyenesen az oltárhoz tartott, szorosan összekulcsolt kezekkel, vállára szíjazott táskával.

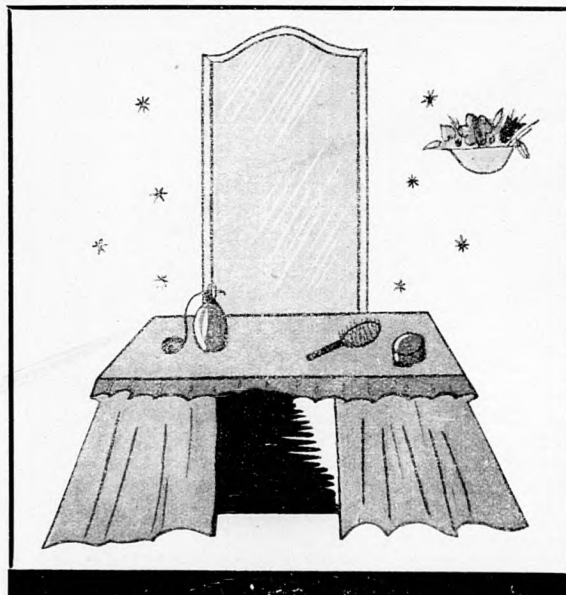
Vera lehunyta szemét. Fölsóhajtott. Most valami megrázza őt. Tépi, szaggatja, csavarja idegszállait, testének pórúsait, bőrének feszes síkját, melyek Ervin meleg kezét, csókját sövaregták. Igen, már érzi, átszőkell ez a valami, áttöri a test határát, bedobban a lelkebe: parancsol, kér, susog és komoran követel — ő, igen, nincs más hátra! Valami töri, töri, Valami űzi és hajtja... Gvengeség, amely erő. Hatalom, amely névtelen és láthatatlan. Bűnbánat.

Törödelem...

Nem tudja miként és hogyan, de már ott is van a rácsnál, lezuhan a térdeplőre, melyen az előbb Hajnalka ágaskodott. Igen, ő igen, tisztelendő atyám én bűnös vagyok... Igen, igen, az enyém volt a kislány, aki most az előbb... Igen, igen, el akartam hagyni az uramat, a kislányomat. Igen, itt a levél. Ó, Ervin, édes Ervin... Tessék majd lehetni, odaadom. Én képtelen vagyok rá. Az életem... Igen, most meghalok. Mindezeket és más elkövetett bűneimet szívből szánom és bánom...

Aztán újból a pap beszélt... Komolyan, valami fájdalmasan erős bölcseséggel s Vera csak sírt. De mikor fölkelt, friss lett, ruganyos és bátor. Ment az oltár felé, melynek lépcsőjéről Hajnalka már félt és kisőregokosan, angyali édességgel suhant át a templomhajóban, ki az utcára, iskolája és kötelessége felé. Vera messziről is érezte az illatot, melyet árasztott.

A tiszta lélek illatát.

A BETÖRŐKIRÁLY

Írta: Arkadij Avercsenko * Fordította: K. Lányi Piroska

Elnehezdedek a fejem. Karjukra bukva, földön elnyúlva aludtak a részeg cimborák. Csak Iván volt józan.

Másnak eszét vette az ital. Belé virtust csöpögtetett. Újra érezte az égető kalandvágyat, amely huszonöt éve hajítja szüntelen, ki az éjszakába, viskóba, palotába, fényes elegáns üzletekbe, jól őrzött bankokba, lezárt redőnyök és páncélfalak mögé...

Sok minden vonult el a szeme előtt. Kidüllesztette a mellét. Ő volt Iván, a betörőkirály...

Körülnézett. Az undortól összefolyt szájjában a nyál. Eloltta maga alól a lócat. Felállt. Keresztüllépett a földön feringőkön. Felkullogott a girbe-gurba falépcsőn. Kilépett az éjszakába. Tétova léptekkel ballagott a hepehupákon át. Egy-egy útszéli kuvasz szembejött vele, megugatta, nadrágja után kapott. Nem tudta megállni, felkapott egy követ. Utánahajította. Azután gyorsabbra fogta lépteit, már a városban járt. A villanegyed csak egy ugrás. Ott ül a fákon, a tornyos cik-cakos tetők alatt már úri népek laknak, fényes, kincses, drága lakásokban...

Iván füttyrészni kezdett. Könnyű, szinte táncos léptekkel haladt. Már be is ért a villák közé. Járása egyszeribe megváltozott. Sompolyogva, osonva ment, alattomos macskajárással. Minden ablakra feltekintett.

Megállt. Tanakodott. Homlokára ütött. Befordult egy mellékutcába. Ott, nem messze a sarkon, sötétben, hívogatón úri villa állott...

Alacsony kerítés. Már át is vetette magát. Körülólkodta a falakat. Felmerészkedett a hátsó verandára. Az a nagy fényes ablak mintha csak őreá várt volna.

Elővette a gyémántot. Rátapasztott egy puha rongyot s nesztelenül benyomta az ablaktáblát. Egy lépés... már benn is volt a szobában. Orrát megcsapta az úri lakások finom illata. Ismerte ezt az illatot, huszonöt éven keresztül szívta magába, többnyire kapkodva, izgatottan... Ma már a szíve sem dobbant hangosabban. Óvatosan, de biztos léptekkel indult el a sötét szobában. Szemét kimeresztette, de alig tudott megkülönböztetni valamit.

— Ej az ördögbe is, — szisszent fel. A lába alatt valami göngyöleg. Belebotlott. Elvesztette az egyensúlyt. Úgyetlenül, bután esett előre, neki az asztalnak. Zuhanás, koppanás, csörömpölés... lépések a szomszéd szoba felől. Ajtó-

csattanás. Valaki megáll az ajtóban. Gyertya a kezében.

Elegáns magas férfi... valami úrféle... Bekiált a sötét szobába:

— Ki járkal ott? — s odavilágít Iván arcába.

Iván körül mintha elfogyott volna a levegő. Alig tud lélegzethez jutni. Szívének szűk a melle. Az ablak elérhetetlen messzé. Lába ólomból. A keze remeg... A férfi még mindig farkasszemet néz vele... nem tudni, mi a szándéka... Végtelen pillanat. Iván homloka verejtékes... Végre, az idegen megszólal, vidám, kötekedő a hangja:

— No öreg, megijedtél, mi? De mondd, mit keresel itt?

— Én... én...

— Jó, jó ugyanis tudom mit akarsz kinyögni, felesleges, hogy fáraszd magad, ugy sincs itthon...

— Mi... micsoda. Ni... incs... hogyan, hát ön... ön kicsoda...?

— Én? Már mint én? Hm... nem rossz kérdés! Mit szólnál hozzá, ha én kérdezném tőled?!

Ivánnak egyszerre könnyű lett a melle. Már a hangja is derűsebben csengett. Már a keze sem remegett. Most bezzeg megtalálta a pisztolyt abban az átkozott lyukas zsebben. No de most már... — Szóval, szóval ön... te is...

— Hát persze pajtás... itt dolgozom este nyolc óra.

— Hát nem félsz, hogy a gazda...

— Ugyan cimborá, hát mit képzelsz, tán én is úgy, mint te, ukmukfuk benyomok egy ablakot, aztán itt vagyok... s ha szerencsém van, mindjárt a házigazda karjaiba pottyanak. Nem úgy megy az pajtás, mint ahogy ti régiek csináltátok. Mi, mai gyermekek, mindent tervszerűen csinálunk. Minden esetet pontos és alapos tanulmányok előznek meg. Mi biztosra megyünk. Megtudtam, hogy a gazda egyedül lakik ebben a csinos viskóban. Csak valami inasféleje van, de szerencsére az este 6-kor hazamegy. Reggel 8-ig be se dugja az orrát. Az igen tisztelt házigazda pedig szenvedélyes kártyás. Azt is megtudtam, hogy jelenleg veszteségben van... ami annyit jelent, hogy reggel nyolc előtt haza nem kerül. Vissza akarja nyerni a pénzt, ami — tekintve, hogy az egyik partner igen képzett hamiskártyás —, nem igen fog sikerülni.

— Most féleg van. Három szobát már kiraktam, becsomagoltam. Jó, hogy jöttél, már kutya fáradt voltam, pedig még két szoba hátra van. Ez teredő vár

öreg. Reggel 6-ig kényelmesen elkészülsz vele. Természetesen én majd útbagazítalak, mit hova kell tenned. Láda van elég, amint látod, mindenről gondoskodtam.

— Hát... hát ti... ti így?...

— Bizonyajtás, mi félünkát nem végzünk. Reggel hat órára itt lesz a teherautó, jó tágas, egy pótkocsival... node, ha csak bámulsz, még déli tizenkét órára sem leszel készen...

Iván, a betörőkirály, egy percig tétován nézett maga elé. Először életében nagyon szégyelte magát. Dühös és féltékeny volt erre a fölényes cimborára. De tagadhatatlanul imponált neki.

Odament a zongorához. Megragadta az állólámpát. — Te, te szerencsétlen, hogyan fogod azt a lámpát? Azt hiszed, ha halomra dobálunk mindent, hasznátvehetjük?! Vegyél selyempapírt, csavard be szépen... így ni...ja barátom, eleinte bizony nehezen megy... különben, ha nincs inyered, kérlek, én nem tartóztatlak... Iván arca ijedten rándult össze.

— Dehogynis kérlek... én... én nagyon szívesen... de tudod, én... ha te megmutatnád...

— Azokra a porcellánokra nagyon vigyázz. Ha nem tévedek, vagyont érnek. Külön papírba mindegyiket s szalmát közéjük. Úgy, jól van, látom, elég tanulékony vagy. No én addig a könyvszekrényt rakom ki...

Odault a szekrény elé. Kiszedte a könyveket. Minden példányt jól megnézett s csak úgy rakta be a ládába.

Közben cigarettára is gyűjtött s vidáman fűtőrésztett egy divatos slágeret...

Iván meg hajladozott, emelt, csurgott róla az izzadság. Az idő úgy futott... Iván nem győzött sietni, a lélegzetből is kifogyott...

— Úgy, úgy öreg, jó lesz sietni, mindjárt hat óra... No, úgy látom szépen belejöttél. Még viheted valamire.

Iván úgy érezte, mintha hatalmas gombócot nyelt volna. S a gombóc megakadt a torkán... még szólni sem tudott, pedig ugyancsak kikívánczolt a kebléből egy jóféle káromkodás.

Már üres volt a szoba.

Közben a nap is fölűszott az égre. Hat óra. A kövezen végig dübörgött a teherautó.

Már itt is a sofőr.

— Úgy, vihetjük is a ládákat, csak ügyesen, Iván! Hogy fogod azt a ládát? Látszik, hogy eddig bugyorról dolgoztál...

Leült egy fotelbe... keresztülvetette egymáson két cinegelábát s nagy hetykén onnan dirigált.

— Talán adnál nekem is egy cigarettát... — mordult fel Iván — s talán nem ülnél olyan urasan...

— Hja barátom, félegyig én dolgoztam, most rajtad a sor... Én a munkamegosztás híve vagyok. Közös munka, közös haszon...

S Iván vitte a ládákat. Tolta a szekrényeket. Hátán cipelte a mázsás foteleket. Görnyedt a zongora alatt.

EXPINTYÖKE

Egy amerikai milliós kétszázötvenezer dollárt ígért egy hölgynek, ha visszaadja azokat a szerelmesleveleket, amelyeket annakidején hozzá írt. Az amerikai törvények ugyanis szigorúak; ezekből a levelekből meg lehet állapítani, hogy a hölgy és a milliósos szerettek egymást, tehát a milliósos vagy feleségül veszi a hölgyet, vagy ül, vagy, ahogy az ajánlat szól: fizet. Két tucat szerelmeslevél értéke így lett kétszázötvenezer, ami önmagában is elég csinos összeg, de tündérszép, ha arra gondolunk, hogy Anatole France két tucat leveléért alig húszezer frankot adtak, s kevésbé híres írók pedig nemcsak hogy szerelmeslevélért, de semmiéle, négy könyörgőlevélért sem kapnak egy rakrajcárt sem. A dologban azonban nem is ez az érdekes. Az említésre méltó, hogy az idézett milliósosnak, furcsa módon, annakidején nem jutott eszébe, hogy levelei kétszázötvenezer dollárt fognak érni. Fiatalságának korholandó könnyelműségében rágta egy darabig a tollat, aztán hosszas fejtörés után, ihlettől megszállva papírra vetette: „szeretlek pintyökém“ és valószerűleg szívesen áldozott volna kétszázötvenezer dollárt, ha másmódon nem tudta volna eljuttatni nevezett pintyökéhez a szerelmeslevelet Persze annakidején... annakidején, amikor pintyöke úgy kapott a kézbesített levél után, mint most a csekk után és amikor elolvasta, bécsi keringő taktusára kalimpáló szívvel ült le az írógéphez, hogy éjig lángoló szerelmének minden tüzet megválaszolja ebben a pár szóban: „én is, öreg macskóm.“ Levelet kapott és választott, olvasott és írt egy pár lírai vallomást, amelyekről egyébként rég lekopott a hozzáérzett elmúlt érzés drágaköves díszítése (ma kopott, megőregedett szavak ezek, vén szócsontok, amelyekről lehalt az érzelem fiatal húsa és vére) s biztosan nem gondolt arra, hogy valamikor negyedmillió dollárt fog érni az a néhány mondat, amelyet annakidején nem adott volna oda a világ minden kincséért sem. (Persze csak elméletben.) Lám, milyen különös ez. Ha a hölgy, vagy az amerikai, vagy mindkettő Európában élnek, a milliósos esetleg jótékony cölna adhatta volna a negyedmilliót, mert a hölgytől ingyen is visszakérheti a leveleit. Európában a hölgyek, ha sor kerül rá (legtöbb esetben a nők kéri vissza) minden további nélkül lemondanak a régi levelekről. Nálunk az elmúlt

Erei pattanásig feszültek. Homlokáról patakokban folyt a veríték. Inge facsaró víz volt. Már alig bírta... csak botorkált... dühös is volt, bánta, hogy összeállt ezzel... nem, ez nem neki való...

— Hát ezt a rongyot elvgyük-e? — kérdezte és odatar- tott a másik elé egy rongyos sárga abroszt.

— Micsoda? Persze, hogy elvisszük, majd bolondok va- gyunk íthagyni a gazdának. Még egy szál tűnek sem szabad itymaradni. Mondtam már, hogy félunkát nem végzek. De ha fáradt vagy, csak szólj, nem tartóztatlak... — Dehogy, dehogy! — restelkedett Iván s tovább dol- gozott.

Már mindent kihurcoltak. Tornyosra rakva mind a két kocsi. Iván nagyokat fúj, elégedetten néz a munkájára...

— No öcsém, meg vagy elégedve?

— Hogyne, hogye, öreg... de még mennyire. Most már mehetsz is. Az ég veled...

— Mi az, hogy mehetsz? — álmélkodott Iván. — Mi lesz a holmikkal?

— Miféle holmikkal?

— Hát azokkal, amiket összepakkoltunk...

— Miért érdekel annyira, nem a te holmid volt...

— Mi, talán a tied!?...

— Persze, hogy az enyém...

— Mi... icsoda? Hát... hát csak nem te vagy a házi- gazda?

Az idegen nevetett.

— No öreg, ezt se hittem volna, hogy ti betörök ilyen ügyefogyottak vagytok. Hát persze, hogy én vagyok. El- adtam a villát, máshova költözöm. Egész éjszaka csomagoltam. Holtfáradt voltam, amikor segítségemre jöttél. Igazán hálával tartozom neked... Nem is kívánom én ingyen... nesze, fogadd el... — mondta és kezébe nyo- moit egy fényes ezüst rubelt. Felugrott a vezető mellé... Mire Iván feleszmélt, már csak az autók dübörgése hal- látszott.

*

Percekig némán, megkövülve állt ott.

Nagyon kicsinek, nyomorultnak érezte magát. Teste bor- zongott, tenyerét égette a pénzdarab. Nehéz, kemény, verejtékes munkával kereste, akár a hordárok, kötőrök, utcaseprők... pfúj... tisztességes munkával.

Elindult. Úgy ment, mintha önmagát kergetné. Tenyere forró volt. A pénzdarab tüzelt benne. A hídra ért. Alul piszkosan hőmpölygött a folyó. Nagy, félelmetes volt a folyó... ő gyenge, nyomorult... s azok ott a lebuiban még mindig lesznek, őt éltetik, őt, aki, akinek...

Hirtelen lendülettel felemelte a karját. Útálat tükröződött az arcán.

A szép fényes pénzdarab széles ívben repült a habokba. Diadalmasan nézett utána. Könnyű, vidám léptekkel tar- tott a lebu felé. A pénz nem égette már a markát...

Újra Iván volt, a betörőkirály...

szerelem nem üzlet. És mit is csinálnának olyan levelekkel, amelyeknek minden mondata, gramatikai, nyelvtani hibátlansága mellett, teljesen értelem nélkül való. Ami valamikor életető tűz volt, most felesleges hamu: az idejét múlt levél olyan, mint valami hervadó, véletlenül megtartott fénykép, amelyre azt mondjuk, hogy rossz amatőrkép, épp rémes napom volt, ócska ruhában voltam, pedig, hogy örülnünk, amikor készült, — vagy mint egy-egy töredezett Caruso-lemez, amelyből itt-ott nagyritkán kivethető a halott énekes szívrengető hangja, leginkább azonban csak a tü brümmögő botorkálásának recsegő zsörtölődése hallható. Nehogy azt higgyék, hogy sajnálom ezt az amerikai milliomost, aki fiatal korában elkövette azt a végzetes, könnyelműséget, hogy szerelmes volt és ebből kifolyólag — a fiatalság meggondolatlansága nem ismer határt — levelet írt. Ha valamit sajnálok, akkor a szerelmet sajnálok. ezt a sajtáságos és emberöltöként visszatérő érzést, amelynek sírját, a szerel- mesleveleket, el lehet adni, meg lehet venni. Mert ebben a konkrét esetben az történik: a milliomos vesz egy sírt, fiatalságának, tűzének, talán legérde- kesebb esztendőinek sírját, benne életének egy meghalt darabját. Megveszi, mint egy épületet, mint egy versenylovat, mint egy bogárgyűjteményt. És bár semmi sem esik olyan távol tőlem, mint a szentimentalizmus: ezt az adás- vételt profanizálásnak látom. A magunk ügyei mindig a legnagyobbak, a leg- fontosabbak, a legszebbek. A mi szerelmünk a líra teljessége, a mi érzéseink a legtisztább hűrokkal zengenek és ugy-e, ugyanakkor máscké szánalmas. vérszegény, nemritkán neveléses. A milliomos pinytőkézett, a hölgy mackó- zott, vagy más állatnevet használt, ugy-e milyen gyenge dolog, szürke, mint egy agyonunatkozott hétköznapi és egyszerű, mint egy kisszakasz-tantusz. Pedig, amikor a milliomos leírta ezt a szót: pinytőke, szétnyíltak a felhők és az angyalok dalárdája énekelt, a pinytőkében benne volt az irodalom, a költé- szet, a mackó volt a lekötőhatatlan zene, amelyre Beethoven süket füle is felfigyelt volna. És most mindezt megveszi. Pénzért. Egyik kézben a pénz, a másik kézben a világ legüdebb pinytőkéje. Expinytőke. Adás-vétel. Egy halott piacra kerül.

BODÓ BÉLA

A MUL KEZIMUNKABOLTJA (BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORÚT 6. SZÁM)
S Z Í V E S E N V Á R J A A L A P E L Ó F I Z E T Ö I T

Bátorság, fiatalember!

IRTA: HARRY CRATTERS

London felé robotott a vonat. Owen doktor, egy elsőosztályú fülke párnán pihenve, szunyókált. A vonat zsúfolva, a hálókocsiban nem kapott helyet. Londonig hosszú az út. A vonat megállt egy kis vidéki állomáson. A zökkenés: e az orvos felriadt, aztán érezte, hogy a vonat továbbmegy, erre újra lehunyta a szemét. Ekkor fölrántották a fülke ajtaját s a következő percben már a robotó vonat kocsiába valaki beugrott. Az orvos felriadt, felült és tágra nyílt szemmel meredt a fiatalemberre, aki lihegve rogyott a szemközt levő ülésre.

Csinos fiú, csak a külső megjelenése furcsa. Megnyerő, okos arcának vonásai dúltak, nyílt kis szeme tétován repdes ide-oda. Hálóköntöst visel, melynek gallérija tépetten lóg le nyakáról. És ami a legfeljebb: csak a fél-lában van cipő, a másikon még harisnya sincsen. Kalapja se volt. Tíz óra körül járt az idő — érthető, hogy a doktor egyre furcsább szemmel nézte ezt az útitársat, aki ilyen pongyola öltözetben este tízkor ugrik fel a robotó gyors elsőosztályú kocsijára.

A fiatalember látta útitárs gyanakvó nézését, gyors mozdulattal feléje nyújtotta kezét és így szól:

— Nagyon kérem, ne féljen tőlem! Nem vagyok se örült, se gonosztevő. Az orvos elmosolyodott és azt felelte nyájasan:

— Elhiszem. De így berontani... késő van... no meg az öltözete... Ha detektív volnék, azt hinném, hogy elmenekült valahonnan.

— Eltalálta!... Elmenekültem!

— Honnan és miért? — kérdezte az orvos önkéntelenül, álmlétkodva.

— Mert elkövettem egy hőstettet. Most megint azt hiszi, hogy bolond vagyok. Ha megengedi, elszórakoztatom furcsa történetem elmondásával. Tudom, hogy szívesen meghallgat.

— Ugyvan, fogjon csak bele! — biztatta az orvos.

— Nevem Arthur Hastie. Vendégségben voltam atyám egy barátjánál, itt Exburyben. Ez az a kis vasúti állomás, ahol beugrottam az ön fülkéjébe. Az ősi kastély, ahol vendégségben voltam, félóránnyira van a vasúti állomástól. A kastélyban nagy társaság van együtt s én nagyszerűen éreztem ott magamat. Már csak azért is, mert a vendégek között ott volt miss Joan Gould, akit szívembe zártam, amint először megpillantottam, megadom magam, ahogyan van. És éppen ezért lát most itt engem...

— Nagyszerűen éreztem magam a kastélyban, csak egy baj volt. Furcsa, most látom önt először és mégis, ellenállhatatlan vágy hajt, hogy elmondjak önnek mindent. Így bevallom azt is, hogy van egy kellemetlen, rút hibám: kicsi korom óta gyáva vagyok. Mindig félek és mindentől. Megpróbáltam már mindent, hogy megszabaduljak ettől az átkos érzéstől, de hiába. A kastélyban fiatalemberek és lányok, csupa elevenség — de hányszor föl-tököt el rettegéssel azok a hőbortos kedvtelések, amikkel elmulatoztak. Talán négy napja, például, hogy célba lövöldöztek az erdőszélén. Colman kapitány azzal szórakoztatta a fiatal hölgyeket, hogy húsz lépérről kilőtte

a fára szögezett kártyalapok minden szemét. Amíg ezt csinálta, egyre az járt az eszemben, hogy ez mekkora ostobaság... ha véletlenül megrándul a karja s a golyó beleszalad valamelyikünkbe! Talán kissé sápadt voltam, vagy elhűzödtem a kapitány közeléből, — a kapitány egyszerre csak hozzám fordult s így szólott, kissé gúnyosan: No mr. Hastie, mennyiért tartana kezében egy kártyalapot, hogy átlőjék rajta? — Semennyiért se! — szólott rá haragosan. — Különben is utálok minden löszerszámot!

— Colman kapitány gúnyosan kacagott, de én ezzel nem törődtem. De ugyanekkor miss Joan elpirult és hirtelen elfordult tőlem. Tudtam: most azt hiszi rólam, hogy gyáva vagyok és szerettem volna nekiugrani a kapitánynak, hogy arculüssem, amúgy istenigazában!... De nem tettem meg. Mégis fölvetném a kérdést: miféle hülye ötlet, hogy az ember a kezében tartson egy kártyalapot, csak azért, hogy egy másik ember lövöldözön rája?!

— Ez a kis eset ezzel véget ért s én nem is gondoltam volna többet reá, ha miss Joan viselkedésében velem szemben nem tapasztaltam volna némi elhidegülést. El voltam keseredve, mert a fiatal hölgy eddig igazán kedves volt hozzám, úgy-hogy szívemben a legszebb remények fakadtak. Ma este az egész társaság elment kirándulásra, de én úgy el voltam keseredve — képzelle, miss Joan a kapitányt választotta társának a kirándulásra! — hogy amikor az erdőhöz értünk, elszöktem a társaságtól, vissza a kastélyba, besurrantam a kiskapun, be a szobámba, tehetetlen dühömben levetkőztem, be az ágyba, fejemre húztam a takarót és nemsokára már el is aludtam.

— Talán kilenc óra lehetett, amikor a kastélyba visszatértem, s úgy éreztem, hogy öt perce sem aludhattam, amikor hirtelen hangos kiáltás vert fel álomból. Felültem az ágyban, szívem hangosan dobogott: igen, ez Joan hangja! Magamra kaptam hálóköntösömet s már az ajtónál termettem, amikor hirtelen félelem fogott el. Olyan volt ez a kiáltás, mintha segítségért rimázkodott volna. Már el is szédültem magamat, óvatosan kinyitottam az ajtót és ki a folyosóra.

Régi falépcső vitt le a szobámból a hallba, ahonnan hangok hallatszottak. Lábuíjhegyen indultam le a lépcsőn. Amikor a lépcső közepére értem, ahonnan leláthattam a hallba, lábam ott helyben gyökeret vert. A hallban, a hatalmas óra alatt állt miss Joan, szemben velem pedig — előtött a tehetetlen harag — a kapitány! Talán két lépésre tőle s a kapitány kezében revolver! Csöve egyenesen ráirányult miss Joan homlokára. Azt hittem, most esem össze a rémülettől, mind a két kezemet rászorítottam a szívemre, mert azt hittem, hogy most ugrik ki a keblemből. Miféle irtózatot dráma megy itt végbe, miféle borzalmas titkoknak iövők most nyomára?!

— Miss Dora! — szólott rá a leányra éles hangon a kapitány. — Tíz perc még s itt az éjfél. Tíz perc múlva már nem él, ha addig nem vall be mindent!

— Éjfél? — szakította most félbe a doktor az elbeszélőt. — Hát nem ma este történt ez az eset?

— Ma este történt. Hallgasson meg kérem nyugodtan! Hamarosan meg fog érteni mindent, ami most még különös és titkos. El tudja képzelni, hogy mit éreztem, amikor halálos veszedelemben láttam azt, akit jobban szeretek az életemnél? Azt hittem, hogy megőrülök a rémülettől, egész testemben remegtem és — tovább hallgatóztam.

— Miss Dora! — recsegett tovább a kapitány durva hangja. — Értse meg: amikor az óra mutatója éjfélt mutat, ön meghal, ha ilyen konokul hallgat. Vigyázzon, ismer, tudja, hogy ura vagyok szavamnak! Tudni akarom annak a nevét, akit ön szeret!

A kisasszony megvetéssel, szikrázó szemmel nézett a kapitány arcába és nagyszerű bátorsággal felelt:

— Ezt nem fogja megtudni soha!

Forrón futott végig rajtam az öröm: miss Joan tehát nem a kapitányt szereti! Hőséget öntötte el bensőmet s éreztem, hogy tennem kell valamit. Nem hagyhatom, hogy itt, a szemem láttára öl-

jék meg ezt a drága teremtést, akit jobban szeretek az életemnél — de mit tegyek? Rá kellene rotáni Coiman kapitányra, inkább lőjjön agyon engem, semhogy az imádott leányt a legkisebb baj is érje! De ez az átkozott gyávaság!... Mintha vasmarokkal szorítaná össze a szívemet s odatapaszná a lépcső karfájához. Ha itt most fel tudnék kapni egy székét — ez jutott eszembe hirtelen — innen a lépcsőről fejbévághatnám a kapitányt és ha agyonűné, nem bánám. Még jobb lenne egy zongora — egészen bizonyos, hogy ettől elájulna. Őrült gondolatok! Honnan vegyek itt egy zongorát, amikor a kezem ügyében itt semmi sincsen, no meg a zongorát el se bírnám... Gépiesen tapogatózó kezem most egy bohoz ért: keményfából faragott golfütő volt. Rögtön megmarkoltam és előre hajoltam a lépcsőn. Hátha innen a magasból ráugranék a kapitány fejére?! Még jobban előrehajoltam és csak kegyet vettem észre én ostoba, hogy a kapitány nem a lépcső alján áll, hanem szemben velem a nall tulsó végén. Gyáva kutya, szídtam magamat, hagyod, hogy az a revolver eldőljön?! Nézd, rendületlen halálmegvetéssel pillant miss Joan a revolver csövébe. Hiába minden, rázott a gyávaság és nem hagyott elmozdulni a lépcső karfája mellől. A lépcső alján egy középkori páncélos vitéz vértetezte állt. Elpirultam, amikor a hős lovagokra gondoltam, kik szembeszálltak a hétféjú sárkánnyal is, szívük hólygért.

— Kisasszony! — hangzott fel most a kapitány suttogó rekedt hangja. — Egy perce van még az életből. Háromig számlálok s ha azt mondom «három», ön már halott! — Kis szünet. «Egy... kettő...» Most hihetetlen dolog történt. En, Arthur Hastie, a gyáva, mint az őrült, lerohantam a lépcsőn, Joan elé ugrottam s a bottal, melyet a kezemben szorongattam, akkorát ütöttem a revolveres kapitányra, hogy ez abban a szempillantásban elterült.

— Az Isten szerelmére! — sikított miss Joan. — Mit csinált? Megőrült?!

— Mi... mi... mi... mi történt itt?... mi volt ez? — hebegtem s bután bámultam miss Joan álmélkodó arcába.

— Hogy ez mi? Visszaszöktünk a társaságtól, hogy elpróbáljunk egy kis drámai jelenetet, melyet holnap akarunk eljátszani itt a kastélyban a műkedvelő kabaréelőadás keretében.

— Műkedvelő... kabaré?... — hebegtem ostobán.

— Hát maga... azt hitte maga, hogy ez igaz? — és miss Joan kacagni kezdett, igaz: édesen, csilingelően, de csufondárosan is, mondhatnám: torzkaszakadtából.

Erre kirohantam a házból, neki a gyalogösvénynek, rohantam egy félórahosszat és most itt vagyok.

Most megállt a vonat egy nagyobb állomáson. A kalauz jött be a fülkébe, kezében egy papírlappal: — Mr. Arthur Hastie?

— Én vagyok!

— Távirat! — szólt a kalauz és átadta a furcsa utasnak.

Arthur Hastie remegett, amikor hozzáfogott a távirat elolvasásához:

«Kedves Arthur, remélem, hogy ez az üzenetem eléri. Bocssáson meg, hogy kinevettem — ön hős! Ha ez a helyzet igaz lett volna, ön akkor is ezt tette volna. Jöjjön azonnal! Olyan mondanivalóm van, melyért visszajönni, azt hiszem, érdemes!» — Adja kérem ide hamar a névjegyé! — szólt rá bámuló útitársára Arthur, s amint a névjegy a kezében volt, leugrott a már elinduló vonatról.

* Két nap múlva Owen doktor levelet kapott a furcsa útitársától:

«... Tudja-e, kedves doktor úr — állt többek között a levélben —, hogy részemről mi volt a legnagyobb ostobaság? Azonnal ki kellett volna találnom, hogy ez az egész jelenet játék csupán, amikor a kapitány Dorának szólította Joant, akit a történetk után eljegyeztem. Arról nem is szólok, hogy csak egy pillantást kellett volna vetnem az órára, melyet a borzalmas jelenet kedvéért éjfélre igazítottak előre, — és ez hozta meg a boldogságomat.»

Emléksorok

túl-modern lányok címére

„... Olyan szép Maga, mint egy angyal, de úgy fújja a cigarettafüstöt, mint egy gyárkémény. Elismerem, hogy a gyárkémény is szép a maga technikai komorságában, de a füstölő angyal, nem tetszik nekem. Vagy a cigarettáról, vagy — rólam kell lemondania.“

„... Nem illik a csöndes otthonba a strand szépségkirálynője. Válasszon, mi akar lenni: strandkirálynő, vagy az otthon úrnője? Az egyik csak a nyári idényre szól, a másik — az egész életre.“

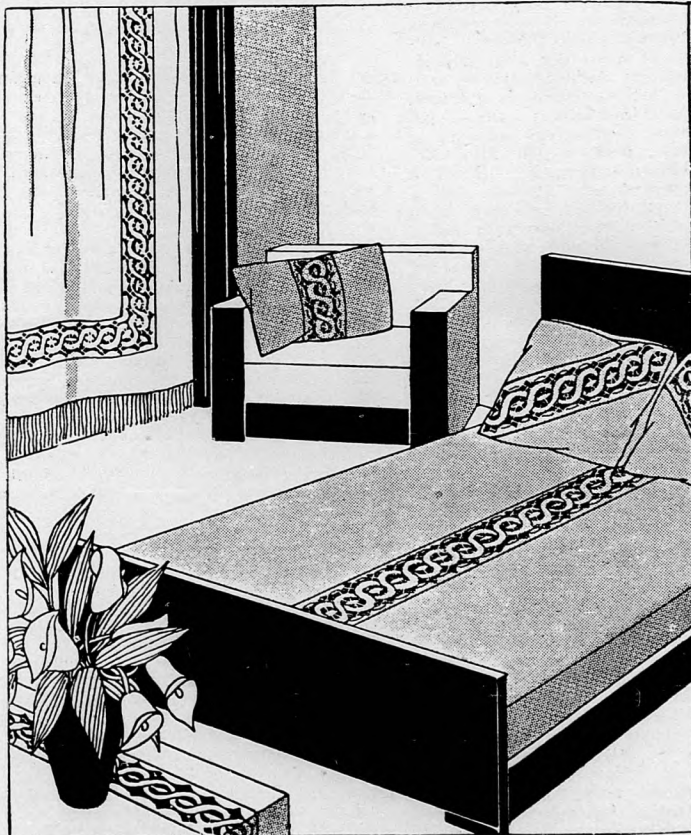
„... Tegnap beszéltem egy barátommal, aki elárulta, hogy szeretmet váltott Magának. Azt is hozzátette, hogy Maga egyelőre nem nyilatkozott, de el sem utasította. Lássá be, hogy nem választhatok olyan élet-társat, aki még sorsdöntő kérdésekben sem tud rögtön határozni. Ne haragudjék tehát, hogy — én állok félre.“

„... Boldognak éreztem magam, amíg nem voltam szerelmes Magába. De boldogtalan vagyok, amióta szeretem. Hát most mit csináljak? A Maga iránt érzett szerelemtől mondjak le, vagy a — boldogságról?“

„... Láttam szép arcát, amikor nem volt rajta festék. De úgy is láttam, amikor csak a festéket láthatam. Higgye el, ezerszer szebb volt festék nélkül. Szebb, mert őszinte volt. Ha lelke őszinte lesz és arca festék nélküli: jöjjön velem az élet-ítón. Másként — nem merek Magával elindulni.“

„... Szép volt, amikor egyetlen szót sem szólt. Még akkor is csinosnak találtam, amikor halkán felegetett. De amikor hangosan vitakozott, mert nagyon modern akart lenni: nem ismertem Magára. Miért választja mégis azt a megjelenési formát, ami a legkevésbé előnyös? Miért vitakozik, amikor sokkal szebb, ha halkán beszél és a legszebb, amikor hallgat?“

„... Ne akarjon mindenkinek tetszeni, mert ez nem sikerülhet. Ha béri azzal, hogy csak egy férfinak vágyik tetszeni: a többiek is szépek fogják találni. Bár ez se nagyon fontos! Higgye el, több és nagyobb dolog: egynek tetszeni, mint soknak, vagy pláne: mint mindenkinek!“

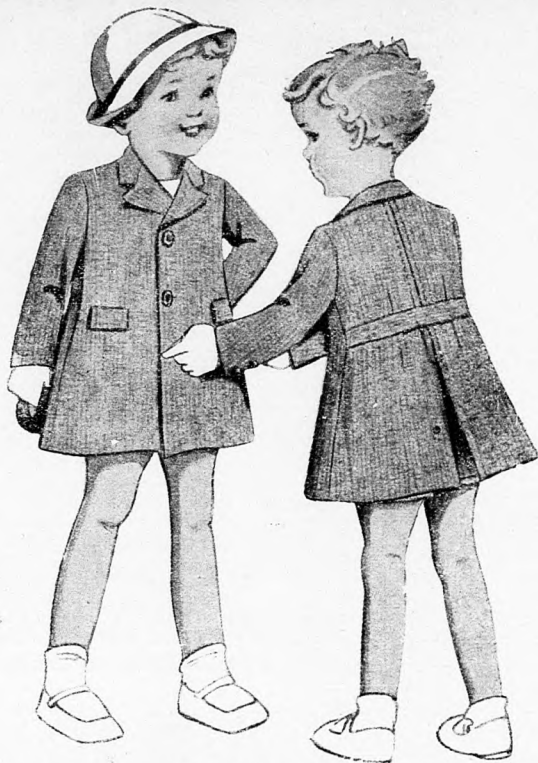
GYERMEK ÉS A JÁTÉKSZER

Az ucca járókelőjét eredményesen csábítja a mindenféle csillogó, díszes, tarka, érdekes, változatos, művészien rendezett szép kirakat. Aki egyedül sétál, az is megáll és nézi érdeklődéssel a kínálózó mindenféle látnivalót. De nézik ketten, hárman is, akik együtt sétálnak. Van azonban a kirakatnak egy fajtája, mely előtt rendszeren kettesével áll az érdeklődő. Az egyik felnőtt, a másik gyermek. Egy nagy és egy kicsi. Az egyik lázas érdeklődéssel meresztli a szemét és úgy néz, ez a gyermek, a másik meg kicsit röstelkedve, megértő mosollyal, főként járóját szemé a mindenféle holmin a kirakat nagy üvege mögött — és ez a látszatra felnőtt.

Hamarosan élénk vita kerekedik a felnőtt és a gyermek között. A gyermek válaszott és megállapította, hogy a kínálózó nagyszerűségei közül melyiket szeretné. A felnőtt meghallgatja, néha vitába száll a gyermekkel és a kiválasztott játékszer helyett mást ajánl, amit meg is tud okolni, de a vita vége rendszeren az, hogy a gyermek kívánsága teljesül, ha — a felnőtt abban a kellemes helyzetben van, hogy a zsebében levő pénzének egy részét rászámhatja az ilyen beszerzésre. Tehát a felnőtt megemegy a boltba és megveszi a megkívánt játékszer. Becsomagolják és most ök ketten, felnőtt és gyermek, nagyvígán sietnek haza — játszani. Mert az egy pillanatra se vitás, hogy a felnőttben időközben ugyancsak felbúrt a gyermek, aki titokban örül a lehetőségnek, hogy egy kicsit eljátszoghathat. Okos az és boldog, aki nem élte meg magában egyszerűségeit a gyermekkel.

A legszebb ünnep, a karácsony igen alkalmas arra, hogy a felnőtt elárazza a gyermeket mindenféle játékkal. Meglepi azzal, amit a gyermek egyszer-más-szor megkívánt, de meglepi olyan játékkal is, mely neki, a felnőttnek tetszett meg, amikor bennjárt a játékboltban. A díszes karácsonyfán kigyúlnak a gyertyácskák, a fa alatt csalogat a szebbnél-szebb, drága játékszer. A gyermek szinte mámoros az örömtől és szeretné, ha legalább öt pár keze lenne egyszerre, hogy valamelyik új játékkal elbábrálhatja egyszerűségeit.

A szemlélő elgondolkodik azon: nem volna-e okosabb, ha a gyermeknek adagolva adnák ezt a sok szép játékot? Akkor az öröm minden alkalommal megújulna. Ez jóval nagyobb eredménnyel is jár. Mert minden egyes ajándéknak megvan a maga külön története, mely értékessé teszi a gyermek előtt. Azután bekövetkezik, amit a felnőtt nem csupán a gyermek-

nél figyelhet meg, hanem például önmagán is: az öröm elül — hihetetlenül gyorsan elül. A gyermek eljátszogat a drága és ötletesen fölcszerelt játékszerrel. De már néhány hét múlva a drága játék eltűnt és a gyermek régi, egyszerű, kezdetleges holmijával játszogat el. A drága új játék valahol a szekrény mélyén pihen, rendszeren senki sem megtépvázva. Megszokott jelenés — de mi lehet ennek az oka? Erre nem is nehéz válaszolni.

Vegyük csak sorra, hogy mi is történt akkor, amikor a gyermek szinte mámorosan bábrogatott a mindenféle új játékszerrel? A felnőtt őszinte érdeklődéssel figyelte, hogy most mi lesz? A gyermek végre rászánta magát, hogy eljátszogat mondjuk: a gépítő-szekerény darabjaival. Nagyszerű gépeket lehet összeállítani pálcikákból, parafa-kockákból és zsinetekből, meg csigák is vannak hozzá és egyéb alkatrészek, azután mintalap, mely megmutatja, hogyan kell ezt a mindenféle alkatrészt összeilleszteni. Nézi, próbálgatja, csinálná, de hiába — csak nem megy. Erre a gyermek meghökken: tessék, itt van olyasvalami, amit nem tud. Riadtan néz körül, vajjon a felnőtt figyel-e? Nagyon őrsteli a dolgot. Már rajka is össze a bosszantó vacakot. A felnőtt úgy tesz, mintha véletlenül nézné, hogy a gyermek mit csinál. És nyájasan mondja:

— No mi az, fiacskám, nem tudod összeállítani azt a szép gépet a minta szerint? Add csak ide a dobozt és jer ide hozzá, mingyárt megmutatom néked, hogyan kell. Meglátod, hogy milyen nagyszerű ez a játék!

Pertse, a játékot ő maga vette a gyermeknek — valójában, titokban, arra gondolt, hogy majd ő is eljátszogat vele egy kicsit; mert amikor kislíru volt, akkor még nem kínáltak ilyen játékot a gyermeknek. Ma azonban, a gépek korában... és ma a gépészeknek meg csak jövője... autó, repülőgép, itt még kínálóznak lehetősége. Szóval, ez a gyakorlati megállapítás vezette a felnőttet, amikor vagyona romjaiból kiszórtotta ennek a játékszernek az árárt.

Es most áttanulmányozza a mintát és hozzálát egy gép felépítéséhez. Csinálja és közben elmagyaráztatja a gyermeknek, hogy ezt ide, azt meg amoda kell tűzni, így ni — és végül, néhány sikertelen próbálgatás után, valahogyan mégis csak elkészült a gép. Na látod! — mondja elégedetten a felnőtt.

— Most menj szépen és játsz vele magad! Szedd széjjel és rakd össze.

A gyermek hozzálát és hiába igyekszik, nem boldogul az összerakással. A felnőtt észreveszi, hogy itt baj van és mert a játékszer nem volt olcsó, újra előveszi a hozzávaló gyermekkel együtt és újra eljátszik vele. Megismétlődik pontosan a már egyszer végement jelenet. A gyermek megint kísérletezik, sikertelenül. A felnőtt most már feldühödik, a gyermekre ráripakodik, elmondja buta számárnak, ha éppen olyan a kedve és bántja, hogy a gyermek ennyire buta.

De mert az új szép játékkal kapcsolatosan kellemetlen összezördülése volt a felnőttel, a gyermekben észbekap a diplomata — egyszerűen elrejtja a végtetes játékot és inkább elszórakozik azzal a kezdetleges játékszerrel, melyet ő maga készített és melyhez hozzáfűződik a tulajdon alkotó képessége és képzelőereje. Ha ő fogja rá az ócska sétatálcára, hogy paripa, akkor ez sokkal jobban ficánkol alatta, mint a játékboltban vett lovacska.

Es nem csupán az építőszekrényvel van ez így, hanem minden drága és talán a gyermeknek boyolult játékszerrel. A felnőtt, amikor megmutatja a gyermeknek a játékszer minden csínját-bínját, inkább a maga mulattatására játszik ezzel a játékkal. A gyermekkel viszont türelmetlen és korholja, ha nem tud mingyárt olyan ügyesen bánni a drága játékszerrel, mint a felnőtt.

De ezen is lehet segíteni. A felnőtt, aki már van olyan okos és el tud játszani a boyolult játékszerrel is, legyen egyúttal olyan okos és játsszék a gyermekkel is. Ne legyen vele türelmetlen, hanem próbálja megérteni, hogy a gyermek miért nem érti meg a felnőtt magyarázatát? Hol hagyja cserben a gyermeket a felfogóképessége?

Ha erre rájött, akkor már könnyen fogja elhárítani az útból a gátat és talán rájön arra is, hogy — ha a gyermek valamilyen magyarázatot nem értett meg, ennek nem mindig a gyermek az oka. Hanem megeshetik, hogy a felnőtt nem tudta a látnivalót úgy elmondani, hogy ezt a gyermek megértse. Amiből környú arra következtetni, hogy a játékszer is eszköze a nevelésnek. Mert ha valami nem megy, nem vág, nem sikerül — ennek nem mindig a másik az oka. Mert ha az, akkor a helyzet reménytelen. De ha rátalálunk magurkban a hibára, akkor még lehet segíteni a helyzeten mert vagyunk olyan okosok, hogy a magunk hibáját kijavítsuk. A másokét kijavítani, sajnos, nem lehet. **Pipitykei**

(Érdekes és különös könyv hagyta el nemrég a svájci sajtót, a fenti cím alatt. A könyv anyagát Carl Hilty, az 1909-ben, 76 éves korában elhunyt, kiváló politikus, történész és jogtudós műveiből válogatta össze egyik tanítványa. Ez a könyv egészen új és eddig ismeretlen oldaláról mutatja be ezt a világhírű lángelmét. Talán a legjobb meghatározás az, hogy Carl Hilty ebben a könyvben mint „laikus prédikátor” jelenik meg. Ebből a könyvből, az ő gondolataiból és rövid essay-iból fordítottunk le néhányat, hogy megismertessük a magyar olvasóközönséggel. Carl Hilty épp úgy megérdemli ezt, mint ahogy megérdemli a magyar olvasóközönség.

A szerk.)

Az ember a nagy közösségben születik, miért is természetes vágyat érez a társasáért iránt és annak keretében akarja élete boldogságát megtalálni. Ez azonban nagyfokú tévedés. Az ember élete boldogságát csak az Istennek való eszményi közösségben találhatja meg, amelynek azonban valóságos értéke is van, ha bizonyos fokot elér. Ezt azonban ki kell érdemelnie: erre való a neveltetés és életének földi boldogsága. Becsülnie kell az emberi társadalmat és gyakorolnia azt, amit szeretetnek nevezünk, de nem szabad túlértékelnie. A cél, ami állandóan a szeme előtt kell lebegjen: az Isten szeretete. Mert csak a jó Isten ajándékozhatja meg az embert valódi örömmel, olyannal, amely változó körülmények között is öröm fog maradni és amihez képest minden egyéb jelentéktelen, sőt hazug. És ha még tévednénk is ebben, akkor is előnyben kell részesítsük mindent szemben, mert akkor semmiféle objektív igazság nem volna a földön.

Ez azonban nincs így. Minden ember előtt, aki nem rabszolgája tulajdon szenvedélyeinek, a legrövidebb időn belül az igazság tündöklő fényében fog csillogni, hogy csupán a vallásos hit — szóval: a hit egy természetfölötti Erőben és Hatalomban — vezet az embert az erkölcsi tökéletesség magasabb fokára és hogy a kereszténység nem egyéb, mint egészséges és észszerű miszticizmus. Aki azonban ezt elveti és az emberiséget a vallásos hit helyett, úgynevezett „felvilágosodottság”-gal és „etikai elvek”-kel akarja reformálni: a legrövidebb időn belül kény-

telen ráésmélni arra, hogy ilyen elemek egymagukban nem bírnak diadalmaskodni az állati természet fölött és hogy éppen a magasabbrendű és fejlettebb intelligencia, összekapcsolva a teljes hittelenséggel, az a démoni erő, amely a legteljesebb és legerősebb népet is a legrövidebb időn belül, a teljes megsemmisülésbe képes taszítani.

Senki sem remélheti, hogy Istent egészen és valóban megtalálja, akiben nem él Krisztus. Minden efféle kísérlet csak félmegoldáshoz vezethet és soha nem hozhatja meg a tökéletes békességet. Krisztus megváltása valóban történeti tény és cselekedet, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni, mint valami bölcséleti „feltevést”.

Minden igaz vallás misztikus, azaz: rejtett, teljesen meg nem vizsgálható, de mégis átél, a szokottól és a hétköznapitól sokban különböző élmény. Ennek ellenére mégsem autósuggeratív, hanem valódi realitás: belső látás és hallás, amely néha a legerősebb benyomásig fokozódik. Magunkra kényszeríteni és parancsszóra megrendelni azonban nem lehet. Sokkal inkább látogat meg minket önként és munkánk közben. Az Isten nem engedi, hogy megfigyeljük, vagy pláne élvezzük Őt, hanem olyan embereket akar, akik a földön becsülettel teljesítik kötelességeiket, végzik munkájukat és nem kívánnak, kizárólag önzésből, valami jobbat és valami mást.

A kereszténység nem tudomány, hanem tényleges hatalom és tekintély, amelyet mindenki először önmagában fedez föl és aztán kifejleszti önmagában. Épp úgy nem lehet megtanulni, mint ahogy megismervén, nem lehet: nem követni. Aki nem engedelmeskedik minden feltétlen nélkül, annak számára csukott könyv marad, a benne rejlő minden tanulság ellenére. Sőt még másokat is megakadályoz abban, hogy az isteni célt elérjék. „Ti magatok nem léphettek be Isten Országába és másokat sem akartok beengedni” — mondja az Írás. Mennyire igaz és különösen: mennyire igaz napjainkban!

Higyjétek el, hogy a tudás nem tud boldogítani. És higyjétek el, hogy a legegyszerűbb, de hívő öregasszony sokkal messzebb van az emberi tökéletesség útján, mint a legképzettebb, de szívében igaz hittel nem bíró teológus!

A jó háziasszony gondol a télre, téli napokra, amikor déiben, este, étkezés után az ember szinte megkíván kedves ráadásul még egy kis gyümölcsöt is. Talán nem olyat, amilyen éppen ekkor kapható, hiszen az ember mindig azt szereti, ami nincsen, hanem a nyár pompás gyümölcsöire éhezik nyalánc lélekkel. Erre a jó háziasszony megértően mosolyog, kimegy az éléskamrába és hamarosan leteszi az asztalra a mosolygó finom befőttet. Ott a cseresznye, a meggy, a barack, a ringló — öröm ránézni és áhítat bekanalazni. Nem sokat, egy-két szemet mindössze, de ebben benne van a nyár minden illata, szépsége, gyönyörűsége.

KERTÉSZET

Hogyan ápoljuk növényeinket és rózsafáinkat

Az elsatnyult szobanövények gondozása szakszerű kertészeti ismereteket kíván. A feltűnően beteg növényeket legtanácsosabb tavasztól őszi kertészi gondozásba adni, ahol megfelelő bánásmód mellett szépen rendbejönnek és őszi elején ismét elhelyezhetjük azokat a szobába. Ha a szobanövények különösebb ápolást, gondozást nem igényelnek, akkor a nyár tartamára kivisszük a szabadba és fák árnyékába helyezjük el. A cserepes növényt beásuk a földbe, míg a nagyobb faedényben levőt téglára állítjuk fel, hogy az edény az esőzések következtében ne korhadjon el. Az erősebb növekedésben levő növények megkívánják, hogy hetenként legalább kétszer műtrágyaoldattal, vagy hígított trágyával öntözzük. A szobanövényeket meleg időben gyakorta szükséges permetezni és rendszeresen öntözni. A növény a gondos ápolást szép fejlődéssel hálálja meg. Ha a növény az átültetést kívánja, úgy a szabadba helyezés előtt nagyobb edénybe ültessük át. A szabadban a növények is megerősödnek, felüdülnek, mintegy gyűjtenek a téli hónapokra, mikor a zárt szoba levegőjére vannak csak utalva. Ezért tavasz felé láthatóan csökken ellenállóképességük és nem szabad megvonni tőlük a szabad levegőt.

A páfrányféléket, Asparagust, Philodendront, Hortenziát, pálmákat, stb. félárnyékos helyre helyezjük el. Napos helyet szeretnek a következő szobanövények: Ficus, Oleander, Agave, kaktusz-félék, Aloe, Opuntia, Pelargonium, Agapanthus.

Kertünk díszét, a rózsafát, ezerféle veszély, betegség fenyegeti, s ezért gondoskodnunk kell, hogy a rózsáibántó betegségeket meggyógyítsuk és a kártévő rovarok ellen mentesítsük. Az úgynevezett gombabetegségek ellen méz-kénlével, bordói lével védekezhetünk. A levélorzoda ellen a méz-kénlével való permetezés óv meg. Az 1%-os méz-kénlével való permetezést akkor kezdjük meg, ha a rózsza fiatal hajtásai kissé már megerősödtek. Ezenkívül még kétszer permetezünk és pedig az első permetezés után 21 nap múlva, amelyhez 2%-os méz-kénlével használunk és augusztus első napjaiban szintén ezen 2%-os oldattal permetezzük meg a rózsafákat. A rózsafa levelén fellépő foltosság ellen használjuk a bordói lével való permetezést.

Második fontos teendő, hogy a betegség által megtámadott gallyat, virágot és levelet levágjuk, mert ezzel megakadályozzuk a továbbterjedést. Igen nagy kárt okoznak a rózsafákban a levél- és pajzstetvek, melyek ellen az előbbi esetben 1%-os quaszia-lével, a második esetben pedig 3%-os méz-kénlével védekezhetünk legeredményesebben. A hernyók szintén veszedelmes ellenségei a rózsafának, amelyeket leszedéssel és a gyümölcsfáknál használatos arzénes permetezéssel pusztítunk el és teszünk ártalmatlannokká. A permetezést haramszertűn juttassuk a rózsafára és pedig úgy, hogy alulról is érje a leveleket, különben csak félmunkát végeztünk, mert ahol a permetezés nem érte a leveleket, ott a betegség továbbterjed. Ha így permetezünk, a lé nem csepeg le a levélről, hanem gyorsan rászárad, míg különben leperreg róla és nem a fát permeteztük meg, hanem alatta a földet.

Kertünknek másik díszé, a Canna, mely egész nyáron át díszíti szép virágaival a kertet. Napos helyre ültetjük és bőségesen öntözzük. Az elvirágzott szárazakat vágjuk le és szeptemberben a gyökereket marhatrágyával öntözzük meg, de vigyázzunk, hogy a leveleket a trágyával ne érje, vagy ha leöntöttük, azonnal mossuk le, mert megégeti és többet ártunk, mint használunk. A Cannát gumósztészedéssel szaporítjuk, de lehet magról is szaporítani.

(Holott ez az a gyümölcs, mely bőven kínálkozott júniusban, júliusban, augusztusban, szeptemberben, de — akkor valahogyan nem is volt neki valami nagy becsülete. Cseresznye? Meggy? Ringló? ... Az ember csupán udvariasságból vett belőle. Mert volt belőle bőven.)
Ilyen az ember. És megismétli ezt minden nyáron, minden télen. És aligha okosodik meg, szegény.

Holott a megokosodásra van mindenféle mód és alkalom.

Ilyen lépten-nyomon kínálkozó jó alkalom a *közmondás*, melybe az okosságát a nép összesűrítette. Csak be kell szedni, mint az orvosságos pilulát, meg kell emészteni és akkor aztán már nincsen semmi baj. A közmondás őseink tapasztalatának, bölcsességének rövidre fogott veleje. Mindegyik olyan, mint a jó háziasszony befőttje, elég belőle egy-két kanálnyi, mire feléled előttünk a nyár minden pompájával.

Nem is való a közmondáshoz szentségtörő közel hozzányúlni. De azért, használat előtt, mégis csak ajánlatos egy-egy ilyen derék közmondást közelebből szemügyre venni. Hogy miért? Mert könnyen megeshetik, hogy időközben, megváltozott viszonyok közepett, *szegény közmondásnak az értéke mecsappant, talán el is vesztette szegény teljese* — és akkor hiába élünk vele.

A mai szűkös világban mindnyájan szívesen javítanánk nehéz helyzetünkön és erre megbízunk a közmondás tanácsában és megpróbáljuk a koránkelenni. Hátha lehet még egy csipetnyi aranyat lelni? De a szerénynek nem hoz vágya kint és melegegység egy kávéskanálnyi harmattal — mert bíztat a példaszó: *Ki jókor felkél, harmatot szed*. Tessék csak megpróbálni. És amint csináljuk, igyekszünk, hát mi tagadás, egyszerre csak élénk kerül egy másik okos mondás, mely ránk-vigyorog: *Tetszik a tanács, de izzaszt a munka*. Oda se neki, mondjuk szívósan. Végül nagyokára találkoznak egy harmadik közmondással, mely ugyancsak hosszú tapasztalatok értékes eredménye és megállapítja: *Korán kelés, hajnal nem szerez*.

Szó sincs róla — eredménynek ez egy kicsit gyauvan. Mit tesz ilyenkor a szegény ember? Megvakarja a füle tövét, ez úgy hat, mintha gondolkodnék. Mert hiszen: *Többet ésszel ...*

Ez az! Az életben sok minden ezen fordul meg. *Jobb az ész az erőnél*, erre jött rá már néhai való jó *Kis-Viczay Péter* uram, amint ezt le is fektette egy kis könyvében, aminek a címe: „*Selecta Adagio latino-ungarico*“. Mely munkája megjelent az Úr 1713-ik esztendejében, még pedig *Bartán*. Abban az időben a tudományosság szívesen öltötte magára a latin nyelv klasszikus köntösét. De a magyar észjárás mégis csak kitudált belőle. És segítségére sietett *Pápai Páriz Ferenc* azzal, hogy megszerkesztette kitűnő szótárát: *Dictionarium hungarico-latinum* és *latino-hungaricum*. Mely könyve megjelent *Lőcsén*, még pedig 1708-ban. És ha már önkénytelenül itt tartunk, hogy felidézzük azt a nagyszerű munkát a művelődés terén, melyet a törhetetlen *Magyar Tehetség* végzett keserves évszázadokon

A VALÓDI GYÖNGYSOR

keresztül, amikor félkezében a kard, mellyel nem csupán a maga épségét védte meg a rútámadó mindenféle ellenséggel szemben, hanem egyúttal megvédte a Nyugat országait is, ahol a tudás és művészet ilyenformán jórészt háborúritlanul fejlődhetett és fejlődött is, akkor hadd emlékezzünk meg ezzel a kis elmélázással kapcsolatosan, mely a közmondás ma talán nem egészen csorbítatlan névértékéről tündöklik, arról, hogy például 1781-ben *Pozsonyban* igenis: *Pozsonyban* jelent meg *Rajnis János* műve: „Magyar Helikonra vezérő Kalauz”, mely a magyar közmondás okosságát, ötletességét, megfigyelésének tisztaságát mutatja be, és ugyancsak *Pozsonyban* jelent meg *Faludi Ferenc*nek könyve, 1786-ban, ezzel a címmel: „Faludi Ferenc Költeményes Maradványai”, a magyar szépirodalom egyik friss, ötletes, megnyerő írói kitünősége.

A valóság mégis az, hogy mit ér a legszebb közmondások, kipróbált bölcseségek nagy sora, gondosan összegyűjtve a legkitünőbb könyvekben, ha nem tudjuk valóra váltani a mindennapi életben. Mire megesik, hogy lépten-nyomon baj ér, nagyban és kicsinyben, aminek már csak egy hasznát lehetne venni. Mert mire oktat a bölcs közmondás? Például: „*Más kárán tanul az okos.*” Milyen egyszerű — és már nincsen semmi baj! Csak éppen körülnézünk és hamarosan megállapítjuk, hogy miért megy rosszul a szomszédnak? Miért éri annyi mindenféle veszteség? Mit csinált oktalantul, ostobán, gazul, hitvány módon, — könnyű megállapítani, hogy hol a hiba? Amint erre rájöttünk, máris okultunk és elkerüljük azt, ami nekünk is bajt okozhat. De a belátó magyar régen és okosan tudja, hogy aligha akad olyan ember, pláne, olyan okos, aki a más kárán tanul. Ezért szerényen megegyezik ennyivel: „*Kárán tanul a magyar.*” Hej, ha ez valóban így lenne! Ha történelmünk megdöbbentő fejezetei végre rábírnanák minket arra, hogy a *magunk kárán okuljunk!* Akkor már nem lenne semmi baj. De végül csak az embert, ne is a népet. Amit az ember mivel kicsinyben, az cselekszi a nép nagyban. Az ember cselekedeteit pedig nem is nehéz szemmel tartani, mert ittan mingyárt az, akit a legkényelmesebben megfigyelhetünk: itt vagyunk önmagunk.

És ha vagyunk olyan tehetségesek és tudunk őszintén ítélni arról, amit nap-nap után csinálunk, amit valóban valóra váltunk, amit elgondolunk, szépet és jót, de a nap folyamán tisztára elfelejtünk megvalósítani, ha jól megnézzük, hogy milyen eredménnyel jár egyik-másik munkánk, akkor — mondjuk ki őszintén! — akkor bizony könnyen megállapíthatjuk azt, hogy — nem vagyunk okosok. Mert nemhogy a más kárán, de a magunk kárán se tudunk okulni. És ha felismertük a hibát, mely kárunkat szolgálja, ha összeállítottuk a hibák sorát, melyből életünk munkásságának jórésze áll, akkor hamarosan rájövünk arra a megdöbbentő tényre, hogy *mi mindig ugyanazt a hibát követjük el*, mindegyikünk a maga hibáját, megrögzötten, csökönyösen, mindig ugyanazt az ostobaságot csináljuk, mindig ugyanazt, mindig ugyanazt! Hiába a tapasztalat, mely keményen megleckéztet, hogy ez így nincsen jól, hogy ebből baj lett, hogy erre csúnyán ráfizetünk, nem is pénzzel, hanem érzéssel, szeretettel, melegséggel, barátsággal, mindazzal, ami a szív nagyszerű kincse. Hiába mutat rá erre a valóság — amint kínálkozik megfelelő alkalom, máris újra elkövetjük *ugyanazt* a döréséget és nem tanulunk, hiába, csak nem tanulunk sem a más, sem a magunk kárán. Mit érünk veled ilyenformán, bölcs közmondás? Hiába minden igyekezet: a hiba kezdettől fogva *bennünk* van, a gondolkodásunkban és ezért nem tudunk tőle szabadulni. Bele kell törődnünk abba a közmondásos bölcseségbe, hogy *a bölcs is hétszer botlik egy nap.* Viszont *vidám arcával nézi mind a két szerencsét.* Ha tehát találkozunk a jó régi közmondással, nézzünk a szeme közé, vajjon ma is megvan-e az értéke? Mivelhogy változnak az idők és velük változnak a Jeszúrt megállapítások.

Bánáthy Irén

A szálloda terraszán Colquoun kapitány és egy francia fiatalember maradt. Együtt vettek részt a hegyek közti kiáraduláson. Colquoun kapitány boldogan gondolt vissza erre a kirándulásra — és főként a fiatal, nagyon szép és nagyon vidám Lilian Canningsra, aki mellette lovagolt.

A mélységben ékkelt a tenger. Polignac, a francia fiatalember, mintha kitalálta volna, hogy mire gondol a kapitány, így szólt:

— Rendkívüli nő... Meg kell jegyezmem azonban, hogy semmi szín alatt nem való olyan férfi mellé, aki féltékeny...

A kapitány a homlokát ráncolta és arra gondolt, hogy merészel ez a fiatalember véleményt mondani erről a csodás teremtsérről? Polignac ezt is megérezte, mert azonnal válaszolt:

— Sajátmagam hallottam, amikor utazásairól és a multjáról beszélt. Ilyen nőtől pedig, mondtam sajátmagamnak, én sem várhatok mást és többet, mint amit korábbi hódolói kaptak tőle.

— Mit akar ezzel mondani?! — kérdezte kemény hangon Colquoun kapitány. — Senkinek nincs joga megbolygatni másnak a multját.

— De az embernek joga van ahhoz, hogy következtetést vonjon le belőle. Én például esküt mernék tenni rá, hogy azt az ékszer példát, amit visel, szenvdelgyesebben szereti miss Cannings, mint bárkit ezen a világon.

— Neveltesse — kacagott a kapitány. — Különb is, Cannings nem hord semmiféle nagyobb értékű ékszer.

— És ön tényleg nem lenne féltékeny, kedves kapitány? Hiszen mindennap lát-hatja, hogyan simogatta és becézi miss Cannings azt a pompás gyöngysort, amit hercegi völgyényétől kapott. Sőt gyakran meg is csókolgatja...

— Meg fogom kérni miss Canningset, hogy tegye le ezt az ékszer, — mondta magabiztosan a kapitány.

— Miért nem kívánja rögtön azt, hogy dobja a tengerbe?... Fogadok, hogy boldognak tartaná, aki illet merne követelni tőle. És önnel sem fog kivételt tenni. Mert miss Cannings az ékszerbe szerelmes... az ékszerbe és nem önmbe.

— De most már elég! — kiáltott ingerülten a kapitány és felugrott a székből. Ebben a pillanatban a terrasz lépcsőjén feltűnt miss Cannings selyemruhája.

— Mi az?... Veszekedtek?

— Igen. Azt akarta elhíttetni velem, hogy mindenkinél jobban szereti azt a gyöngysort. Sőt, hogy egyedül csak ebbe a gyöngysorba szerelmes.

— Szemtelenség! — mosolygott miss Cannings.

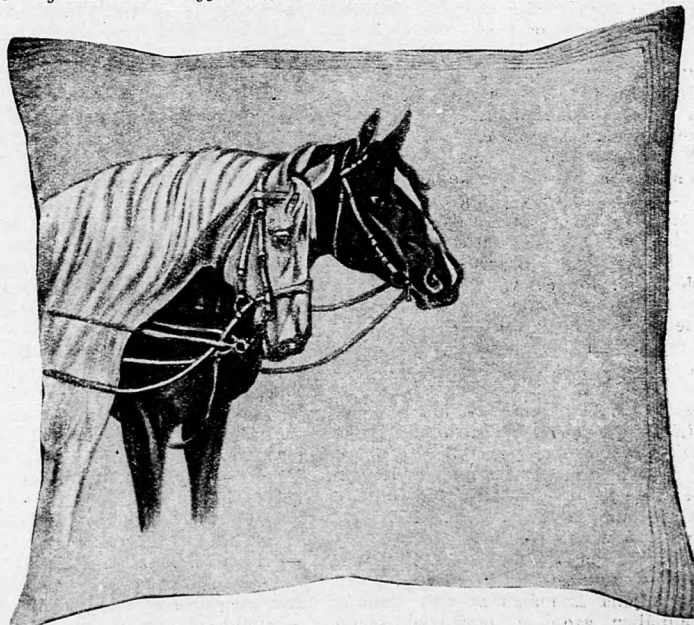
Aztán finom mozdulattal a nyakához nyúlt, a legkisebb megdondás nélkül lekapcsolta a gyöngysort és bedobta a tengerbe.

— Istennem! — kiáltott a kapitány. — Hogy tehet ilyet?!

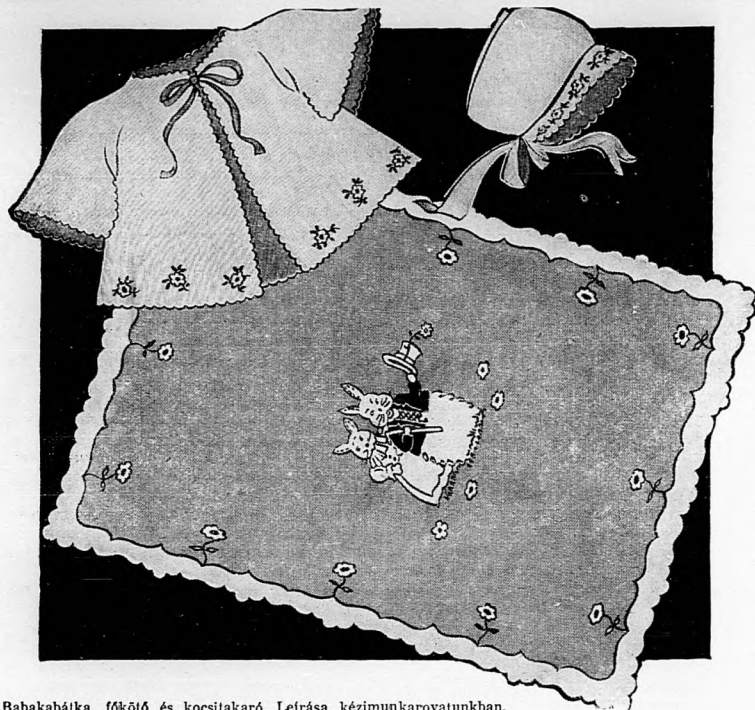
— Önért? — mosolygott sokat jelentően a szép nő meleg tekintete.

Még ugyanazon az estén, a szálloda különtermében megtartották az eljegyzést. A szállóban lakó minden előkelőség jelen volt, a francia fiatalember kivételével. A kapitány többé nem is látta Polignacot. Elutazásáról is csak a házasságkötés után értesült.

Kétségen, hogy a francia fiatalember azért utazott el — amit őszintén sajnált a szálloda igazgatója is — mert kettőjük között az a féltreértés, sőt összekülbözés történt. Másként érthetetlen volna, hogy Polignac úgy még azon az estén eltávozott a szállodából és — meggyőződésén arról, hogy miss Lilian Cannings csak az utáztatot viseli és azt hajította a tengerbe — annak kufferjéből kiemelte és magához vette a vaggontérő, valódi gyöngysort.

Gobelin diványpárna férfiszobába. Leírása kézimunkaroyatunkban.

Babakabátka, főkötő és kocsitakaró. Leírása kézimunkarovatunkban.

AZT TE NEM ÉRTEO...

Tavasszal a szép sétátér kétszeresen szép. Gondosan ápolt útjain kedves apróságok, ragyogó szemű, mosolygós képű drága kis gyermekek ugrálnak vidáman, hangos kacagásuk vetekszik a dalos madár édes fütttyével. Mintha a finom virágoságyok közül lépett volna ki ez a sok bájos kis virág, apró emberi alakban, mindmegannyi drága kis tündér — a Jövő ígérete.

A padonülő okosan teszi, ha úgy tesz, mintha nem is látná ezt a kedves, vidám, hancurozó gyermekesereget. Talán maga elé bámészkodhatik egykedvű arccal, vagy pedig egy könyvből bámul, mintha ez jóval érdekesebb volna mindennél, de azért a szeme sarkából igen óvatosan figyelheti az eléje táruló és változatos, üde jeleneteket. Óvatosan kell ezt csinálni, mert amint a gyermekesereg észreveszi, hogy valaki nézi, máris vége a varázsnek. Így szokták ezt különben a tündérek a mesében. Nem szeretik, ha valaki meglesli őket, amikor a holdvilág ezüst fényében táncolnak, vidáman virágos tisztáson. A kicsinyek azt a holdvilágos, virágos rétet a lelkükben viszik magukkal és bizonyára ezért nem szeretik, ha a felnőtt meglesli vigasságukat.

Az egyik padon egy fiatal hölgy ült és kézimunkázott. Látszatra elmerült munkájába és másra se volt gondja. Valójában azonban mosolygó szemmel figyelte azt a bájos szöke kis-

lányt, talán öt éves mindössze, aki új ismerőseivel mintegy tíz lépésre az út szélén a virágoságy mellett állt, inkább nyughatatlanul topogott kis lábcskáival és igen élénk beszélgetést folytatott az új ismerőssel, aki lehet négyéves, bronzszínű hajában bujkál a napsugár, nagy sötétkék szeme kerekre nyílt és áhitatosan hallgatta a másik kislány élénk beszédét, majd ő is szólt, szintén igen élénken és azután kicsit elhallgattak mind a ketten, de egyszerre csak kitört belőlük hangosan a kacagás és azt se tudták, hová legyenek jókedvükben. Semmi különös, ez a két pöttömnyi dáma kitűnően elszórakozott egymással. Szívből fakadó nevetésük lerajzolódtott kedvesen a padon ülő anya szája szélén, aki óvatosan elmosolyodott.

A bronzhajú kislányt néhány perc múlva kézenfogta a mamája: Menjünk, kislányom! — A két új ismerős hamarosan elbúcsúzott egymástól. A bájos kis szósi odaszaladt anyukájához és az arca még lángolt az ártatlan örömtől, amikor büszkén bejelentette: — Anyukám, olyan jól elbeszélgettünk!

Anyuka megértően bólintott és megkockáztatta a kérdést:

— És miről beszélgettetek?

A kislány abban a szempillantásban adta meg erre a meglepő választ:

— Hadd él, anyukám, ezt te már úgysem érted!

Meglepő válasz. Az öt éves kis fruska kerekén kijelenti, hogy húsz évvel idősebb anyukája nem értené meg, amin a kislánykája elmulatott.

Anyuka erre meghökkenve néz rá a bájos kis nőre. Kicsit összevonja szemöldökét és mintha nem jól hallotta volna a feleletet, megpróbálkozik:

— Azt hiszed, hogy nem tudnálak megérteni?

Aki az élet nem mindig virágos terein ráér kissé odafigyelni, hogy mi történik körülötte, elég gyakran láthatja ugyanezt a jelenetet. Alapjában ugyan-ez, megvalósulásában, csak némi eltérés mutatkozik. A kislány már tizenhat—húszéves, az anyuka megfelelően idősebb. De még mindig a gyermeke anyja, aki őszintén aggódik gyermekéért. És ha abban a helyzetben van, hogy valamiért, ami feltűnt neki, kérdőre vonja gyermekét, akinek minden szeretetének erejével ragaszkodik, bizony megkapja a választ, mely azonban most nem fakaszt nyájtas mosolyt az anya arcán:

— Ugyan kérlek, ezt te nem érted!

A gyermek meg van győződve arról, hogy az ő gondolkodását, akarását, próbálkozásait, célkitűzéseit, elgondolását, érzéseit, egész gondolatvilágát az anyja, az édesanyja — nincsen nyelv, mely ezt olyan szépen tudná elmuzsikálni: „Édes-nyám!“, mint a magyar — ez a drága asszony, aki minden gondját, gondolatát gyermekéhez fűzi, hogy ő mindezt ne tudná megérteni. Ez a válasz az évek folyamán mindnagobb szakadékká lesz a szülő és gyermek között.

A gyermek nem hajlandó elmondani annak az egyetlen teremtesnek, aki őt minden érdek nélkül, önzetlenül szereti, aki érte minden, de minden áldozatra kész, megfontolás nélkül, akinek nincs más életcélja, csak egy: az, hogy a gyermeke boldog legyen ebben a földi életben — ennek a drága szívnek a gyermeke nem hajlandó elmondani semmit, ami az ő lelki világába tartozik, mert úgy véli, hogy édesanyja ezt nem értené meg. Ime a szakadék a régi és az új generáció között.

Van egy ismert közmondás: néma gyermeknek anyja sem érti a szavát. Elmondják, idézik meggondolatlanul. Egészen bizonyos, hogy rossz megfigyelésen alapul. Az anya megérti gyermekét akkor is, amikor ez igyekszik leplezni, takargatni előtte a gondolatait, terveit, álmait. Az anya megérti gyermekét akkor is, amikor ez ostobán és hálátlanul megpróbálja, hátha meg lehetne téveszteni az anyai szívet? A boldogtalan gyermek nem tudja, hogy az anyai szív a legnagyobb szerűbb, legcsodálatosabb készülék ezen a földön, melynél megbízhatatlan ember lángesze kitalálni nem tudott. Ez az érzékeny anyai szív tisztában van vele, hogy gyermeke mikor hazudik, mikor igyekszik őt megtéveszteni, mikor próbál visszaélni vélt hiszékenysévével. A boldogtalan gyermek ráeszmél egyszer arra, hogy mi is az

Búcsú a szerelemtől

az anyai szív, de ekkor már késő, mert amit elvesztettünk, azt semmiféle örökkévalóság vissza nem hozza nekünk.

Az ifjúságától öntelt gyermek azt hiszi, hogy bármit is elérjethet édesanyja elől. A szerető szem azonban meglátja mindent. Minél jobban rejtegeti a gyermek a titkát, melyet „nem értesz meg”, annál tisztábban látja az édesanya, hogy gyermeke lelkületében mi megy végbe. Fejtörés nélkül tisztában van mindennel.

★

A gyermek, a fölüeny gyermek viszont nem tudja, hogy ösztönyszerűen igyekszik titkolni édesanyja előtt azt, amit csinál vagy tervez. Mert tudja, hogy az érte aggódó szív egészen mást vár tőle, nem azt, amiben serénykedik. Az anya, életének minden tapasztalatával, meglátja előre az akadályokat, a veszedelmeket, a bajokat, mindazt, ami a gyermek boldogulása elől kerülhet és könnyen okozhatja boldogtalanságát. A gyermek viszont szinte ösztönyszerűen lenézi az idős, a meglett embert. Azért kishitű, azért nem bízik elgondolásomban, — magyarázza önmagának, — mert ő ma nem vitte semmire. Egészen bizonyos, hogy ő is próbálkozott ezzel meg azzal, de hiába. Már most önmagáról ítél. Azt hiszi, én is olyan gyenge vagyok, amilyen ő volt fiatal korában. Holott... És innen fakad a válasz, amikor az anya érdeklődik:

— Ezt te már nem érted...

— Ma egészen másképpen alakul az élet! — állapítja meg a fiatalja. Fialtság egy testvér a tapasztalatlansággal. Fogalma sincsen róla, milyen is volt az élet tegnap, tegnapelőtt. De azért kijelenti, — hiszen hallja is úton-útfélen, — hogy ma az nincsen, ami régen volt. Ez valóban így van, de ő — félreérti ezt a megállapítást, majdnem mindig a maga kárára. Amikor már késő, akkor eszmél rá, hogy az a másik merő szeretet és jóindulat, önzetlenség és segítőnívágás, mégis csak okosan ítélte meg a helyzetet. Kár lenézni az öreget, az idős embert, ha nő, ha férfi, kedves fiatalok! Ha ma igen nehéz, mert történelmi időkben élünk, akkor világos, hogy még jóval nehezebb megöregedni, mint annakelőtte. Mert de sokszor figyelhetjük meg azt, hogy a féltelt öreg kénytelen gondoskodni a mai helyzetet kitérően értő fiatalról, aki még a tizedik szárnypróbálgatással se tudja anyyira vinni, hogy fordítson egyet a helyzeten és ő gondoskodjék az öreg szüléről.

Talán jobb, ha a gyermek nem jelenti ki az érdeklődő édesanyának, amikor ez szeretne megtudni egyet és mást, hogy „Anyukám, ezt te már nem érted!”, — hanem elmond neki mindent nyíltan és őszintén és hallgat az anyja szavára. Ne hagyjuk, hogy a szakadék közöttünk egyre nagyobb legyen. Ellenkezően, igyekezzünk egymás mellett megmaradni, éppen a mai időkben. Akkor talán mégis sokkal kellemesebb és könnyebb lesz az élet!

1. Edward walesi herceg, aki később VII. Edward néven Anglia királya lett, meglátogatta korának leghíresebb színésznőjét: Hortense Schneidert. Hortense a légi kasszikus operettek primadonna szerepeinek ünnepelt ábrázolója volt, amelyek Párizs városából kiindulva — a második császárság duhaj, könnyelmű kánkánt táncoló Párizsából — meghódították az egész világot. Hortense, ez a szép, elegáns és szellemes színésznő a franciák fővárosába vonzotta öt világrész művészelkedvőit és gazdagjait, de ebben az időben már ráncosan és fáradtan mormszogatta öreg napjait, az Avenue de Bois egyik kis házában. Az ifjú walesi herceg kedvesen ebézelgetett a művésznővel, azután ezt a kérdést intézte hozzá:

— Művésznő, az ön véleménye szerint egy asszony mikor vesz búcsút a szerelemtől?

Hortense Schneider sokáig maga elé nézett, mint aki mélyen gondolkodik.

Aztán így felelt:

— A halála órájában...

De gyorsan kijavította sajátmagát a következőképen:

— Nem, nem az órájában... Hanem a halála percében...

2. Bécs városában, a metternichi biedermeier-időkben, fontos társasági szerepet töltött be Bagration grófné. Sokat élt, sokszor volt szerelmes, a politikai életben is szerepet játszott, fiait és leányait mintaszerűen nevelte fel és egy szép — vagy csúnya — napon elérte a hatvanharmadik esztendejét.

— Ha lányaim és azok lányai nem okoznának néha gondot nekem — mondta az egyik gratulánsnak, — akkor tökéletesen boldognak érezném magam. Megöregedtem, de egészséges vagyok, szellemi képességeim teljesen sértetlenek. Kedélyem nyugalmát semmi nem zavarja, fantáziám lecsöndesült, sőt idilli lett... tulajdonképpen mindenem megvan, amit kívánok... szép, kényelmes házam, tapintatos gyermekeim, néhány jó könyv a magányos estéken, amik csöndes álomba ringatnak, tea pontosan délután öt órakor... sőt még a nők is békében hagygnak, mert nem irigylik többé sem a ruháimat, sem pedig a frizurámat...

— És a férfiak?

— Már egyáltalán nem érdekelnek.

— És keves grófné, mi a véleménye önnek a mai férfiakról?

Szép fejét könnyedén ráhajította a karszék finom selyempárnájára és csak kis idő múlva válaszolt:

— Erre így általánosságban nem lehet felelni... Végeredményben, ha őszintén akarok lenni, ma is vannak olyan férfiak, akiket gyűlölök...

— Kik azok?

— Akik nem udvarolnak nekem...

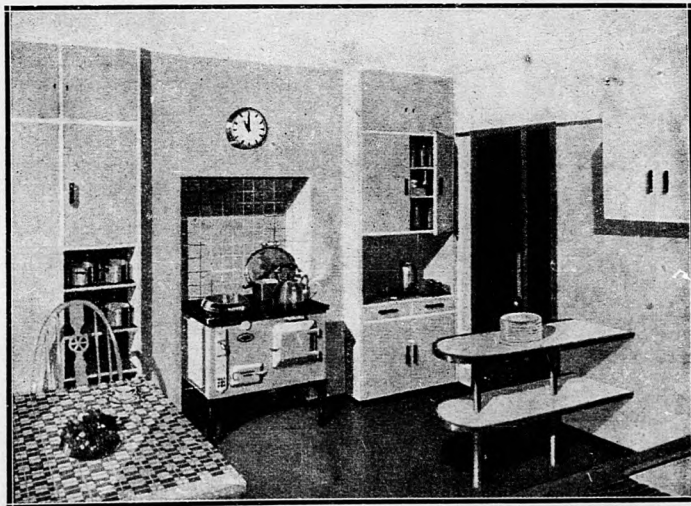
3. Az utolsó kis történet hősője de Fontaine-Martel asszony. Ez a történet sem anekdóta, hanem valóban igaz.

Madame de Fontaine-Martel ünnepelt és körülrajongott szépsége volt annak az évszázadnak, amelyet rokokó-kornak nevezünk. Halálos betegen feküdt ágyában. Szürkületkor hirtelen megkérdezte:

— Mennyi az idő most?

Megmondták a pontos órát. Fontaine-Martel asszony jámboran összekulcsolta kezét és ezek voltak utolsó szavai:

— Aldassék az Úr neve! Ebben az órában is, amit még nekem ajándékozott, mennyi embernek van boldog találkája!...

Modern konyhaberendezés

Betűtarisznya

Írja: Babay József

Jónapot kívánok!

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Voltaképpen senki más nem vagyok, mint egy idestova öszülő hajú szegény betűvándorlegény, aki nyakamba akasztottam tarisznyámat és váltogatom a lépést a csendesebb mondanivalók országútján. Az egyik nevem B betűvel kezdődik, a másik J betűvel. Régtől fogva nagy a gyanúm, hogy az én igazi nevem voltaképpen nem más, mint Boldogtalan Járókelő. Sohase tagadtam, hogy tudok sírni. Azt sem, hogy meg-megállok egy-egy öreg, útszélt őrző jegenyefa alatt és belenevetek a csillagokba. Sírni és nevetni tudni kell, hisz a lélek is határok között él, mint minden birodalom.

No de hogy ne rakjam a szó fölőseit türelem amúgy is teli zsákjába, hadd váltogatam az ábécé-lépést arról, amiről szólnom kell.

Megengedték nekem, hogy ezentúl sűrűn találkozzunk e kedves újság hasábjain. Örülök is neki. Felasztom hát a mondanivalók fogására az én betűtarisznyámat és ki-kiszedem belőle a betűt. Ebben is csak harminckettő van, ennyit tesz ki az ABC. Istennem, ha elgondolom, hogy csak harminckét betű és milyen óriási világ. Ezzel a harminckét betűvel mindent, de mindent el lehet mesélni. A biblia is ennyiből alkotottat. A Miatyánk is. Harminckét betű van a tarisznyámban, nála Isten akkora vagyon, hogy akármilyen csendeskén is, de megélek belőle. No most már, ha van türelmük hozzá, elmondom mi minden vagyon rajtos szélű, sok vihart látott öregtarisznyámban. Ha kinyitom a fedelét s beienézek, bemelegedik a szívem. Az alja útilapuvál van kibéelve... U-ti-la-pu... Gyógyítja a sebet. Az én csendbeköltözött öreganyám harmattól áztatott utilaput rakott a homlokára, ha fáj a feje. Van a tarisznyámban pár apró recept, a Jó Isten mezei patikájából szedegtettem össze... Mert tudok egy s némely titkot a virágokról, a füvecskékről és a somogyi földön futkározó kispatak vizéről... Nóták is vannak benne, kicsik, nagobbacsok, olyanok, amiket a világ egyetlen nemzete sem értene meg s mi tudunk rajtuk sírni. Ilyenek, ni, hogy

Balog Panna aranybárány,
Aranybötü van a vállán...
Aki aztat elóvassa —
Azé lössz a Balog Panna...

Aztán meg vidámabb is vagyon benne, a borocskáról daloló vidámság, így e:

Árt a víz a csizmának,
A szép asszony papucsának
Meg az ember torkának...

Én nagyon örülnék néki, ha megszeretnék betűtarisznyámat. Mesélgetek belőle, országúti köszmentekről, áldigólló, csendet őrző galagonyabokrokról, amelyekben édes szerelemmel rejtezkednek a madarak. Igen, madarokról, mert szeretem a madarakat. Szeretem a szomorú varjút. El is mondom róla a véleményemet, íme:

A kis fecskének frakkja van. S a gólyát illeti szeretet,
Olyan édes alakja van. Mert ő hozza a gyermeket.
Szemetet szedő kis cseléd S tudja falu, erdő, határ:
Az árva, szürke kis veréb... Vándorol a darumadár.

De a varju magyar madár —
Mivelhogy mindig gyászba jár...

Sok apró-cseprő mesélgetni valóm van Valakiről, akinek a szíve alól szakadtam ki. A betűtarisznya mindig nagybetűket küld a tollam hegyére, ha leírom a nevé: ANYÁM... Igen, a mamáról szeretek mesélni, sok-sok csodálatos mondanivalóm van Róla. Nem azért «csodálatosok» ezek a dolgok, mert én írom, hanem azért, mert Óróa szólnak...

Hát így van ez, könyörgöm, örülök, hogy felakaszthatom e hasárok fogására a tarisznyámat. És időnként kiönthetem Önök elé a bennevalókat. Puha kalácsa válnának bár betűim, apró mazsolaszemekkel édesítettem, s úgy örülnék, ha ízlenék kegyedéknek. Szeretettel jövök, megemelem szélkifűtá, esőmosta, éjfeke-títette kalapom, fogadják jó szívvel a köszönésem. Derék igrig vagyok, nem lopok. Azaz, mégis, szeretnék. Egy cseppecskét a szívük szegélyéről... Szeretefet. Ha ez lesz a fizetségem, akkor csak megélek!
Jónapot kívánok!

*

Tegnap levelet kaptam Somogyból. Kicsiny város zsuppos házacskájából kelt a levél. Tobak Mihály írta, gyerekkori osztálytársam, aki — ha nagy szomorúság sulykolja is most a lelkét, — mégis csak boldogabb nálam, hisz ott él a somogyi csillagok alatt. Jegenyék a barátai, apró dalok a vígasztalói.

Mihály most érkezett levele bizony szomorú. Nevezetesen arról ír, hogy öreg, jó apja, idős Tobak Mihály útkaparó úr csendesen elhalt a zsúpos tetőt tartó mestergerendák alatt, kedden délután, a kertek aljáról szálló alkonyodás óráiban... Végelgyengülésben, ahogy Mihály pajtásom írja: «véges elgyöngyülésben, csendeskén...»

Nagyon szerettem az öregot.

Soha többé olyan útkaparó nem fogja egyenetlen, rögre törni, kapálni a somogyi ló-járdákat, mint amilyen idősb Tobak Mihály volt...

Mindenki, aki tisztességes kenyeret keres, fizeti az adóját, nem köt barátságot betyárral, foglárval, úgy éli életét, ahogy neki tetszik. Mihály bácsi külső képre Kossuth-szakállt viselt, kettéválasztott bojtos-haját, fekete dalmányt, feszes nadrágot és csizmát. Belső képre örök kurucságot... És — világ életében szeretett udvarolgatni kevéskét...

Legutószor a henézi keskeny országúton találkoztam vele. Akkor még szolgálta az országutakat... Néztem magamba zuhanat a szemembe kéklő, Horvát-országból átkandikáló kicsi hegyeket. Sőhajtvá mondtam, hogy megfakult kissé a világ arculatja.

— Meg az, — dobta a szót Mihály bácsi s rátámaszkodott a kapájára, — de tuggya mért? Mert sajnálja a jószág púderjét. Nem ápolgattya az arculattját. Ez a baj. Ez ám!

No de váltottunk mi szót vidámabban is. Hej, de sokszor kérdeztem tőle:

— Mihály bátyám, merre van kelet?

Bűbájos kis «naív-versezetben» válaszolt az öreg, versben, amiket vasárnaponként fagott kadarka mellett a Tauszig-kocsmában:

Szöllőkaró, borsókaró,
Tudja azt az utkaparó.
Amerre a nap kél kendnek,
Arra nézzen kend keletnek...

Bárhol állott, a kaparára váró állami országút bármely szakaszán, tudta, hogy merre fekszenek a neves somogyi városok, Kaposvár, Marcali, Nagyatád, Börzönce, Igal, Csurgó, Barcs, Szigetvár, Tab, — mert hisz végigkaparászta az öreg az egész megyét. Ha megkérdezték tőle illendően:

— Jónapot aggyisten, mondja kedves bátyó, merre van Marcali? — így válaszolt:

Ki rossz tettel meg nem csali,
Annak arra van Marcali!
Lábodon túl, Tabon innét,
Oly közel, hogy el se hinnéd.

És aztán, egy huncut nevetés után megmagyarázta részletesen. Mert egyébként igen kedélyes öregúr volt kaparásban, szóban és kadarkázásnál egyaránt.

Egyszer, otthoni balyongásai idején nagy dologra kért fel. Azt mondta, tudja is, olvasta is, hogy íródeák lettem Pesten. Tegyek meg hát azt a szívességet, faragjak egy fejfa-verset néki, mert érzi a halálát. Megígértem. De azóta nem találkoztam vele. És jó is, hogy akkor nem írtam meg. Mert halála okáról akkor még nem tudhattam. Most pedig a fia, ime, tudósított róla.

Felakasztotta magát az öreg!

Miért?

A legnagyobb indok miatt, amivel valaha magyar ember halálérvelését elmondhatta.

Íme:

Évtizedeken keresztül kapálta a jegenyével szegélyezett somogyi országutakat. Hajlottan tartja az ember a derekát, így kívánja ezt e nehéz mesterség. A végén aztán olyan hajlott hátú emberré vált Mihály bácsi, mint a nyírfaderék. Szinte félkör lett a teste.

Hát ezt nagyon restellette az öreg. Nem akart így, ilyen csunyán hajlott derékkal meghalni. Mondogatta is. Emellett az utóbbi években elúnta ezt az alját felülről viselő világot. Hát mit csináljon? Fogjon pisztolyt? Menjen a víznek? Nem! Meghal, de előbb kiegyenesedik!

Tehát, — felakasztotta magát a mestergerendára.

Hajnaltban cselekedett, este vették észre.

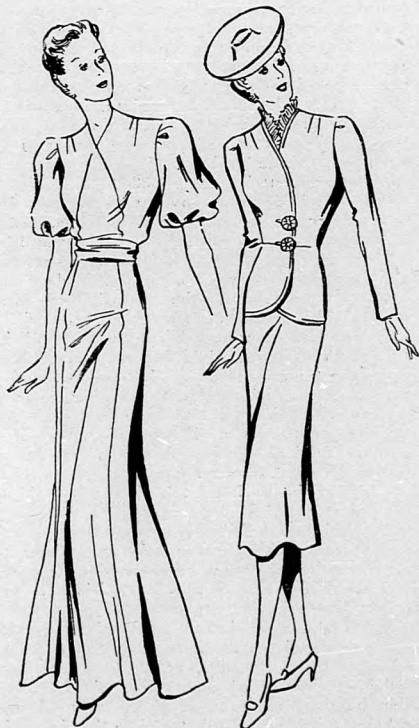
Szegény öreg, a naphosszat tartó lógástól úgy kiegyenesedett, akár a száifa. És búcsúlevelében így indokolta tettét: «Hogyan mehetnék a Mennyben Kossuth apánk elé ilyen gyalázat-hajlottan? Hátha gyűvünk eccer mi hóttak is, hogy segítsük a most oltan szomorú hazát! Isten véletök!»

Hát most aztán itt az alkalom Mihály bátyám, hogy elküldjem a fejfa-strófiát. Fájió szívvel, megindultan, kissé könnyezve is, de mégis «vigacsán», ahogy kend kérelmezte.

Tolán így, hogy:

Egyenesen, mint a karó,
Itt nyugszik az utkaparó.
Kötéllal halt, göröngyön élt,
Utast rímes szóval segélt...
Amen.

Isten nyugosztalja idősb Tobak Mihályt...

A régi világ

technikai titkai

A modern ember bizonyos büszke megvetéssel néz vissza a régi időkbe, amikor véleménye szerint a tudomány és technika gyermekkorát élte. Igaz, hogy főleg az utolsó évszázadban a tudományok és a technika fejlődése olyan lendületet vett, amilyenre az utolsó tíz évben nem volt példa. Mégis, bármennyire is a XIX. és XX. századnak köszönhető a kultúra az üttörő és korszakalkotó találmányok jórészt, voltak a régieknek is művészeik, technikai és kémiai titkai, melyek elvesztek az idők száguldásában. Vessünk csak egy pillantást rájuk. Mexikóban, a régi azték városok romjai között, hatalmas díszedényeket találtak, melyek olyanok voltak, mintha csiszolt vasból lettek volna és olyan tartások is, mint az érc, de amellet olyan könnyűek, hogy nem készülhettek vasból. A vegyi vizsgálat megállapította, hogy egy agyaghoz hasonló anyagnak és vasnak keverékéből csinálták ezeket az előtünk ismeretlen összetételű díszedényeket. Azóta rengeteg szakember kísérletezett ilyen anyag előállításával, melyből az ipar nagy hasznot húzhatott volna. Így 1897-ben egy angol ércárgyáros 3000 font sterlinges pályadíjat volt hajlandó adni annak, aki megfejti az úgynevezett „mexikói vas” készítésének titkát. Hiába. A modern vegyészt nem tudott eredményt elérni ebben a kérdésben és a rejtélyt talán majd csak egy véletlen fogja megoldani.

A mérnökök és a gépészek tudják, hogy milyen óriási munka, főleg a trópusi vidékeken, a vasat, gépeket és szerszámokat rozsdamentesen tartani, hiszen a modern technika nem tudott még szert készíteni a rozsdá távoltartására. A nedves, meleg levegőben, a forró nap alatt csak keveset érnek az olajkeverékekkel való bekenések. Csak a régi indusok ismertek egy szert, amely a vasat örök időkre rozsdamentesen tartja. Delhiben áll egy vasozsop, a tudósok szerint már 3000 év óta és ez az oszlop minden időváltozásra teljesen érzéketlen. Egy időben azt hitték, hogy ez az oszlop vegyileg tiszta vasból készült, amely nem rozsdásodik, de hamarosan rájöttek arra, hogy vegyileg tiszta vas a természetben egyáltalában nem fordul elő és a legmodernebb technikai vívmányok segítségével elektromos áramlás útján is csak nagyon kis mértékben állítható elő. Lehetetlenség tehát, hogy Indiában 3000 évvel ezelőtt 6000 kilogramm (ennyire becsülik az oszlop súlyát) tiszta vasat szerezhetek. Hogy ezt az érdekes problémát megoldhassák, kis darabkákat törtek le az oszlopról és a vegyi vizsgálatnál kitudt, hogy a delhibeli oszlop anyaga nem tiszta vas, sőt idegen anyagok vannak benne, de, hogy mivel vonták be ezt a vasat ó-India tudósai, hogy a rozsdától megóvják, azt a XX. század kémikusai nem tudják megállapítani. Aki feltalálná ezt a rozsdától mentesítő vegyszert, rövid idő alatt óriási összegeket kereshetne.

Hagyjuk el most India csodálatos földjét és forduljunk a régi Egyiptom felé. A legrégebbi piramisokban találtak egy sötétebb szövetet, melybe a fáraók múmiáit öltöztették és amely 3000—3500 éves lehet. Népek születtek és világok süllyedtek el, de ez az anyag változatlanul, élénk színben megmaradt. Természetes, hogy ez csak egy különös preparálási módszer segítségével képzelhető el, de hogy ős Egyiptom takácsai hogyan készítették ezt a szövetet, az még mindig megoldatlan rejtély. Modern, magas nivóju textiliparunk még ma sem tud ilyen tartós anyagot gyártani. Modern szinkémiai technikánk sok vonatkozásban csodálatosan sokat produkált és föltétlenül mérhetetlenül fölülte áll ama idők kísérleteinek, amelyekben Botticelli, Michelangelo és Rafael születtek. Még sem sikerült valóban tartós festékeket gyártani a művészet céljaira. Festékeink aránylag rövid idő alatt elhalványulnak, úgy, hogy az időbeli különbségeket összevetve, rájövünk, hogy a régiek ezen a téren is jobbat alkottak. A mult technikájának fejlettségét bizonyítja, ha már a művészet eszközeiről van szó, az is, hogy a régi Stradivarius- és Amati-féle hegedűknek még ma is meglévő példányait a XX. század embere is súlyos pénzekkel fizeti meg és egyelőre felülmúlhatatlannak tartja. Vessünk most egy pillantást a régi szíriai városra, Damaszkuszra, a damaszkuszi penge világhírű hazájára. Már az ó-korban hatalmas eredményeket értek el és nagy tekintélyre tettek szert a damaszkuszi fegyverkovácsok. Különösen kardpengéiket és törőiket keresték az egész világon. Schol sem tudtak olyan hajlékony és mégis olyan kemény acélt előállítani. Bizonyos, hogy ezt a művészetet már tökéletesen utánozzák a modern fegyverkovácsok, hiszen rengeteg damaszkuszi mester tanította erre Európát. A legszebben ezeket a művészién készített damaszkuszi kardpengéket Bréand francia fegyverkovács utánozta 1804-ben. Ezek a pengék azonban csak külsőleg hasonlítanak az eredeti keleti gyártmányokhoz, minőségük és keménységük messze elmarad mögöttük és a tökéletes acélpengének még ma is Damaszkusz a hazája. Ha föltámadna egy ember a régi indusok, vagy egyiptomiak közül és diadalmenyben vinné őt a XX. század embere a nagyszerű gépmadarakon, talán büszkén kérdeznék az ókori férfi: „A mi meg nem rozsdásodó vasunkat, öröktartóságú anyagjainkat, törhetetlen üvegünket még sem tudjátok utánozni.” És ezt a XX. század gyermeke nem tudná megcáfolni.

ÜZENET

(A szerkesztő egy kis diákleánynak)

A levelét megkaptam kislányom,
S nem a lap végén, — itten felelek,
A bánatát — érzem, tudom, belátom, —
Nem gyógyítják meg holmi levelek,
De tán nyomában enyhülés terem,
Mert szent dolog — kislány — a szerelem ..!

(Szívemben felsír sok-sok régi dal,
Hisz én is voltam egyszer fiatal ..!)

Hogy ősz volt, mikor egymásra találtak,
S pergett, hullott a sok száraz levél,
Hogy jütyös szóval szelfűk cikázta,
S a lombok közt az elmulás zenél,
Vagy a szürke ég hópelyhet sítál ..?!
A szerelem a szivre rátalál ..!

Csak az a baj, hogy még a lecke várja,
S a tudomány nagyon komoly dolog:
Zúgó folyam, ragad, víz büszke árja,
Előtte égő szövetnek lobog,
Utat mutat — és ki a célba ér,
Ott vár reá: hír, dicsőség, babér ..!

(Sorompó, gát, — mikor a szív beszél, —
De glóriába fonja majd a cél ..)

Tudom, hogy duzzog, hogyha most kimondom:
Szép, jó a séta — tanulás után, —
Budán, vagy Pesten, fenn a Dunaparton,
(Ha nem így volna, el se mondanám ..!)
Az algebra se mindig borzalom,
És más a „tonzás”, s más a „vonalom” ..!

Elmulik egyszer minden a világon,
Bánatból, könnyből száz öröm fakad,
Kislány ..! Megsűgom, most is szinte látom,
Hogy elnyeli a bálí forogtat,
S míg odakünn csak jégvirág terem,
Szívemben nyíl az igaz szerelem ..

(Akkor szeme majd messze-messze lát,
S szíve zengi az élet himnuszát ..)

Felkődlik majd a boldog otthon képe,
A lámpa fénye enyhe színt terít,
Ugy lesz, mint titkos álmain remélte,
S szívére száll a csöndes, néma hit,
Keze imára csuklik hirtelen:
„... Maradj velem, jóságos Istenem ..!”

És jönnek séták, áldott, boldog esték,
Zsongó dalok egy kis bölcső fölött,
Mikor az álmát angyalok kilesték,
S szívébe csodás béke költözött,
A szerelem: ez a bívós madár,
Hogy jészket rakjon, ablakára száll ..!!

(Tudom, szavamra talán mit sem ad:
Megvigasztalom szegény Klárkát ..?)

Tamás Thomée József

HÓRY LÁSZLÓ LEVELE

EGY ELŐKELŐ VIDÉKI ÚR és egy hamis ötpengős, lehetne a címe a következő történetnek, ha történetesen riportnak, vagy novellának írják meg... Egy magasállású vidéki úrhoz beállított egy szegény rokona és elpanaszolta, hogy valahol egy sérült ötpengőst kapott, amelyet sehol sem fogadnak el tőle. — Nem tesz semmit, — mondta az úr, — legközelebb, ha fent leszek Budapesten, elviszem a Nemzeti Bankba, majd kicserélik ott nekem.

Igy is tett... Ott azonban közölték az ismert úrral, hogy a Nemzeti Bank csak papírpénzt cserélhet be. Az ércpénzek beváltása a Pénzverde feladata. — Annyi baj legyen, — gondolta a szegény rokon ügyét szívén viselő úr. — Legközelebb, amikor újra Pesten járok, elmegyek a Pénzverdebe, ahol egy gyermekkori barátom igen szép állást tölt be, könnyen elintézhetem az ötpengős becserélését.

Otthon, mielőtt újra a fővárosba utazott volna, egy hosszú szívhez-szóló levelet írt barátjához, hogy előre is biztosíthassa a pénz beváltását. Néhány nap múlva megjelent a Pénzverdeben. Élénk színekkel ecsetelte barátja előtt a pénz tulajdonosának nyomorát és mindazokat a szempontokat, melyek a különös méltányosságot szinte követelték.

— Helyes, nem lesz semmi baj, — mondta barátja. — Add ide a pénzt, két perc múlva becseréljük.

A magas pártfogó benyult a mellényzsebébe, hogy átadja az ötpengőst. Öszinte megdöbbenésére azonban a pénz nem volt a helyén. Sőt, egyik zsebében sem találta. Szégyenkezve, dülva-fülva utazott haza, ahol azután kiderült, hogy neje ömértósága a reggeli «házukatásnál» kivette zsebéből a pénzt s minden különösebb protekció nélkül is forgalomba hozta. A szegény rokon azonban így sem járt rosszul, mert pártfogója a saját zsebéből kifizette az öt pengőt.

★

KRUPP, a milliárdos ágyú- és fegyver-király, néhány napig Magyarországon tartózkodott. A legnagyobb csendben érkezett társaságával, nem nyilatkozott, nem szerepelt, csak szerényen vadászott a Dunántúlon. Egyhetes tartózkodása alatt csak magyar töltényt használt.

★

A KORMÁNYZÓ ÚR Öfömléto-ágáról köztudomású, hogy ilyenkor télen minden szabad percét az erdőben és a havas mezőkön tölti. Legtöbbször egyedül, vagy csak egész szuk társaságban járja Öfömléto-sága a gödöllői erdősegeket. Az idén különösen kellemessé teszi az államfő vadászkirándulásait a Moszcizky lengyel köztársasági elnöktől kapott szétszedhető fadvadászház, amelyet mindennap az erdő egy másik tisztán állítanak fel.

★

DR. NAGY DEZSŐ, detroit-i magyar prelátus plébánost nagy kitüntetés érte. Franciaország Történelmi és Címertani Tanácsa tagjául választotta a kiváló paptudóst. Dr. Nagy Dezső prelátus évek óta folytat nemzetközi viszonylatban is elismert címertani és történelmi kutatásokat.

★

A VITEZI SZÉK szolnoki csoportja megrendezi a magyar tánc ünnepét. Erdekes keretben mutatják be a vitézi asszonyok és leányok a legszebb magyar táncokat. Vitéz dr. Tóth Gyuláné, az ünnepély rendezője, így nyilatkozott a nagyszabású előadásról:

— Terpsychore egy táncos, muzsikás, olympusi ünnep után lejön a földre, hogy megnézze a magyar táncokat. Elhiséri Amor is tizenegy tagú kíséretével. A tánc istennője nem bánja meg, hogy elhagyta ion-oszlopos isteni csarnokát, mert a magyarok tánca valóban szép és művészién változatos. Először a toborzóban, azután a gyermekek mézeskalács-táncában, majd az erdélyi székelek, a sárközi lányok, a kalotaszegiek, a mezőkövesdiek táncaiban és a záró palotásban gyönyörködnek az olympusi vendégek.

Valószínű, hogy a Vitézi Szék több vidéki csoportja rendez a szolnokihoz hasonló táncünnepélyt.

★

G. W. HARRINGTON, amerikai milliomos fiatalember beleszeretett egy amerikai milliomos kisasszonyba. Rövidesen férj-feleség lettek. Mindketten szerelmesei a motorsportnak, már gyermekkorukban motorcsónak- és autósportot nyertek. Az elsők között vannak az amerikai fiatalok közt, akik saját repülőgéppükkel járták be az Egyesült Államokat. Úgy érezték, hogy hozzájuk nem illik sablonos nászút, mint a megszokott miami andalgás, vagy hawaii holdfény-bámulás. Végre az ifjú milliomosnak eredeti ötlete támadt. Megvásárolt egy kiselejtezett tengerallatjárót a hadvezetőségtől és azon indult el a fiatal pár nászútra, a tenger alá. Az összesereglett újságíróknak a férj a nászút előtt következőképpen nyilatkozott:

— Boldogságunkkal el akarunk bujni az emberek elől. S hová bujhatnánk el jobban, mint a tenger fenekére?

★

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA a legszerencsésebb örökösök közé tartozik. A közelmúltban újra rámosolygott a szerencse a tudományok fellegvárára. Horváth Mihály ügyvéd, aki ismert alakja volt a társasági életnek s nemrég hunyt el 90 esztendő korában, az Akadémiára hagyta 600 holdas Babod-pusztai birtokát. Meszlényi Imre, az örökgyógy unokaöccse, perrel támadta meg a végrendeletet.

★

A LEGNAGYOBB RITKASÁGOK közé tartozik, hogy egy falusi jegyzőt polgármesterré válasszanak. Most ez a szenzációja Kiskunfélegyháza városának. Dr. Rozsnyay Béla, a város új polgármestere, Valkó községben volt előzőleg jegyző, s ami talán a legérdekesebb, a polgármester-választás előtt soha életében nem járt Kiskunfélegyházán.

★

VIROVAY RÓBERT, megboldogult Hubay Jenő világhírű tanítványa 60 hangversenyt ad az Egyesült Államokban. New Yorkban, ahol Rooseveltné elnökne is meghallgatta a 17 esztendő magyar csodahegedűs játékát, 16.000 főnyi közönség előtt játszott Virovay. Gramofon-lemezei, melyeket a Columbia-gyár készített, a világ legnagyobb muzikusait is megszégyenítő példányszámban fognak.

Az eszményi férj-jelölt

Reketye úr nem lepődik meg túlságosan, amikor a szobaleány Péter Pál úr érkezését jelenti. Már az ablakból látta, hogy a ház felé közeledek és tudja, hogy az ő Magda leányáról lesz szó. A fiatalember kezében ugyanis virágszokor van, ami döntő bizonyíték.

Reketye úr megfelelő pózban helyezkedik el. Nem lesz könnyű dolga a lángoló szívű fiatalien.bernek! Különbösen is ez a Péter Pál egy haitatlanul unalmas fráter, egyáltalán nem szimpatikus Reketye úr szemében.

— Kérem, foglaljon helyet, — mondja látogatójának. — Nagyjából sejtem, hogy miről lesz szó...

— Igenis... köszönöm szépen, — mondja zavartan a fiatalember. — Különbösen is ez a Péter Pál egy haitatlanul unalmas fráter, egyáltalán nem szimpatikus Reketye úr szemében.

Reketye úr bólint:

— Úgy van. A lányom közölte velem, hogy ön létezik...

— Igenis... és hogy rövid legyen: szabad megkérnem Magda kisasszony kezét?

— Ne siessen úgy, fiatalember! Előbb egyet-mást el kell mondaniam! Úgy gondolom: az előnyeit és a hátrányait! Végeredményben óvatosan kell eljárnom jövődöbeli vöm kiválasztásánál! Péter Pál nyugodtan mosolyog.

— Reketye úr, ön meg lesz elégedve velem! Született férj vagyok! Rendkívül szolidan élek!

— Hogy érti ezt, ha szabad kérdezniem? — Nem dohányzom.

— És?

— Nem iszom.

— Szép, — morog Reketye. — Aztán?

— Nem játszom! Még kártya se volt soha a kezemben!

— Úgy, — mondja halkán Reketye úr. — És vannak még egyéb jó tulajdonságai is, kedves barátom?

— Természetes! Egész életemet az állhatatosság jellemzi. Há vagyok, eléggé szeretreméltó és soha nem hallgatók a düh tanácsára. A feleségemet soha nem fogom egyedül hagyni, mert egyáltalán nem érdekelnek a klubestélyek és ehhez hasonló dolgok.

— Hm... És nincs valami rossz tulajdonsága? Mondjuk, valami nagyon-nagyon kicsi?

— Azt hiszem, nincs... Sőt, esküt is mernék tenni rá!

Reketye úr hitetlenül látgatja a fejét:

— Kedves barátom, ki kell jelentenem, hogy ön valóban az erények mintaképe. Igen, ön a legeszményibb férjjelölt!

Péter Pál arra sugárzik az örömtől:

— Tehát remélhetek...? Nekem tetszik adni a kedves leánya kezét?

— Nem! — mondja Reketye úr, száraz határozottsággal.

— De, — sápad el a fiatalember, — nem értem... hiszen az előbb tetszett mondanom, hogy én...

— Úgy van! Eppen azért nem kapja meg a lányom kezét!... Semmi kedvem nincs, hogy feleségem dildandóan orrom alá dörzsolje jövődöbeli vömet, mint az eszményi férj mintaképe!

DALOLNAK A KALÁSZOK

REGÉNY IDEGENBŐL ÁTDOLGOZTA: ERDÖDY ELEK

9.

Toroczky Dénes a leányával több hónapig utazgatott. Bejárták Felső-Olaszországot, Svájcot és Németországot. A leghosszabb időt azonban Franciaországban töltötték, ahol az öreg úr sorra látogatta boldog ifjúságának szép emlékeit. Párizs után Lyon városába mentek, ahol kisebb pihenőt tartottak.

Csodálatos szépségű koraosz-ido volt. A fák lombjai még zöld színben parádeztak, de a jó szem már megláthatta a hervadt leveleket is. Mint amikor a dús, sötét hajban megcsillan egy-két fehér szál és arra emlékeztet, hogy nemsokára megjön a tél...

Az után mentek, amikor egy szélesvállú, hatalmas termetű, ősz férfi jött szembe velük. Toroczky nézte-nézte, aztán jókedvűen felkiáltott:

— Az ördögbe is, ilyen véletlen! Georges Dordogne, milyen rég nem láttalak! — A másik férfi szájából az öröm kacagása harsogott:

— Dénes, hát te hogy kerülsz ide, ahol még a madár se jár?!... Rossz ember, mióta várjuk, hogy meglátogass minket!

Kezet szorítottak és átölelték egymást.

— Kis dolgom akadt Lyon városában — magyarázta Dordogne — és épp a déli vonattal akartam hazamenni. De most már maradok. A te kedvedért, Dénes, maradok.

Toroczky mosolygott:

— Ezidőszerint itt lakom, az „Arany Oroszlán“-ban. A lányommal.

— Micsoda?! A lányod is itt van?! Látni akarom! Kíváncsi vagyok, mi lett abból a csöppsből? Amikor utoljára láttam, akkora volt csak, mint az öklöm. Kató eléje pattant:

— Itt vagyok, Georges bácsi, teljes életnagyságban!

Az öreg összecsókolta:

— Százézer ördög! Vedd tudomásul, hogy van ám rajtad néznivaló! Szép virágszál lett belőled!... De most már ülünk le itt a kávéházban, nagyon sok a mondanivalóm.

A sok mondanivalónak nem akart vége lenni. Fontos dolgokról ugyan nem volt szó, de két férfi, aki hosszú ideig nem találkozott, mindig tud valami érdekeset mondani egymásnak.

— Igaz is — szolt hirtelen Dordogne —, úgy tudom, hogy Pierre de Montfleury járt nálatok. Valami mexikói megbízást kellett elintéznie. Aztán meg az én üdvözlőmetem is elvitte. Ugy-e, jóra való ember?

— Nagyon jó benyomást tett rám, előkelő és fínom egyéniség, — mondta Toroczky. — És milyen a birtoka?

— A legszebb, amit el tudsz képzelni, — lelkesedett Dordogne. — Gyönyörű kastély, csodálatos park, pompás gyümölcsös, áldott termőföldek... de mit meséljek neked, öreg fiú, aki hasonló paradicsomban élsz a mátravári birtokon... Annyit kijelentek azonban, hogy innen nem mehettek tovább, amíg hozzám nem jösztek látogatóba! Elvégre, rokonok is volnánk, vagy mi az ördög!... Nos, mikor lesz szerencsém? Mikor legyen az ünnepélyes fogadtatás?... Különbösen, mint teketóriázunk!... Elhiszem, hogy pompás lakástok van az „Arany Oroszlán“-ban, de nálam sem fekszik csupasz padlón a vendég. St.-Etienneben is akad puha úgy, meg fínom ennivaló! Lepjük meg az én drága oldalbordámat!... Nos, reggel indulhatunk? Megrendelhetem az autót?...

Toroczky azt felelte, hogy boldogan megy St.-Etiennebe, ha a lánya is bekegyezik. Kató pedig nem sérthette meg a jó öreg Dordogne bácsit.

— Köszönöm én is a meghívást, — mondta kedvesen.

Majd vigyázni fog, hogy Pierre de Montfleuryvel ne kelljen találkoznia...

*

Pauline asszony, Georges Dordogne „oldalbordája“, táncraperdült örömben, amikor a vendégek beállítottak.

— Ennél okosabbat nem is csinálhatott volna az én öregem! Kató, gyönyörű teremtes vagy! Ne szegyled magad! Amit a tükröd mindennap megsűg neked, azt én, az öreg asszony is kimondhatom!

Georges Toroczkyt vezette a háza karonfogva, Pauline asszony pedig Kató kalauzolta a számára kijelölt szobába. Közben állandóan beszélt:

— No, csak kerüljön elém ez a Pierre de Montfleury! Majd megmondom neki a véleményemet! Meg fogom kérdezni tőle, miért adott neki a jó Isten két szemet? Képzeld, mikor visszajött tőletek, feléledt is kérdezősködtem. Hát csak bámult rám, mint a borjú az újkaptura és azt felelte, hogy nem nézett meg jól, de azt hiszi, hogy szőke a hajad... Hát mondta, hová tette ez az ember a sze-

Lohr Mária (Kronfus) **Vegyisztító - kelmejestő**

Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross-utca 85. szám

mét?! Ha én férfi volnék, esküszöm, semmi mást nem láttam volna a mátravári kastélyban, csak téged. Rajtad legalább van nézivaló!... Egyébként, az úri nem igen érdeklik a nők iránt. Az öregemmel sokat nevünk is rajta... No, Pauline néni dühörgő léptekkel távozott.

Kató keserűen mosolygott. Reszketett és félt a Pierre de Montfleuryvel való találkozástól — és most váratlanul kiderült, hogy az a férfi, aki felkavarta egész életét és aki miatt felbontotta eljegyzését, mindössze annyit tud róla, hogy — „szöke“ a haja. Fájdalmas túsúrasként érte, amit Pauline néni megmondatlanul kifecsegett. Ledobta kalapját és köpenyét, megmosakodott és rendbehozta haját, aztán felvette csipkebetétes sötétkék selyemruháját.

— Milyen szép az én kisleányom! — mosolygott édesapja, amikor bejött a szobába. — Dordogne azt szeretné, ha néhány hétig náluk maradnánk. Ha nincs kifogásod ellene, szívesen maradok. Úgy sincs semmi sürgős dolgunk otthon.

Kató valami elfogadható kifogást szeretett volna találni, de nem sikerült. Végre kimondta azt, ami eszébe jutott:

— Édesapám, honvágyat érzek!

— Eddig nem említetted, — csodálkozott az apa.

— Az ilyesmi egyetlen pillanat alatt fogja el az embert, — dacoskodott Kató.

— Rendben van, — mondta Torockzay. — De arra kérék kis bogaram, hogy ezt a honvágyat kis időre még csomagold be a kofferodba. Nem állhatunk rögtön tovább. Ha már idejöttünk, néhány napig maradnunk is kell... Valamikor gyakrabban találkoztunk Georgesékkal, szegény jó édesanyád életében. Ha ők szívesen jöttek hozzánk, magunk se viselkedhetünk sőtően és udvariatlanul.

Egy hétig mindenestre maradunk. Ennyi időt Lyonban is töltöttünk volna. Estebédhez csöngettek, apa és lánya együtt indultak. Régimódi berendezésű szobában terítették és egy hatalmas termétű parasztlány szolgálta fel az ételeket.

Pauline asszony arca ragyogott a boldogságtól, hogy ilyen előkelő vendégeket láthat egyszerű házában. A két férfi poharazgatott és megbeszélte a világ ügyes-bajos dolgait. Pauline asszony többször ránézett Kató kezére, de olyanformán, mintha ez véletlenül történék. Egy-két nagyértékű gyűrű csillogott a leány ujjain, de hiányzott a sima aranykarika. Asszonyi kíváncsiságában már majdnem kimondta a kérdést, de mégis sikerült hallgatnia. Elvégre kényes dolog a völegénye iránt érdeklődni annál, aki nem visel jeggyűrűt.

Az estebéd végén a háziasszony így szólt:

— Kedves egészségetekre! A kávét a szalónban fogjuk meginni. Én pedig bocsánatot kérek, de egy kis dolgom van még a konyhában.

Amikor kiment, Georges megjegyezte:

— Az én Pólikám még régivágású háziasszony! Csak az kerülhet asztalra, amit ő személyesen felülvizsgált. Biztos, mazsolás kalácsot süt mostan. Ez az ő specialitása!

Pauline asszony a tűzhely mellett állt, hófehér kötényben, amikor nyílt a konyhaajtó és belépett Pierre, aki most érkezett meg legjobb paripáján Montfleuryből.

— Hát téged mi szél hozott ide? — csodálkozott Pauline asszony.

— Megéreztem a friss kalács illatát, drága jó mazsolás-néni, — mosolygott a férfi.

— Az én orrom ilyen tekintetben nem téved... Aztán meg bosszantón egyedül éreztem magam. Úgy szerettem volna egy kicsit elbeszélgetni magával, meg az urával. Vagy talán Georges bácsi még nem jött meg Lyon városából?

— Épp ma délután érkezett. És vendégeket is hozott.

— Úgy? — mondta szomorúan a férfi. — Akkor ajánlom magamat.

Az asszony erélyesen rászólt:

— Hát erről szó sem lehet, Pierre! Vendégeink nagyon kedves emberek és távoli rokonaink. Nyugodtan üdvözölheted őket. Egyébként itt az ideje, hogy szakíts embergyűlöletteddel. Senki nem csinált neked semmi rosszat, legalább is ezen az áldott vidéken. Ha idegenben okod is volt arra, hogy embergyűlölő légy, nem teheted ezért felelőssé saját édes hazádat!

A szakácsnőhöz fordult:

— Süsse csak tovább, aztán a kávéval együtt küldje be a szalónba!... Te pedig, Pierre, gyere velem!

Montfleury a legszívesebben eltűnt volna, mint a kámför. Valósággal irtózott az új ismeretségektől. De nem merte megtenni, hogy határozott és goromba „nem“-et mondjon a barátságos érzésű és szeretetreméltó mazsolás nénikének. Kénytelen volt tehát követni őt.

A sötét bútorzatú szalónban a két férfi jóízűen beszélgetett, Kató pedig a családi fényképalbumot nézegette. Pierre nem kérdezte meg a vendégek nevét, mert nem is érdekelte őt. Pauline asszony pedig nem árulta el, mert nagyon szeretete a meglepetéseket.

Amikor nyílt az ajtó, Georges Dordogne hangos kacagásban tört ki:

— Hát persze, hogy Pierre! Megérezte a mazsolás kalács illatát!

Kató lassan arra fordította fejét. Egykedvűnek akart látszani, de érezte, hogy idegei nem engedelmesskednek. A közöny álarca alá szeretete volna rejteni belső felindultságát, de ez nem sikerült. Pierre de Montfleury meglepődve ismerte fel a mátravári földesurat, aki barátságosan kezét fogott vele, aztán ott állt Torockzay Kató előtt és annak kezét szorította meg:

— Milyen váratlan viszontlátás, nagyságos kisasszony!

Álmok, amik valóra váltak

— Titkok között vándorolunk, — mondta Goethe jóbarátjának és később életrajzírójának. — Körülölel egy rejtélyes atmoszféra, amelyet egyáltalán nem ismerünk, amely bennünk állandó izgalmat idéz elő, mintha szellemünkkel szoros kapcsolatban állana. Annyi azonban tény, hogy lelkünk érzései bizonyos körülmények között áthatolnak a testi határokon és megszületik az az előérzet, amely mintha valóságos bepillantás volna a legközelebbi jövőbe.

Természetes, hogy álmainknak túlzott jelentőséget nem szabad tulajdonítani és éppen ezen a téren fontos a rendkívüli elővigyázatosság. Goethe nagyon jól tudta, hogy kevés olyan ember van, aki beléshet saját jövője titkaiba. De ő maga, éppen természettudományos műveltsége ösztönzésére, állandóan kísérletezett, hogy az álmok értelmét kikutassa és az ébrenlét élményeivel való összefüggésüket megállapítsa. De ő maga is kénytelen volt kijelenteni, hogy ennek a folyamatnak megvilágításához „még nem találtuk meg a szükséges lámpást“. Ennek ellenére nem vonhatta tagadása a sejtelmek és megérzések valódi lehetőségét.

Néhány olyan történelmi álomról fogunk beszámolni, amelyek később valósággá is váltak.

Giacomo Casanova, a világhírű kalandor, felvilágosult szellemnek tartotta magát, de ezért nem volt teljesen mentes a babonától. 1766 januárjában Varsóban járt és azt álmodta, hogy hatalmas ünnepi asztal mellett ül és az előkelő társaság már nagyon vidám. Az egyik vendég hirtelen egy ürveget vág a fejéhez és erősen folyik a vére. Felugrik és kardjával átdöfi a támadót. Aztán kocsiba ül és — felébredt... Néhány nap múlva *Károly*, kurlandi

herceg Varsóba jön. Találkozik *Casanovával* és felszólítja, hogy jöjjön vele vendégségbe *Poninszki grófhoz*, a királyi főudvarmesterhez. Az asztalnál szétrobban egy üveg pezsgő és megsebesíti *Casanová*t a szeme fölött. Véres lesz a kabátja és az asztalterítő. Valamennyien felugranak, lekötik a sebet és kicserélik az asztalterítőt. Aztán folytatják a vacsorát, de kedvetlenül. Csak *Casanova* nevet, mert ő — megálmodta ezt a balesetet.

Pár héttel később az álom második része is valóság lesz. 1766 március 5-én Varsó közelében piztolypárbaja van *Branicky Xavér gróffal*. *Casanova* balkezen megsebesül, de ő agyonlövni ellenfelet.

Dosztojevszkij álmodik és megnősül.

1863 november elején a világhírű regényíró feleségül vette gépirónőjét, *Snitkina Grigorjevna Annát*. „Valószínűleg még habozott volna”, — írja később a leánya, — „ha az álma nem sürgette a döntést.”

Dosztojevszkij ugyanis azt álmodta, hogy egy fontos tárgyat elveszített. Mindenhol kereste, egyre fokozódó türelmetlenséggel. Végre az egyik szekrény alján kis gyémántot pillantott meg. Apró gyémántot, amely azonban úgy csillogott, hogy fényárban fürdette az egész szobát. Hogy került ez a drágákó a szekrény aljába? Ki tette oda? És hirtelen, ami gyakran fordul elő az álomban, a gyémánt helyén megjelent az ő kis gyorsíróőre és épp úgy csillogott, mint a gyémánt.

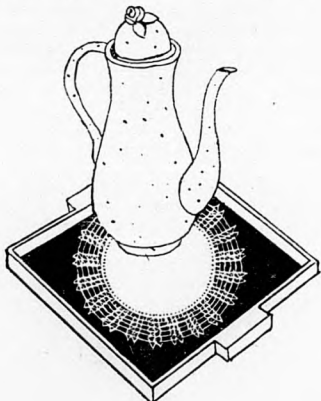
Dosztojevszkij felébredt — és még aznap megkérte *Anna Grigorjevna* kezét. „Ezt a döntésért soha nem bánta meg” — írja később a leánya.

Egy álom, ami kétmillió lírát jelentett.

Végezetül hadd meséljük el a valóban megtörtént történetét egy olyan álomnak, amelyet szívesen álmodnánk valamennyien. *Brindisiben*, a délolaszországi kikötővárosban, 1924-ben elhunyt *Mario Solini* vámtisztviselő. Árván maradt húszesztendő leánya, aki végtelenül szerette édesapját. Gyakran álmodott is róla és pedig mindig élőként szerepelt édesapja. 1924 áprilisában ismét álmodott édesapjáról, de ez az álom rendkívüli jelentőségű volt.

— Vásárolj négy darab osztálysorsjegyet, — mondta az álomban megjelent alak és pontosan közölte a sorsjegyek számait. Amikor felébredt *Solini* kisasszony, azonnal a sorsjegyszámokra gondolt és sikerült pontosan visszaemlékeznie azokra. Nagy fáradtságba került, hogy mind a négy sorsjegyet megszerezze, de ez is sikerült. Rendkívül izgatottan várta a húsz napját.

Valóban mind a négy sorsjegyet kihúzták. Szerencsés álma — kétmillió lírával ajándékozta meg.

Sötétbarna arcával közelebb hajolt és halkán kérdezte:

— Vagy talán már nagyságos asszonynak kell neveznem? Úgy emlékszem, kedves bátyja közölte velem, hogy ősszel térjhez megy. Az ősz pedig már eljött... — Még mindig Toroczky Kató a nevem, — válaszolta csöndesen a lány.

Megdöbbenve eszmélt rá, hogy az előtte álló férfinak a halot Marchand-nal való hasonlósága nemcsak az ő fantáziájának szüleménye, hanem eleven valóság. Pauline asszony kikiáltott a kávéért, a mazsolás kalács már az asztalon volt. Toroczky az utazásuk részleteit mesélte el, aztán így bökolt:

— A szép utazás legszebb befejezése, hogy nálatok lehetünk!

Megkérte Katót, hogy menjen a szobájába és hozzon neki egy zsebkendőt, mert elfelejtett a zsebébe tenni. Kató azonnal engedelmeskedett. Őrült, hogy néhány percre megszabadul Pierre de Montfleury közelségétől, akinek fekete szemei nagyon megzavarták. Alig hagyta el a szobát, édesapja halkán így szólt:

— Azért küldtem ki a leányomat, hogy megkérje mindenkit, senki ne bolygassa azt a témát, ami még fájó seb a szívében. Azért utazgatunk hónapok óta a nagyvilágban, hogy szegény gyermekemet kiszabadítsam a lelki válság karjaiból. Egy nap ugyanis, teljesen váratlanul és minden elfogadható indokolás nélkül, felbontotta eljegyzését. Valami kevés magyarázatképpen annyit említett, hogy vőlegényét nem szereti oly mértékben, ami elég volna egy egész élet tartamára. Ez a história akkor nagy megrázkódtatást idézett elő lelkében, de remélem, hogy kislányom egyszer mégis csak megtalálja a boldogságot.

Most már tudta Pauline asszony, hogy Kató ujján miért nincs karikagyűrű.

— Hosszú ideje annak, hogy felbontotta eljegyzését? — kérdezte.

Toroczky bólintott:

— Elég hosszú ideje... De várj egy pillanatig, mikor is volt csak?

Tekintete Pierre arcára esett.

— Néhány nappal azután, hogy megtisztelt bennünket látogatásával Montfleury úr.

— Tehát tavaszkor, — állapította meg Georges Dordogne.

De aztán mindnyájan elhallgattak, mert visszajött a szobába Kató a zsebkendővel.

— Néhány nappal az én látogatásom után! — csengtek Pierre fülében Toroczky szavai.

És tekintetével körülsimogatta, sőt körülölelte Kató törékeny alakját, aki ugyan nem tudta megérteni ezt a tekintetet, de vére mégis az arcába szökött és szíve erősen dobogott.

Pierre most Toroczky Déneshez fordult:

— Annakidején megígérte, ha erre viszi útja, engem is megtisztel látogatásával. Nem veszi rossz néven, ha emlékeztetem kedves ígéretére? Kijelentem, hogy az ön látogatása, kedves leányával együtt, nagy örömet jelentene számomra. Pauline néni és Georges bácsi is eljönnének!

Kató semmilyen elfogadható okot nem bírt találni a meghívás visszautasítására. Pierre viszont nem is gondolt arra, hogy ilyesmiben részesülhet.

— Talán holnap reggel már szerencsém is lehet? — kérdezte. — Véleményem szerint az ilyesmit nem jó halogatni. Méltóztassanak arra gondolni, hogy most még pompás időnk van.

Georges Dordogne válaszolt valamennyiük nevében:

— Persze, hogy szívesen vesszük a meghívást és el is fogadjuk. Ugy-e, Déneském? Ugy-e, Pauline? Neked pedig csak annyit mondom, Kató, hogy mind a két szemedet nyisd olyan tagra, amilyenre csak bírod. Mert a Montfleury-kastély olyan szép, hogy csak a tiétekkel lehet együtt említeni!...

Égkék selyemingbe öltözött, arany napfedjéses reggel köszöntött rájuk. Gyöngeszal fujdegált a Rhone tulsó oldaláról, a dombok közül is idesöpörte a szőlőkertek édes-fanyar illatát. Még a bárányfelhők is eltűntek, mintha a szelíd ősz vissza akarta volna lopni a szívekbe az elmúlt aranylászos nyár drága emlékeit.

Tíz óra tájban indultak útnak.

Kató világs selyempökönyt vett magára és hozzáálló kalapot, amelynek keretéből kiharsogott barna haja, barnásasült arca és vérpiros szája. Amikor meglátta a Montfleury-kastélyt, az elragadtatás kiáltása hagyta el ajkait. Mint valami drága ékszer, úgy pihent ez a gyönyörű kastély a körülvevő park lombjainak bársonyokjában.

Pierre a kapuban várta és fogadta vendégeit, aztán betessékelte őket házába.

A hatalmas előcsarnokból márványlépcső vezetett az emeleti szobákhoz. A lépcső alatt óriási kandalló, amelyben már pattogott néhány falasáb, hogy tőkélates legyen a hangulat. A régi, megkopott, művészi falszőnyegekről pogány istennők és pufók amorettek mosolyogtak a látogatóra. A fal többi részét az ősök portréi és fegyverei foglalták el. Minden olyan volt most is, mint Pierre szüleinek életében.

Egy fiatal inas lesegítette a felöltöket és kalapokat, Pierre pedig kalauzolta vendégeit, hogy mindent megmutasson. Néhány szoba berendezése csodálatosan érdekes volt. Megmaradtak ősi pompájukban, változatlanul szállottak nemzedékről nemzedékre és az idegen, magányos hölgy, aki Pierre édesanyja után a kastély tulajdonosa lett, mindent változatlanul hagyott.

De voltak félig, sőt egészen üres termek is. Pierre keserű lemondással mosolygott:

— Magányos embernek semmi szüksége, hogy minden szobája teljesen be legyen bútorozva.

— De egyszer te is meg fogsz nőszülni, Pierre — mondta erélyes hangon Pauline asszony —, mert halálos bűn, sőt szégyen volna, ha Montfleurynek nem akadna úrnője! Legközelebb majd én vállalom a házasságközvetítő szerepét!

Georges Dordogne nevetett:
— Nem hiszem, Pólikám, hogy sikerül bekötnöd Pierre fejét! Nem csinálsz belőle papucsóhóst.

Őszintén sajnálalak, Pierre, hogy nem fogod élvezni a házaselet édes boldogságát. De látom már, hogy a te fajtád úgy hal meg, mint megcsontosodott agglegény. Pierre de Montfleury hangja nagyon csengett, amikor mondta:

— Minden attól függ, illetve tőle, akit szeretek!

— Ejha! Ezt se hallottam még! — nyitotta tágra szemeit az öreg. — Pierre, hát te ilyen titokzatos ember vagy? A feleségem, meg én, azt hittük, hogy megveted a nőket. És most kiderül, hogy van valaki, akit te is szeretsz!

Hosszúak alakú, teremserű helyiségben voltak, amelynek bútorzata néhány megfakult, rózsaszínű damasztal bevont karszék volt. Nagy kép lógott a falon, amelyről egy hölgy nézett le kacér, szép szemekkel, a férfiak hódolatát követően.

Georges leült az egyik székbe, feleségét pedig lenyomta egy másikba:

— Gyere, Pólikám, pihenjük ki a nagy meglepetést! Künn majdnem nyári hőség van, itt azonban kellemesen hűvös. Jól esnék most egy kis bordeauxi bor, hogy leöblítsük az örömteli ijedelmet, amit Pierre szavai okoztak. Hidd el, Pólikám, könnyen bekövetkezhetik, hogy Montfleurynek is lesz urasszonya!

— Georges bácsi — mosolygott Pierre —, a bordeauxi néhány percen belül itt van.

Vonásai újra visszakapták régi merevségüket.

— Egyébként attól félek, hogy akit én szeretek, az nem akar engem. Ezért nem is merem megkérni a kezét.

Georges tagadólag rázta a fejét:

— Már megbocsáss, édes fiam, ezen a tájon nincs olyan nő, aki kosarat adna neked! Suzanne de Saint-Méry, az ünnepelt vöröshajú szépség... Marianne, a főerdészék leánya... de minden, minden lány fülig szerelmes Montfleury érdekes urába, aki becsavarogta az egész világot!

Toroczky Dénes is megszólalt:

— Bocsásson meg, hogy olyan dologban merek véleményt nyilvánítani, amelyben nem is lehetne véleményem. De kijelentem, Montfleury úr, hogy ön akárhol nyugodtan kopogtathat... És ezt nem azért mondom, hogy hízelegjek önnek, bár a kilátásba helyezett bordeauxi borocskát én is nagyon szeretem.

Mind kacagtak, Pierre az inst szőlőtábla. Nemsokára terített asztal állt a hűvös, nagy teremben, étvágygerjesztő harapnivalókkal és vérszínű bordeauxi borral. Kató azt szerette volna, ha sok-sok mértőldnyire lehetne innen. A félig vidám beszélgetés nagyon fájt szívének. Gépiesen evett, Pauline asszony néhány kérdésére gépiesen válaszolt és azzal vígasztalta magát, hogy ezen a világon minden elmúlik, talán ennek a napnak is vége lesz egyszer. Nemsokára visszatérnek Mátravárra és aztán minden, még ez a viszontlátás is, rossz álmoként a feledésbe merül. Végtelen szomorúság takarta be didergő lelkét és óvakodott egyetlen csöpp bort is inni, mert attól tartott, hogy meggondolatlan szó, vagy mondat hagyja el ajkait.

— Egyelőre itt maradok, mert még két üveg bor kacsint reám, — mondta Georges, amikor Pierre megkérdezte, hogy nem mennének-e a terrasra.

Pauline asszonynak hasonló volt a véleménye:

— Pompásan érzem itt magam!

— Őszintén bevallom — tréfált Toroczky Dénes —, én is maradok. Csak nem engedem, hogy az én drága Georgesem egyedül igya meg a két üveg borocskát! Pauline asszony egyik szemével hunyorított Pierre felé:

— Mi, öregek, hadd maradjunk itt. Elbeszélgetünk egymással... Te pedig, Pierre, vezesd ki a mi drága Katónkat a terrasra!

Mielőtt bármit is mondhatott volna a leány, Pierre de Montfleury már meghajolt előtte:

— Nincs kifogása ellene, nagyságos kisasszony?...

Miért nem tiltakozott most, holott semmi vágya nem volt, hogy elhagyja ezt a hűvös szobát és a pompásan megterített asztalt? Tréfás kedvességgel visszautasíthatta volna. Ehelyett azonban fölkel a székből, mintha szuggernálnák és parancsolóan hívnák a férfi szemei... engedelmesen ment a hatalmas termetű Pierre de Montfleury mellett... Követte a park ápolit, keskeny útjain, amik főlé zöld sátorként borultak a fák még mindig zöld lombkoronái... Így mentek a terrasra. Pierre mindent megmutatott és elmagyarázott.

— Nem ülnénk le néhány percre? Rögtön nem illik visszamennünk.

Kató nem felelt.

— Bocsásson meg, nagyságos kisasszony — csengett sértődötten a férfi hangja —, de úgy veszem észre, hogy én nem is hallgat reám... És hogy társaságomat inkább terbesnek, mint kellemesnek találja!

— Nem szabad így beszélnie, Montfleury úr... De őszintén bevallom, nem jól érzem magam. És valóban hálas lennek önnek, ha visszamennénk a házba.

— Toroczky Kató, az ön édesapja tegnap, amikor zsebkendőért küldte, közölte velünk, hogy ön már nem — — —

MAHUNKA FERENC ÉS TÁRSA

VÁSZONÁRU, KELENGYE-
SZAKÜZLÉT

V. ERZSÉBET-TÉR 2

TELEFONSZÁM: 357-115

KOMPLET
KELENGYE 600.-tól

Női-férfi-baby finom fehérneműek

Amikor dicsérnek...

Tessék elhinni, a legnagyobb zavarban vagyok, ha ezért vagy azért megdicsérnek az ismerőseim. Arra tudniillik nagyszerűen be vagyok rendezkedve, hogy valami csipős, epés, kellemetlen dolgot vágnak az arcomba. Arra aztán alaposan megfélelek. Én ugyanis senki jószándékában nem kételkedem, még ha az illető maga hangsúlyozza is, hogy jószándékú. De valahogy zavarban vagyok, amikor dicsérnek. Például, mi mondjak, amikor leülök a tőrszasztalhoz és az egyik barátom így üdvözlöl:

— Nahát!... Olvastam az irásodat. Remek! Ha azt felelem: köszönöm szépen, — ez bárgyuságnak látszik. Egy irótól valami mást várnak az emberek. Viszont, ha úgynevezett öletes választ adok, könnyen sértődés támadhat belőle, mert az az udvarias gratulálás azt mondhatja magában: lám, az arrogáns fráter, — ahelyett, hogy szépen megköszönne, még följénykedik velem, talán ki is gúnyol, — na, ennek se mondok kellemeset többé!

Már régóta töröm a fejemet, hogyan kell okosan elintézni azokat a kedves hölgyeket és urakat, akik nemcsak észreveszik, hanem — állítólag — élvezik is az embert. S mivel senkiesem lehet elég biztos a dolgában, tanulmányozni kezdtem, mit csinálnak trótrársaim hasonló helyzetben. Hogy alapos munkát végezzek, magam csaptam fel gratulálnak. Elolvastam egyik kollégám regényét, (olyan rossz, hogy — el voltam tőle ragadtatva) és mikor találkoztam a szerzővel, melegen megráztam a kezét.

— Barátom, — mondtam — öt év óta nem olvastam ilyen regényt.

(Megjegyzem: nem hazudtam. Őt év óta semmiféle regényt nem olvastam.)

— Ugy-e, kérlek... — felelte barátom.

Ebből az „ugy-e, kérlek“-ből hallatlan biztonság és öntudat áradt. Mint aki azt mondja: és még vannak, akik Aragonra. Montherlantra esküsznek. De semmi „köszönöm, kérlek“, semmi „milyen kedves tőled, hogy elolvastad“.

Egy másik kollégám remek tanulmányt írt a modern házasságról. Nagy élvezettel olvastam. Találkoztam vele és azt mondom: — Nagyszerű volt az a cikked. Minden gondolatát, minden sorát alárom.

— Hát ez érdekes, kérlek... — feleli kollégám és most egy félórás előadásba kezd, amelyben az „ostoba“ kiadókat az „irigy“ és „tehetségtelen“ kollégákon át a „hülye“ olvasókig mindenki szerepelt. Kétségbeesett

erőködésük után tudtam csak megértetni vele, hogy már negyedőrája várnak egy fontos tárgyalásra, — sietnem kell.

A minap nagy sikert aratott egy kollégám a színpadon. Sokat bukott és bukdácsolt szegény úgy az életben, mint a színpadon. — Gondoltam, jól fog neki esni, ha néhány fokkal melegebben gratulálok, mint ahogy kollégák szoktak.

— Nagyon kedves vagy, — felelte boldog mosollyal. — Na és te? ... Min dolgozol most?

Hogyan? Őt az érdekli, hogy én min dolgozom? Miért érdekli? Hiszen ha dolgozom, akkor egy konkurrencsellel többje van... csak nem hiszi tán, hogy én ösztönök tartom az ő tisztelt érdeklődését?... Színelv zavarral tértem ki a faggatás elől, de ő nem adott egérvutát és kikényszerítette belőlem a feleletet. Ezt meg ezt csinálom, — mondtam végül.

Egy negyedik kollégám, akit szintén meggratuláltam, határozottan barátságatlanul és nagyon kurtán mondta, hogy „köszönöm”. Lehet, hogy nem eléggé ékes jelzőket használtam a dicséretére. Vagy talán kételkedett az őszinteségemben?

Ilyen és ehhez hasonló tapasztalatok után még zavarosabbá vált előttem a probléma. Egyszer azután, váratlanul, egy ünnepelt írótsár mellé sodort valami bankett. Mikor megtudtam, hogy ő a szomszédom, kelleetlen érzés fogott el. Az ünnepelt írónak ugyanis nemrég jelent meg egy történelmi regénye. Még csak a címére sem emlékeztem. A tartalma még ismeretlenebb volt előttem. Csak azt tudtam, hogy egy társaságban hivatásos írók és kritikusok a sárga földig rántották le. Valaki ezt a kemény szót mondta rá: kretén. Na, most mi lesz? Írótsársam barátságosan üdvözöl, aztán hírtelen elhallgat. Mint aki azt várja, hogy „most te beszélsz, halljuk a szép szót”. És én hallattam is:

— Kedves kolléga úr, — mondtam, — elolvastam a regényét és mondhatom, büszke lehet rá nemcsak a hazái, hanem az egész világirodalom is.

— És mi tetszett leginkább benne? — kérdezte, minden megatottáság nélkül.

— Hát elsősorban a stílusa. Ez a sajátos, ki nem elemezhető stílus, amely egészen egyéni, amelyből a történelem nagy lélegzete, letűnt korok mély perspektívája árad. — Azután?... — kérdezte a kíváncsiság emeltebb hangján.

— A korfestés. Igen, a korfestés hűsége és szépsége.

— És mit szól Thurzó nádor alakjához?

— Úgy tettem, mint aki kap a szón: — Épp azt akartam kiemelni. Thurzó nádot. Ez a legremekebb figurája a regénynek.

— Na és Ilona? — hangsúlyozta majdnem sértődötten.

— Természetesen... — feleltem kifogás-talan dadogással, — csak az Ilona alakja vetélkedhetik vele.

— Látom, hogy végigolvasta a regényemet, — bölintott az ünnepelt férfi és kegyes koccintásra emelte poharát.

... Ezek után elhatároztam, hogy mindenkinek, aki részletkebe hatolón fejtegeti és dicséri az én írásaimat, inzultálni fogok. Mert az biztosan nem olvasta. Aki csak azt jelzi, hogy „elolvastam”, annak kérdő formában így válaszolok: igen? Aki enyhe túlzással gratulál, annak azt mondom: „de kérem!”, aki feltűnően hízog jelzőket használ, azt így intézem el: „oh!” (ezt azoktól a nőktől tanultam, akiknek szép bőkokat mondanak) és aki csak szimplán gratulál, annak azt felelem: „nagyon kedves!”

Helyes? Tehát: azoknak, akik ezt az írást elolvasták, azt felelem: oh!

— Úgy van, már nem vagyok menyasszony — vágott a szavába Kató —, de ez csak rám nézve fontos, mást nem is érdekelhet!

Csengő határozottsággal mondta ezt Kató, de zavaros gondolatok zúgtak fejcséjkéjében:

— Vajjon miért árulta el Montfleury azt, amit édesapám az én távollétemben mondott?

A vizsgalóbíró száraz, hivatalosan éles hangján kérdezte most Pierre de Montfleury:

— Miért bontotta fel eljegyzését?

Kató összerendezte és elutasítóan válaszolta:

— Ez csak énreám tartozik, Montfleury úr!

Felállt, hogy távozik. A férfi azonban megfogta a csuklóját:

— Furcsa volna, ha nélkülüm menne a házba. Én pedig most nem kísérem vissza. Sokkal izgatottabb a lelkiállapotom.

Kató szeme haragosan villant:

— Montfleury úr, az ön viselkedése kissé különös! De hát tulajdonképpen mit akar tőlem?

Haragos dac és ijedt félelem csengett a hangjában: Gaston Marchand pillantását érezte, az ő nevetését hallotta. Egy halott nézését és egy halott kacagását... Örület, ezt nem lehet elviselni! Annyira félelmetes és mégis oly gyönyörűsége!... És Gaston Marchand hangja szólt hozzá, puhán és simogatóan, ahogy az a kalandor talán soha nem is beszélhet:

— Ön az eljegyzését az én mátravári látogatásom után bontotta föl. Akkor bontotta fel, amikor megtudta, hogy halott az a férfi, akinek emlékét még mindig a szívében hordja... Nem így van? Nem igaz, amit mondok?

Selymes pilláit lehúnyta, hogy ne kelljen látnia a férfit, aki kiereszkolta belőle a vallomást, amely most hagyja el ajkait:

— Igenis, lehúztam ujjamról a jegygyűrűt. De nem a halott akaratából... nem a halott parancsára... hanem — — —

Nem bírt tovább beszélni!.. Nem volt ereje, hogy kimondja a teljes igazságot... A férfi pedig megfogta mind a két kezét és valósággal kénszerítette, hogy nyissa ki a szemeit... hogy reá nézzen...

— Azért hajította el a jegygyűrűjét, Toroczky Kató, mert én önt a halottra emlékeztem! Hiszen ön feltűnő hasonlóságot látott köztem és a halott között. Feleljen, nem ezért történt minden?!... Nem énreám gondolt, amikor felbontotta eljegyzését?!... Miért nem őszinte? Miért nem akar őszinte lenni hozzám?!...

A lány úgy érezte, hogy futnia, menekülnie kell, akárhová, csak el innen... és pedig rögtön, mert másként késő lesz... de nem volt ereje, hogy megmozduljon.

Újra hallotta a férfi hangját:

— Még valamit elfelejtettem önnel közölni, ami már akkor kötelességem lett volna. Amit szintén Gaston Marchand bízott reám. Megengedi, hogy ezt a mulasztásomat most pótoljam?

Kató némán meredt a férfira. Várta, sőt most már akarta, hogy beszéljen.

Mi lehet az, amit a halott Gaston Marchand üzent neki?... (Folyt. köv.)

Bajor Gizi . . . feleség is

A *Kamara Színház* ragyogó, de parányi szízlőelőzőjében ülünk egymással szemben. Oszintén szólva kicsit nehezen adom fel a kérdést:

— Ebben az esetben nem színésznőtől, hanem a feleségtől és a háziasszonytól kérek interjút. Bár attól félek, hogy színpadi elfoglaltsága miatt nehéz lesz nyilatkoznia feleségi és háziasszonyi mivoltáról.

Viharos tiltakozás! Nemcsak ebben a kis öltözőben, hanem a szomszédos öltözőben is, ahol *Szabó Margit* öltözik. A két öltözőt ugyanis csak egy vékony deszkafal választja el egymástól, ez a fal sem ér fel a plafonig, úgy, hogy minden szót, amit itt kimondunk, a másikban is pontosan hallani. Feltett kérdésemre tehát innen is, túlról is, harsányan tiltakozó nevetés vezette be a választ, amely után *Bajor Gizi* a következőket mondta:

— De szó sincs róla, kedvesem, a legnagyobb tévedésben van. Feleségi és háziasszonyi munkám minden este már itt az öltözőben kezdődik. Minden este főzünk itt emlétként *Szabó Margittal*, így a falon keresztül. Ő adja ugyanis az újabbnál újabb recepteket. Legutóbb *Tibornak*, a férjemnek, kedvenc receptjét: a „sajt-leves” diktálta le, amelyet természetesen már másnap délelőtt megcsináltam szakácsnőmmel. Én nem vonom kétségbe *Szabó Margit* főzési tudományát, mert már eddig is igazán sok remek és hasznos receptet kaptam tőle, de ez esetben valahol hiba csúszhatott a receptdiktálásba.

A túldoldalon ismét felhangzik *Szabó Margit* jókedvű nevetése.

— Hiába nevelsz, mert valahol igenis, hiba volt. Ez a „sajt-leves” majdnem szakácsnő-válságra vezetett nálam. Lehet, hogy én vagyok a hibás, mert nem mondtam meg *Margitnak*, hogy tiz személyre kontemplálom és így ő csak három-négy személyre diktálta le a receptet. Elég az hozzá, hogy mire a folyadék az asztalra került, valami rettenetesen fzelten dolog párolgott előttünk. Pedig igazan pontosan annyi parmezánt tettem bele, mint amennyit *Margit* mondott, igaz, hogy — mondom — tizen ültünk az asztalnál. Fanyalogva kóstolgatták az üres, izellen, büzetlen lét de azután az első percek kínos zavara után, feltalálták magukat vendégeim és koccintani kezdtek a levessel — mondván, hogy az úgy sem egyéb, mint valami gyanús ital, mert levesnek, nem leves! Édesanyám mentette meg azután a helyzetet és viltámgyorsan összeszedve a „kreációt”, eltűnt a szobából. Ennek dacára a legelőnkebben tiltakozom még a gondolata ellen is annak, hogy nem vagyok százszerűségi feleség és háziasszony. Hát rem rüindig sikerült! Néha — mint ilyen esetekben is, rajtam kívül állók miatt — kompromittálom magam. Társadalmi asszony nem vagyok, de háziasszony... hiszen különben nincs is olyan asszony, akár színésznő, akár más dolgozó pályán működő, aki bele ne sodródna a háztartásba. Ha néha egyik-másik kirándulásom ilyen balul üt is ki,

Írja: Köpeczi-Boócz Lajos

azért nem veszttem el a kedvemet. Kezdem előlről. Ha maga most nem volna itt, már régen a holnapi receptet diktálná nekem *Margit*.

— Sajt-levesről belátható időn belül — ígérem — nem lesz szó, — hallatszik a falon túlról.

— Hát persze — folytatja tovább *Bajor Gizi* — az ilyen feleségi beleköttyeleskedés, ami a háztartási személyzetet illeti, néha hatásköri összeütközésekkel jár. Pedig a szakácsnő négy éve, a sollör tiz éve, amerikai típusú (43 kg-os) szobaleányom pedig nyolc éve van nálam, tiz évig szolgált engem és tőlem ment férjhez. Elszakadni most sem tudott, mert ha nagytakarítás, vagy valami ilyen nagyobb mozgalom van a háznál, most is hűségesen visszajön és segít. Úgy érzem, hogy szeretnek a körülöttem élő emberek.

— Ki ne szeretne téged, *Gizikém*? — hangzik a falon túlról *Szabó Margit* hangja. — Írja meg, kérem, hogy nem is lehet nem szeretni ezt a mi drága *Gizinket*, aki otthon igazán feleség és háziasszony, itt a színházban a kollégák között édes kölyök, csupa lélek, csupa szív, a színpadon pedig a legnagyobb művész. Ezt tizenkétéves tapasztalat után hízélgés és elfogultság nélkül állítom.

Bajor Gizi rám kacshint, azután oda halolva hozzám, mosolyogva súgja a fülembe:

— Ez mind a „sajt-leves” miatt van.

Bizonyára érdekl, hogy . . .

... a „*János vitéz*” filmváltozata szép közönség-sikert aratott. Viléz dr. *Somogyváry Gyula*, a költő avatott tollával írta át *Petőfi* örökbecsű művét filmre és a színészek is — *Palló Imre*, *Dayka Margit*, *Kiss Ferenc*, *Peéry Piri*, *Csörtös Gyula*, *Simor Erzsébet* és *Viléz Tibor* — mindent meglettek a siker érdekében. Mi, megvallom őszintén, más formában szerettük volna látni a megfilmesített *János vitézt*. Túl redtis és túl naturalistikus ez a feldolgozás. A „*János vitéz*”-nek éppen meszeszerűségében van az ereje és bübája. Király-színházi emlékezetes nagy sikere is azon múlott, hogy a színház akkori igazgatója, *Beöthy László*, nőre — *Fedák Sára* — osztotta ki *Nokorica Jancsi szerepét*. *Fedák* zsenialitásán túl, maga az a lény, hogy ró játszottja ennek a kedves magyar paraszt suhanecnak a figuráját, már biztosította a jlték meszeszerűségét és bübajos valószínűtlenségét. Ez az, ami a filmből hiányzik. És még egy: refrénszerűen tér vissza évek óta az a hamis öngazolás, hogy... „a magyar filmek gyártásához csak minimális pénz áll rendelkezésre!”... Ezen a fájdalmas igazságon azonban a legegyszerűbb segíteni: tessék olyan témákat feldolgozni, amelyhez kevesebb pénz is elegendő.

... a „*TOPRINI NÁSZ*” után *Felkai Ferenc* „*Aranyársarkány*” című filmjét kezdik forgatni, amelyet *Pünkösti Andor* rendez, akinek ez lesz első filmrendezése. A női főszerepet *Muráthy Lili* játssza.

... a *Nemzeti Színház* soron következő újdonsága az „*Aranyziget*” kitünő írója-

nak: *Dékány Andrásnak* új színpadi költeménye a „*Ludas Matyi*” című magyar legenda lesz. *Fazekas Mihály* híres figurája tehát végre mégis csak színpadra kerül.

... a *VIGSZÍNHÁZ* *Hunyadi Sándor* darabja után *Harsányi Zsolt* új színművét hozza, amelynek még nincsen végleges címe.

... a *Belvárosi Színház* teljes gözzel próbálja *Kodolányi János* új darabját, a „*Földindulás*”-t. A főszerepeket *Páger Antal*, *Escenyi Olga*, *Vaszary Piri* és *Mihályfy Béla* játsszák. De rajtuk kívül a fiatal magyar keresztény színészgeneráció egész serege jut hálás szerepekhez.

... a napokban zajlott le egy igen előkelő házbál Budapesten. Erre a házbálra többek között a két konkurrens szízi és nő is meg volt híva. Persze ilyenkor következik a megszokott probléma — a ruha-gond. Hogy öltözzem?... Mibe öltözzem?... Hogy pipáljam le a barátnőmet?... Az egyik színésznő nagy ravaszul, ruhatervező barátjától avatta be ebbe a dologba és bár éveikig haragban voltak, most addig könyörgött neki, amíg a „barátnő”, látszólag félreteleve haragját, egy csakugyan költeményszerű estélyi ruhát tervezett számára. Illető művésznő a legnagyobb titokban saját lakásán, négy fal között varratta meg a ruhát és még szobalánya is, aki öltöztette, csak az estély kezdete előtt egy órával látta először a ruhasodát, amikor feladta ré. A házbálon mégis megtörtént a tragédia. Színesnők kezéből egyszerre csak kiesett a koktéles pohár, mert az ajtón abban a pillanatban lbegett be a konkurrens színésznő, pontosan ugyanolyan ruhában, amilyenben ő is volt. Mondanunk sem kell, hogy a két művésznő öt perc mulva már nem volt látható a társaságban. A rejtély megoldása a következő: az illető tervező hölgy, mind a kettőjükkel haragban volt és kapott az alkalom, hogy a „két legyet egyesapásra” mintájára egymás ellen játssza ki mindkét haragosát. A poén azonban csak most következik. Tervező öngyűsőségén semmiféle formában nem lehetett többé bosszút állni, mert öngyűsága pont a házbál napján utazott el Magyarországról Hollandiába örökre! Férjhez ment egy milliomos hollandushoz.

A társaságból

Kedves hölgyeim,

engedjék meg, hogy elmeséljek egy nagyon jellemző farsangi dialógust, amelynek ugyan nem voltm föltanuja, de amiről egyik szavahihető barátom számolt be.

Az én barátom ugyanis nagyon örül a farsang évadjának és alaposan kivészi részét a táncos szórakozásokból. Az egyik bálon rendkívül megnyerte a tetszését egy szép, fiatal leány, akinek aztán lelkes és kitartó lovagiává szegődött. Nem csoda, hogy a fiatal leány félreértette ezt a viselkedést és barátom heves udvarlását. Így történt, hogy a késő éjszakai órákban, amikor az én lángoló szívű barátom már az érzelmek szótlanúságát jutott el, a szép leány tánc közben halkán azt mondta lovagiának:

— Milyen szomorú maga... milyen szomorú és szótlan... Pedig én... én szívesen osztoznám magával, minden bajában és gondjában...

— De Margitka, — zuhant vissza a prózái valóságba az én barátom, — hogy érti ezt? Hiszen nekem egyáltalán nincseknek gondjaim!...

És Margitka, lesütött szemmel így felelt: — Ugy gondolom, Laci, hogy akkor... ha majd házastársak lennénk... Mondanom se kell, hogy kitűnő barátom azonnal abbahagyta félreérthető szótlanúságát és ettől kezdve szavakkal is szórakoztatta táncosnőjét.

A Kormányzó Úr

Öfelméltósága megengedte, hogy Karafiáth Jenő főpolgármester a Szuverén Máltai Lovagrend magisztrális nagykeresztjét, Fabinyi Tihamér, a Magyar Ált. Hitelbank vezérigazgatója az észtt Fehér Csillag 1. oszt. keresztjét, bárcehi-hi Bárczy István min. eln. államtitkár pedig a lengyel Arany Erdemkeresztet elfogadja és viselje. — A Budai Ifjúsági Luther Szövetség kitűnően sikerült táncostudót rendezett a Bellevue-szállóban, amelyen rendkívül előkelő közönség jelent meg és pompásan szórakozott. — A Baross Szövetség farsangi kiállítására keretében a kelengyekiallást is bemutatták. A kiállítást Szendy Károly polgármester nyitotta meg. — Dr. Krátky István, Nagykánizsa polgármestere most töltötte be közzszolgálatba lépésének 25. fordulóját, amit a város képviselőtestülete díszközgyűlésen ünnepelt meg.

Hímen-hírek

Reminiczy Lajos szföv. tanácsjegyző és felesége, szül. Novák Emilia leánya, Kató és dr. Szepeshelyi István, a szföv. Vízművek főtitkára örök hűséget esküdött a Bathyhány-téri Szent Anna-templomban. — A farsangi evangélikus templomban Primusz Ilonkát, Primusz István színművész testvérhúgát oltárhoz vezette dr. Máddis Valdemár észtt származású gyógyszerészdoktor, aki Budapestet végezte tanulmányait. Az esketést szertartást dr. Gaudi László ev. lelkész végezte. Tanuk voltak: dr. Sebeledy László egy. magántanár és dr. Lukinich Frigyes tanügyi fogalmazó. — Ladányi Dezső min. osztályfőnök és özv. vítez Toperczer Odónné szül. Ybl Mária házasságot kötött a budai Szent Anna-templomban. Az esketést v. Makray Lajos prépost-plébános, orsz. képv. vé-

gezte. Tanuk voltak: Dezsőffy Aurél nyug. államtitkár és Ybl Ervin min. tanácsos. — Noszlópi Székér Éva kedves előfizetőnk a debreceni ref. Kistemplomban oltárhoz vezette kisérdéi Rhédey Zoltán. — Gujzer Anna Mária, barcsi kedves előfizetőnk eljegyezte Baranyai Zoltán, Barcs. — Néh. Pálffy István csajági földbírtokos és neje Bány Erzsébet leányát, Erzsikét eljegyezte Lőrincze Géza ref. lelkipásztor, Sellye. — Fülöp Katóka, kiskunfélegyházi kedves előfizetőnk és dr. Varga József (Szeged) örök hűséget esküdött a kiskunfélegyházi rk. új templomban. — A jegyes- és házaspároknak szívboldító jókívánságainkat küldjük.

Angyalok érkezése

Környei Teréz MÁV-tiszt és neje, simontornyai kedves előfizetőnk örömmel tudatják, hogy házasságukat az Ég drága kis angyallal áldotta meg, aki a szentkeresztsgében a Zsuzsanna Gizella Beatrix nevet kapta. — Kunay Árpád és neje Gurszky Márta, kassai előfizetőink boldogan közlik, hogy házasságukat a jó Isten kisleánnyal áldotta meg, aki a szent keresztsgében az Erzsébet Jozefin nevet kapta. — Az újszülöttekre és kedves szüleikre az Ég áldását kériük.

Válozhatnak az idők...

— Mondja, kérem, ez a Cibere még mindig abban a lakásban lakik, ahonnan olyan szép kilátás nyílik a szemben lévő fogházépültre?

— Nem. Cibere úrnak most a saját lakására nyílik szép kilátása...

Báli hírek

Az Americana-báli február 1-én volt a Gellért-szálló termeiben. A katolikus társadalom előkelőségei teljes számmal jelentek meg. A kitűnően előkészített és megrendezett estélyért őszinte elismerésünket fejezzük ki Karg Irma bárónőnek, Németh Béla elnöknek és Horváth Csaba ü. v. elnöknek. — A Műgyetemi Evezős Club febr. 18-án, farsang utolsó szombatján rendezti a Hungária-szálló termeiben jelmezű álarcos bálját.

— A Szechenyi-bált a régi tradíciók szellemében rendezték és tartották meg február 1-én. Ezen az estélyen mutatták meg Anna főhercegnasszónak a Felvidék elsőbálos leányait. — A végzett ciszterciat diákok hagyományos Ciszter-teaia február 4-én volt a Hungária-szállóban. A kitűnően sikerült estélyen az ideai bálkirálynőknél kívül résztvettek a még nyilvánosan nem bálzó fiatalabb leányok is. — A Magyar Atlétikai Club népszerű Atléta-bálja az idén először zajlott le a MAC margitszigeti klubházának termeiben. Telkes Tibor bálélnök 50 tagú hólgyárdával karöltve dolgozott a minél nagyobb siker érdekében. — Február 15-én a Baross Szövetség új székházában lesz a Közgazdász-estély, gróf Keglevich József és dr. Szmolányi József rendezésében. — A Balatonboglári Társaság február 6-án kitűnően sikerült zártkörű táncestélyt tartott, amelyen a társadalom és közélet kiválóságai szép számban jelentek meg. — Az ideai báli naptárban szereplő nagyobb táncestélyek közül emarad a Szent István-báli, a BEAC-táncestély és az Ujságíró-báli.

A törzsszaltalndí.

Hiába, ha azonos foglalkozású emberek kerülnek össze, rögtön megkezdőd-

dik egymásnak, főként a távollevőknek úgynevezett «veszélése». Ez történt a kővéházi törzsszaltalndí, ahol a legifjabb költő-generáció szokott üldögélni és vitatkozn.

— Képzeltétek, mi történt Pistával, — mondta az egyik ifjú titán.

— Mi? — kíváncsiskodtak a többiek. Ez a Pista nem volt jelen, tehát barátunk nyugodtan folytathatta:

— Az történt, hogy elment az egyik könyvkiadóhoz és így szólt: «Uram, ha verseimet megjelenteti, minden halandóknak legboldogabbjává tesz engem!» — És mit mondott a kiadó? — faggatták a többiek.

— A kiadó azt felelte: «Igen, magát boldoggá teszem. De gondoljon, fiatal barátom, a többi emberre, akiknek el is kell olvasniuk a maga verseit!»

Jelentem még,

hogy Pekáry Margit operaénekesnő február 12-én, este 7 órakor a Pátria-klub dísztermében, növendékeinek közreműködésével, hangversenyt rendez. Bevezetőt Selymessy Rezső tart. — A Magyar Nemzeti Szövetség Kalocsai Kőre a Kulturházban magasnívójú kultúr-előadást tartott, amelyen cigányzene kísérettel magyar dalokat énekelt Pekáry Margit operaénekesnő, megérdemelten szép sikert aratva. — Suchy Árpádné Hudy Irma, a kitűnő költőnő, most jelentette meg legújabb verseit «Sóhajok... mosolyok...» címen. Finom, őszinte poémái valóban a szív muzsikáját szóltatják meg és visszhangra találnak minden érző szívben. — A Szegedi Egyetemi Enekkar február 16-án, a Zeneakadémia nagytermében tartja hangversenyt, amely az idei koncertszezón egyik legnagyobb eseményének ígérkezik. — A Gyóni Géza Irodalmi Társaság a Pátria-klub dísztermében kitűnően sikerült irodalmi délutánt rendezett. A magas nívójú műsorból kiemeljük dr. Kazacsayné Lázár Jolán r. tag saját költeményeinek valóban művészi előadását.

IN MEMORIAM

Az őszinte részvétet hangján jelentjük, hogy

fogarasi Tamás Árpád

v. b. t. t. ny. ug. áll. m. kir. tábornoszernagy, Przemysl várának volt hős védője, a 23. volt honvéd hadosztály és a volt cs. és kir. 4. hadtest utolsó parancsnoka, a Ferenc József-rend, a Lipót-rend, a Vaskorona-rend I. oszt. kitüntetéseiének tulajdonosa, a spanyol és számos bel- és külföldi I. oszt. érdemrend tulajdonosa, lapunk hű barátja és támogatója, életének 78. évében, családja köréből örökké elköltözött.

Dr. Jékey Dániel szül. Kabós Mária

ny. ug. kiriai német neje, Budapestesen viszszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Özv. nemes dr. Polányi Lajosné

85 éves korában, Kaposvárott elhunyt. Halálát fia, dr. Polányi Aladár ny. főügyész gyászolja.

Petry Béláné szül. ujjvári Hidegh Aloizia

Budapesten, 68 éves korában, csöndesen elhunyt.

Őszinte részvétünk hervadhatatlan virággal küldjük a frissen hantolt sírokra.

Háztartás

Rovatvezető: ifj. székasi Sacellary Györgyné

Kedves Asszonyom! Engedje meg, hogy hozzánk intézett levelére e helyen válaszoljak, mert remélem, többi kedves olvasónkat is érdekelné fogja válaszom és talán hasznukra is lehet. Azt kéri: írjak az ételek tállálásáról és a tálak díszítéséről. Erre nehéz a válasz, mert ahány ház, annyi szokás. Továbbá attól is függ, hogy nagy, vagy kis háztartásról van-e szó. Ugyanis nagy háztartás alatt azt értem, ahol több a személyzet és sok vendéglátás miatt sokat fordítanak a külszínre, tálak díszítésére stb. Sajnos, ma sok háztartásban a háziasszony maga végzi a főzést és csak egy mindenes leány vagy a bejárónő áll a segítségére. De ezt nem lehet minden háztartásra vonatkoztatni, mert vannak még nagy személyzettel bíró nagy háztartások, ahol „békébeli” háztartást vezetnek. Válaszom mindkét háztartásra egyformán felhasználható. Legelső feltétel az, hogy az ételkeletesen legyenek elkészítve. A tálak, melyeken felszolgálunk, tisztán ragyogjanak. A tála csak annyi helyezendő el az ételkeletből, hogy a tállálásnál az étel ki ne csorogjon a tálból. A tála az ételkeletesen felrakandók és a tál szélei ragyogó tisztára törölendők. Meleg ételkelethez meleg tálakat készítnünk elő, hideghez hideg tálak szükségesek. Hideg levesekét csészében adunk, meleg levesekét tányéron kis gombócokkal, vagy finomra vágott zöldséggel. Hideg előételeket üveg-tálon tállalunk aszpikkal, zölddel díszítve és külön csészében adjuk hozzá a megfelelő mártást. Fontos, hogy ne díszítsük túl a hideg tálakat, mert a sok díszítő nem látszik és ízlését veszti a legfinomabb étel is. Meleg előételeket porcellán, vagy tűzálló tálban adjunk asztralra. Mindig a megfelelő és hozzáillő köretet válasszuk hozzá. Meleg sonkához pl. püré-féléket, tormát; meleg halakhoz sáma mártásokat, vajas burgonyát. Barna hússokhoz világos köretet, világos, vagyis fehér hússokhoz barna köretet és mártást adjunk. Mártásos ételkelethez száraz köretek adjunk, szárnyasokhoz salátaféléket, francia vegyes köretet szolgáljunk fel. Befőttet mindig külön tálon ízlésesen felrakva adjunk asztralra. Ha sok vendéget hívunk, minden ételt két tálon szolgálhatunk el. Az egyik személyzet a ház úrnőjénél kezdi a kínálást és a háziasszonytól jobbra folytatja. A másik felszolgáló az asztal végén balról kezdi a kínálást. Ha nagyon sok a vendég, úgy mindkét kínáló, fent kezdi a háziasszonyánál jobbra és balra. Ez azért szükséges így, mert a háziasszonynak rossz érzés, hogy ő már eszik és bizony időbe telne, míg a bal szomszédjára kerül a sor.

*

A TERÍTÉSÉRŐL.

A terítésben is változtatást hozott a mai divat. Azért mondom mai, mert a jó békében nem volt divat, hogy terítő nélkül, kis asztalkendőkre terítették volna. Én ma sem tartom szépnek ezt az új divatot, de ez ízlés dolga. A szép főhéher asztalterítőt, középre helyeztet, csinos és ízléses fehér, hosszú, vagy négyzetletes kézimunkával díszített milliót vagy futót tartom szépnek. Szép porcellán- és üveg-

készlet, csak az igazán ízléses. Az asztal közepére helyezünk virágot, de ne túlnagy bokréta, mert ez zavarja a társalgásban a szemből ülő szomszédokat. Nagyon illatos virágot se használjunk, mert az ételek illatát zavarja. Ne használjunk keményített asztalkendőt, mert a hölgyek rendszerint selyemruhát hordanak és a kemény asztalkendő könnyen lecsúszik. Ha netán mégis nagyon keményített asztalkendőt kapnának olvasóink, ha szétnyitották, fektessék az öllükbe és két végére kétoldalt üljenek rá. Így soha nem csúszkál az asztalkendő a földre és nem fordulhat elő az a kínos helyzet, hogy percenként hajolunk le érte és persze, mindig az udvarias szomszédnak kell az evést abbahagyni és az asztal alatt keréggélni az asztalkendőt. Az evőeszközök felrakása és mennyisége mindig attól függ, mit és mennyit adunk. Nagy vacsorához, vagy ebédhez két nagy lapos tányért, a levesescsészének csak az alját tesszük az asztralra, mert hiszen a levest vagy melegen, vagy hidegen akkor tesszük oda, mielőtt a vendégek asztalhoz ülnek. A leves elfogyasztása után az első tányéron adjuk az előételt, a másodikon a húsételt. Poharakat annyit adunk, ahányféle italt szolgáltatunk fel, ugyanígy evőeszköz is. Pl. a leveshez kiskanalat, előételhez külön evőeszköz, húsételhez, tésztához megint másfajta evőeszköz adunk. A feketekávé, ha az asztalnál fogyasztják, ügyelni kell, hogy az asztal percek alatt tiszta legyen, kenőnyérdrabkákat, sörösoparokat ne maradjanak az asztalon.

*

Az ültetés mindig nagy feladatot ró a háziasszonynak, mert senkit nem akar megbántani azzal, hogy esetleg nagyon lekerüljön és ne a főhengen üljön. Praktikus gondolat nagy vendégség alkalmával az, hogy a háziasszony és házigazda az asztal közepén szemben ülnek egymással. Ezáltal nincsen asztalfő és nincsen sértődés. A háziasszony két urat ültet magamellé, a háziúr meg két hölgyet, azután folytatjuk az ültetést kor szerint. Fontos, hogy házastársakat ne ültessünk egymás mellé és mindig változtatva kerüljenek a jó barátok együtt, így kedélyes és jó hangulatban folyik az étkezés. Nagyon vigyázni kell arra, hogy mindig egyformán jó barátok kerüljenek össze egy-egy vacsoránál vagy ebédnél. Mindig fontos a jól megválogatott emberek meghívása, mert csak így van sikere az estélynek, vagy vacsorának. Ha idősebb dáma van a társaságban és a háziasszony nagyon ki akarja tüntetni figyelmével, úgy a jobbára ülteti és nála kezdi az étel felszolgálását. Természetes, ez csak különös esetekben fordul elő. A felszolgálás ideje alatt ne kérdezzem a szobaleány úrnőjétől semmit, viszont a háziasszony se zavarja munkájában, mert ebből mindig fejtelenség támad és a vendégek máris feszélyezve érzik magukat. A háziasszony gondoskodjék jó előre mindenről, hogy simán, zökkenő nélkül végzödjék a vendégség. A ház úrnője egy percre sem hagyja el a helyét, mert nincsen kínosabb, mint mikor a háziasszony percenkint dirigál, integet, vagy felugrál a helyéről.

*

A szobaleány öltözéke fekete ruha fehér gallérral és kézelővel díszítve. Köténye,

Kastélyban és kunyhóban használják a KERPEL készfinomított. A kezét 3 nap alatt borsónyosimavá és hófehérré teszi. 1 üveg ára P 1.40

KERPEL PATIKA

Budapest, V., Szent István-kr. 28

bőbitája szintén símára vasalt, fehér. Cipője fekete, úgyszintén harisnyája is fekete. Ma ugyan divat a színes ruha és kötény a felszolgálónak, de erre ismét azt mondom, hogy ízlés dolga.

Ételreceptek

Kelkáposzta-leves. Egy nagy fej kelkáposztát vékonyra szeletelünk, zsíron vagy vajon puhára pároljuk, kevés lisztel behintve, csontlével feleresztjük és vékony karikára vágott füstölt kolbászarabkákat puhára főzzük benne.

Sült borsótészta levese. Egy egész tojást kis tálkában jól elkeverünk, hozzáadunk egy evőkanál tejet, sőt és annyi lisztet, hogy simára elkeverhessük, azután annyi tejet adunk hozzá, hogy valamivel sűrűbb legyen, mint a palacsintatészta. A reszelőn keresztül keveset forró zsírba engedve kis borsókat, szép pirosra sütjük. Levesbe beletéve, vagy külön adjuk fel.

Spárgasaláta. A tetszészerinti feldarabolt spárgászívben megfőzzük, szitára téve lecsurgatjuk a vizet róla és ecettel, olajjal leöntve tállaljuk. Aki szereti, az ecetbe egy ónti rá a tálban levő spárgadarabokra.

Sós kamartás 3 személyre. 6 dkg zsírt felolvasztunk, adunk bele 2 nagy marék jól megmosott, megtisztított sós kát és kevés vizet hozzáadásával puhára pároljuk. Ha megfőtt, leesszük a tűzről és símára elkeverjük. Ha teljesen sáma, 1 tetézt evőkanál lisztet keverünk el benne és ¼ liter tejfellel jól elkeverjük, visszatezzük a tűzhelyre, kevés húslevet adunk hozzá, esetleg vizet, amennyi mártásra van szükségünk, jól felmelegítjük és tállaljuk.

Burgonyás, almás, heringsaláta. 2 nagy tejeshinget megtisztítunk és a gerincét kiszedjük. 5 keményre főtt tojás fehérjét, 6 főtt burgonyát, 3 tisztított almát és 2 kis fej vereshagymát apró kockákra vágunk. A szitán áttört 5 tojás sárgáját a hering tejével mély tálban 4 evőkanál olajjal jól elkeverjük, ízlés szerinti citromlével ízesítjük és apróra vágott heringet a fenti keverékkel, valamint 2-3 kanál tejfellel jól összekeverünk. Ha nem elég savanyú, ecettel savanyítjuk.

Vagdalt húspogácsa. ½ kg disznócomb, ½ kg marhahús megmosunk és kockákra vágunk (marhahús helyett borjút is vehetünk), azután húsdarálón át daráljuk egy tiszta edénybe. 2 darab vizeszemélyt tejben megáztatunk, ha jó puhára ázott,

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

ÉTREND

1939 február hó 11-től február hó 20-ig.

SZOMBAT	
11	EBÉD: paradicsomleves, töltött borjúhús, tejfelles burgonyafőzelék, vánkösűseske. VACSORA: gomba paprikás rizzsel, tejfelsajt.
VASÁRNAP	
12	EBÉD: gombaleves, rántott borjúszel, celleres burgonyasaláta karfiol pirított morzsával, aranestorta. VACSORA: párizsi ecettel, olajjal, délről hús és torta, tea, vaj és délről maradék.
HÉTFŐ	
13	EBÉD: marhahúsleves zsemlyegombóccal, hagymás, paprikás lében marhahús, tarhonya, hagymás burgonya, rakott fészta. VACSORA: koesonya, aranestorta.
KEDD	
14	EBÉD: zöldségleves, kelkáposztafőzelék bennfőtt füstölt oldalassal, mákospatkó. VACSORA: rántott karfiol vajmártással, gesztenye mézsel.
SZERDA	
15	EBÉD: borjútejleves, babfőzelék, májas- és vérsuharával, diópalacsinta csokoládéval leöntve. VACSORA: tükürtójas, paradicsom- vagy gombamártással, birsalmasajt.
CSÜTÖRTÖK	
16	EBÉD: sárgaborsópüréleves pirított zsemlyekocával, savanyú-tűdő zsemlyegombóccal, lekváros buktá. VACSORA: paprikás burgonya, virsli, alma, dió.
PÉNTEK	
17	EBÉD: céklaleves, paraj bundás zsemlyezetekkel, rizsle-fűt. VACSORA: velő tojással, eső-tészta sajttal meghintve, narancs.
SZOMBAT	
18	EBÉD: rántottleves, konzerv zöldbabfőzelék, párolt felsől, línertészta. VACSORA: kolbászos tojásrántotta, délről tészta és gyümölcs.
VASÁRNAP	
19	EBÉD: esirkeaprókéleves, tejfelles esirkepaprikás, sültburgonya, tarhonya, uborka, cékla, gesztenyepüré tejszínnel. VACSORA: hideg vagy meleg marhanyelv, ecetes torma, befőtt, keksz.
HÉTFŐ	
20	EBÉD: burgonyaleves, rántott sertésborda, burgonyapüré, cékla, aranestorta. VACSORA: sonkás csőfészta, őszibarack befőtt.

átdaráljuk a húshoz, 2 egész tojást ütünk bele, keshegynyi törött fekete borst és sőt teszünk bele. (Aki a hagymás dolgokat szereti, ¼ fej vereshagymát reszel bele.) Jól összedolgozzuk fakanál segítségével, ha lágyan találjuk, 1 evőkanál szitált morzsát teszünk bele. A formának legbiztosabb módja az, hogy egy tányér tészta vízbe belemártjuk a tenyerünket és vizes kézzel formáljuk a húsogácskákat, mert így nem ragadnak. Egy tiszta papírra, vagy tányérra morzsát szitálunk, megforgatjuk benne a pogácsá-

kat és forró zsírban lassan sütjük, hogy a belseje ne maradjon nyersen.

Szardellamártás. 2—3 szardellát megtisztítva apróra vágunk, áttörjük szitán, kevés zsírban küssé megpirítjuk, egy kanál liszttel meghintjük és tejfellet feleresztjük.

Narancsmártás. Kevés vajban megpirítunk egy evőkanál narancshéján ledörzsölt porcukrot, ehhez hozzákeverünk egy evőkanál mustárt, 2 evőkanál ribizlilekvárt és feleresztjük a pessenye levével elkevert 1 narancs és 1 mandarinarancs levével.

Rántott marhanyelv. A friss nyelvet sósvízben puhára főzzük, a felső kemény bőrt lehuzzuk, utána jól lemoszuk langyos vízben és tiszta ruhával szárazra töröljük. Vékony szeleteket vágunk a nyelvből és tojásban, szitált morzsába forgatva, forró zsírban kisütjük. Paradicsommártással és burgonyával nagyon jó.

Vadász haché. Egy kg sült borjúpecsenyét kétszer átdarálunk. Nyolc darab szitán áttört szardellát, két evőkanál kaporit, egy citrom levét, kevés reszelt vöröshagymát, egy deci tejfelt adunk hozzá és elkeverjük. Lehetőleg üvegfalú rakjuk kúp-alakúra. Tegyük jégre pár órára. Tálaláskor főtt, hideg majonézzel vonjuk be és aszpikkal díszítjük.

Palacsintás gombás paprikás. Apró darabokra vágott sertéscombból bő, hagymás és piros paprikás pörköltet készítenek. Akinek van eltett lésója, azt is adhat bele. Ha a hús jó puha, sütünk két darab nagyobb palacsintát. Az egyik palacsintát egy tűzálló tál aljára tesszük, azután ráöntjük a jól elkészített paprikást és 15 dk párolt gombát. Egy deci tejfellet megöntözzük, befedjük a másik palacsintával és 15 percig jó meleg sütőben sütjük.

Sonkakrém formában. 30 dk prágai módon füstölt sonkát kétszer átdarálunk. 8 dk vajjal jól kikeverünk, egy kávéskanál mustárt adunk hozzá, egy keményre főtt, szitán áttört tojás sárgáját, ízlés szerint szardellapaszttát és végül az egészet könnyen elkeverjük 1½ deci tejszínnel. Bombaformába kevés aszpikot teszünk, megfagyaszttjuk, beletesszük a sonkakrém, teletöltjük aszpikkal és megfagyaszttjuk. Tálalás előtt a formára, amit tálra borítunk, egy melegvizes ruhát terítünk, így könnyen kiesik a sonkakrém. Tartármártást adhatunk mellé.

Borjúhúspástétom. 30 dk borjúcombot kevés hagymás zsírban, fél citrom levével, kevés babérlével puhára párolunk. Ha a hús jó puha, kétszer átdaráljuk, 2 keménytojást, 1 szardellát, 7 dk vajjal, 6 dk darált sonkát keverünk bele és szitán áttörjük. A ledarált húst a levével, keshegynyi pástétomfűszerezettel keverjük el és vizes kézzel tetszészerinti formára alakítjuk. Uborkaszettekkel és aszpikkal díszíthetjük, sóval, mustárral keverjük el.

Burgonya sonkával töltve. A burgonyákat meghámozzuk, egészen feltesszük és sós vízben félig megfőzzük. Ha félig puha, leszűrjük a vizet rólok, kettévágjuk és a fél burgonyák közepét kávéskanál segítségével kivájjuk. A burgonyakból kivajtott részt, keverőtálban darált, főtt sonkával, kevés vajjal és tejfellet összekeverjük, a keverékkel megtöltjük a fél burgonyákat, tűzálló edénybe egymás mellé rakjuk és tejfellet leöntve, aki szereti sajttal meghintve, ½ óráig forró sütőben sütjük.

Olasz módrá készült makaroni. 6 dk forró zsírban megpirítunk sárgára 2 fej apróra vágott vöröshagymát. Megsőrítjük piros paprikával és 20 dk disznócomb kockára felvágva beletesszük. Ha a hús puha, belevágunk apró darabokra 1 pár

virslit, 10 dk főtt füstölt húst, 10 dk füstölt nyelvet és 10 dk füstölt kócskát. Jól elkeverjük, 1 vizespohár vízzel feleresztjük és főni hagyjuk, 80 dk makaronit 2—3 részre törve sós vízben megfőzünk. Leszűrjük és hozzákeverjük a fenti húsdarabokhoz. Jól összekeverjük és tálaljuk. A tálra tevé, 5 dk reszelt sajttal meghintjük.

Burgonya-gombóc. 4 nagyobb burgonyát megfőzünk és áttörjük szitán, 5—6 dk vajjal és 2 egész tojással jól elkeverjük és annyi szitált morzsát adunk hozzá, amennyit kíván, gombócokat formálunk belőle és sós vízben kifőzzük. Vadhús mellé olvasztott vajjal leöntve adjuk. Cukros dióval, vagy szilvaival is tálalhatjuk tészta nélkül.

Töltött rostélyos. A jól kivért, vékony rostélyosokat a következőkkel töltelekkel töljük: 1 kg húshoz 6 dk vajjal, 3 tojás sárgájával, 20 dk főtt, darált húst, 20 dk főtt, kockára vágott burgonyát, kevés borst, sőt, 2 evőkanál tejfelt és 3 tojás habját jól összekeverjük. 3 evőkanál zsírban 2 fej vöröshagymát pirítunk világosra, 15 dk zöldséget metéltre vágva adunk bele, kevés piros paprikát és jól elkeverve megtöltjük vele a kivért rostélyosokat és összegyöngyölve lábosba helyezük, 10 dk füstölt szalonmát teszünk rá és kevés víz hozzáadásával puhára pároljuk. Ha a hús már félig puha, kevés citromhéjat és kis darab babérlével adunk bele s addig pároljuk, míg egészen megpuhul. A teljesen puhára párolt felsőgyöngyöleket kivesszük a lábosból, a mártást szitán áttörjük, 2—3 deci tejfellet ízesítjük és jól fellemegettve ráöntjük a már tálon lévő vagy karikára felvágott töltött rostélyosokra.

Ikrás káposzta. Fél kg savanyú káposztát 3 dk apróra vágott vöröshagymát, 10 dk zsírban küssé megpirítunk. Negyedik liter fehér borban, ¼ kg halikrát megfőzünk. Fél kg felszeletelt pontyot besóznak, piros paprikával beszórujuk. Tepsi-be belerakjuk a káposztát, ráhelyezük a pontyoszeleteket, az ikrát és ha nem volna elég zsíros, kevés olvasztott zsírral megöntözzük. 2 deci tejfelt elkeverünk 2 tojás sárgájával, ráöntjük a tepsi-be lévő káposztás, ikrás pontyra és lassú tűznél sütőben addig sütjük, míg a hal jól megpuhul.

Rántott borjúvelő paradicsommártással. A borjúvelőt leforrázzuk, hártájától megtisztítjuk és tetszészerinti darabokra osztva, lisziben, tojásban, szitált morzsában forgatva, bő zsírban szép pirosra kirántjuk. Paradicsom mártással és burgonyával adjuk fel.

Töltött bojáláb. Három borjúlábát jól megtisztítva, küssé ecetes, fűszeres, zöldséges, hagymás, sós vízben puhára főzzük. Ha a láb már egész puha, kivesszük a léből, kicsontozzuk, a belső részt kivesszük, kockára vágjuk, 15 dk füstölt kócskával és 15 dk nyelvel együtt és megtöltjük a kicsontozott lábakat vele. Tiszta ruhába csavarjuk a töltött lábakat és a zöldséges lébe újra visszatesszük. A forrástól számítva fél óráig főzzük és kivéve a ruhából karikára felvágva, tartármártással tálaljuk.

Tészta- és italreceptek

Köményes szardellás teasütemény. 12 dk jól kikevert vajjal, két tojás sárgájával, négy evőkanál tejfelt, sőt, törött borst és annyi liszettel vesszünk, hogy jó gyenge tésztát kapjunk belőle. Kisodorjuk és tepsi-be tesszük. Villával jól megszurkáljuk és bőven beszórujuk sózott köménnyel. Langyos sütőben szép sárgára sütjük. Ki-

véve a sütőből, még melegen a tepsiben végük fel négyzögletes darabokra. Egyet megkenünk szardellás vajjal, a másikat ráhelyezük és így rakjuk tálra. **Pármézánus rudaeskák.** 12 és fél dkg vaj, ugyanannyi lisztet és reszelt parmezánt (de lehet jó kemény más sajt is), késhegynyi piros paprikát jól összegyúrnunk és rudaeskákat formálunk belőle. Tepsibe rakjuk és tojás sárgájával, amibe piros paprikát kevertünk, megkenjük a rudaeskákat. Forró sütőben hirtelen sütjük, de nem szabad kiszáritani.

Máktorta. 6 tojás sárgáját 16 dkg cukorral jó habosra kikeverünk, 16 dkg kikevert habos vajat, 16 dkg darált mákot, 2 tábla reszelt csokoládét, 6 tojás habját adjuk bele. Torta formában sütjük. Ha a torta megsült, kettévágjuk, megtöltjük bőven barackkisszel és csokoládéval bevonjuk.

Piskótort. 6 tojás sárgáját 18 dkg cukorral habosra kevertünk, 6 tojás habját, 9 dkg grizes lisztet adunk bele és habústben gőzben sűrűre verjük. Kikent, lisztet formában megsütjük, tetszésszerűen töltjük és csokoládéval vonjuk be.

Narancs gerinc. 14 dkg cukrot, 2 nagy narancs vékonyan hámozott és apró darabokra vágott héját, 6 tojás sárgáját, 14 dkg hámozott és darált mandulát, 4 tojás habját, 3 dkg szitált morzsát és egy narancs levét jól elkeverünk. Gerinc formában sütjük és csokoládéval vonjuk be.

Almával töltött palacsinta. Tetszésszerűen és palacsintát készítenk a következő töltelékkel: 5 darab almát megtisztítunk, szeletekre vágjuk, 12 dkg cukorral, kevés vízzel puhára főzzük, utána szitán áttörjük, 1 evőkanál baracklekvárral, 10 dkg tisztított, őrölt mandulával jól elkeverjük és megtöltjük vele a palacsintákat. A palacsintákat most kettévágjuk, tojásba és szitált zsemlyemorzsaába hempergetjük és zsírban szép pirosra sütjük. Tálra rakjuk, cukorral meghintjük és csokoládémártást adunk mellé.

Diószélet. 12½ dkg cukrot, 12½ dkg darált diót, 6 tojás sárgáját jól összekeverünk, hozzáadjuk 6 tojás habját, tepsiben papíron sütjük. Ha megsült, 2 ujj széles és 2 ujj hosszú darabokra vágjuk és 2–2 darabot 12½ dkg darált dió és 12½ dkg porcukor, 5 kanál tejszínben vagy tejben jól felfőzött keverékével elég vastagon egymáshoz ragasztjuk. Minden egyes diókrémrel ilymódon megtöltött darabot csokoládéval bevonunk és ½ dióval díszítünk.

Gesztenvenarfaít. 30 dkg megfőtt, szitán áttört gesztenyét 2 deci tejszínhabbal, 10 dkg vaníliás cukorral jól elkeverünk, 5 deci tejszínből vert, 10 dkg porcukorral édesített kemény habot keverünk hozzá. Fagylaltgőben 3 óráig fagyasztjuk. Tálalás előtt felvert tejszínhabbal díszítjük.

Croque en bouche torta. Fél kiló egészséges gesztenyét 20 percig vízben megfőzünk. Ha megpuhult, kettémetszük, kávéskanállal a héjából kiszedjük és szitán áttörjük. Az áttört gesztenyét 21 dkg cukorral és 8 gramm vaniliacukorral deszkán kézzel összegyúrjuk. Ha a tömeg nem volna elég sűrű, akkor még kevés cukrot teszünk hozzá. A tömegből diónagyságú darabokat vágunk és azokból gesztenyeformát alakítunk. Most 28 dkg cukrot 3 deci vízzel karamelpróbaig felforraltunk, e pillanatban a cukrot a tűzről gyorsan le vesszük. Egy tortaabroncsot hélium jól kikenünk. A pürégolyócskákat hegyes fadarabba segítségével a folyékony cukorba mártjuk és ha a cukor lecsepegetett rólu, sorba egymásután körben az abroncsra belül elhelyezük. Ezután fél liter habtejszint kemény habba

verünk, ehhez 21 dkg cukrot és kevés vaniliát keverünk, ezután a koszorút az abroncsból kivesszük, üvegtartóra helyezzük és a habot a koszorúra töltjük. 28 dkg cukrot ismét karamelpróbaig forralunk, drótból készült habverőt a cukorba mártunk és azt egy hosszú, vékony pálcika fölött föl-fölsapkodjuk addig, míg a cukor nem fogyott. Eközben a pálcika körül sok cukorfonal képződik, egész bokréta alakjában. Ezt a bokréta pálcikáról óvatosan le vesszük és a tortára helyezzük.

Mézpuncs. Egy liter vízben ¼ kiló mézet felfőzünk, átszűrjük tiszta edénybe szűrőpapíron vagy ruhán. Hozzáötölünk ¼ liter rumot, 1 citrom vagy narancs levét. A puncsot melegen fogyaszthatjuk, de jól bedugaszolt üvegekben hetekig is eláll.

Csokoládéfilip. Két szelet reszelt csokoládét, 1 deci tejszint, 3 kávéskanál porcukrot, 1 likőrös pohár vaniliás likőrt, 1 likőrös pohár konyakot jól összekeverünk. A poharakba diónagyságú étjeget teszünk és arra töltjük a filipet.

Vermuthkóttel. Minden pohárba 1 kávéskanál étjeget teszünk. Nyolc kávéskanál porcukrot, 7 deci vermuthot, 1 deci marskinölkört, 1 deci angaszturát, 1 citrom reszelt héjával jól összerázzuk, majd a poharakban lévő jégdarabokra töltjük és szalmaszállal adjuk fel.

Hölgyeim! Le a kötötűvel!

Itt a XX-ik század szencziója, a szab. „Rapid” kézi kötökészítők. Munkája kézimunka. Minden kötés mintá köthető. Néhány óra alatt köthet megának pulloverit, blúz, vagy ruhát. Kézlehet egyszerű. Ára P. 35.— Kérje 13. ismertetőt. Arulorizalmi Kft., IV., Sütő-utca 2., télelelet 3.

Amerikai kóttel. Egy bárpohárba 2–3 darabka jeget teszünk. Kevés narancs-kecsert, 1 kis pohárka ürmöst, ½ koktél-pohár gint, ¼ citrom vagy narancs levét és ¼ pohár whiskeyt töltünk rá. Jól összekeverjük. A koktélpohárba beleteszünk egy szem rumban áztatott cseresznyét és az italt ráöntjük.

HIDEG BÜFFÉRECEPTEK

A hideg büffé annál szebb és jobb, minél változatosabb. A hideg büffében adhatunk: hideg tojásételeket, különféle mártásokat, francia salátákat, mindenféle savanyúságot, hideg halakat, aszpicot és fagyaszott dolgokat. Sonkát, felvágottat, hideg sülteket, pástétomot, sajtot. Gyümölcsöt, befőttet, vegyes apró süteményt, tortát és parféit. *Italok:* sör, bor, pezsgő, bőlé, likőr és természetesen feketekávé. A büfféasztalt szépen leterítjük, virággal és színes gyertyás kandeláberrel és díszítjük. A tányérokat, evőeszközöket külön asztalra tesszük, ahonnan a vendégek maguk szolgálgják ki magukat. A hideg büffének főleg az az előnye, hogy sokkal több vendéget fogadhatunk, mint terített asztal mellett.

Heringsaláta. Egy keményre főtt tojás sárgáját szitán áttörünk, 1 evőkanál mustárral, 3 hering tejével, kevés cukorral és citrommal jól elkeverünk 4 tojás fehérjét, 4 uborkát, 2 nagy hámozott almát és 3 heringet kockára felvágva adjunk bele. Félliter tejfővel az egészet el-

Székrekedés

károsar befolyásolja a szervezei munkáját. Jó szer, mely megbízhatóan hal és jó ízű, a DARMOL hűshajót.

DARMOL

keverjük és ki-ki saját ízlése szerint ízesítheti ecettel vagy cukorral.

Sonkamusz. Harminc dkg sonkát kétszer átaduránk, 6 dkg vajat, 1 kávéskanál mustárt, kevés szardellapaszát és 1 deci fölvert tejszínhabot adunk bele és jó habosra kikeverjük. Aszpicban, formában fagyasztjuk.

Kocsanya formában. Tetszésszerűen kocsanyahűből kevés lével kocsanyát készítenk. A jó puhára főtt húst csontjáról leszedjük és apró darabokra deszkán megvágjuk. Egy hosszúkás gerincformát hideg vízzel kiöltünk és körben kirakjuk nyelvdarabokkal és tojáskarikákkal. A kocsanyahűszó hozzávágunk apró uborkadarabokat és beleteszük az egészet a kirakott formába. Leöntjük a már jól zsírtalanított kocsanyaléval és hideg kamrában megfagyasztjuk.

Kikevert hideg krém. Három tojás fehérjét, 3 evőkanál porcukrot, 3 evőkanál barack- vagy málnaízét félóraig keverünk porcellántálban, míg nagyon sűrű krém lesz belőle. Poharakba osztjuk, egy szem befőttel díszítjük és tálalásig jégre állítjuk. Piskótát adunk mellé.

Narancsgolyó. Negyedkiló koszorúfüget megdarálva, 2 darab nagy narancs héját beleszelve, egy narancs levét hozzáadjuk, 15 dkg porcukorral összekeverve, vízre kézzel golyókat formálunk és csokoládéporban megforgatva, tálra rakjuk.

Gesztenyekeres. Tizenhárom dkg cukrot, 13 dkg vajat, 6 tojás sárgáját jó habosra kikeverünk, 4 szelet reszelt csokoládét és 13 dkg darált diót és 6 tojás kemény habját hozzáadjuk. Vajazott és lisztezett tepsiben sütjük. Míg a tészta sül, a töltelék el kell készíteni, mert a kész tésztát azonnal kell tölteni és csavarni. *Töltelék:* ½ kiló megfőtt, áttört gesztenyét kevés tejjel, 1 tojás sárgájával, jó vaniliás cukorral és 3 deka vajjal simára keverünk. Lehetőleg előző nap készítsük el és 2 órával a tálalás előtt vonjuk be csokoládémázzal.

Sós mandula. A leforrázott, meghámozott mandulát ruha között jól megszáritjuk. Nem zsíros tepsibe szórjuk bele és bőven meghintjük sóval. Forró sütőben megpirítjuk. Egy kiló tisztított mandulához jó marék sőt használunk.

Kakaós mandula. A megtisztított mandulát még nedvesen törött cukorban hempergetjük meg és meleg sütőben világosbarnára pirítjuk. A megpirült mandulát, ha kihűlt, csokoládémába mártjuk és cukrozott kakaóporban forgatjuk.

Házi ürmös. ½ liter vörös bort, ¼ liter rumot 35 dkg cukorral kissé felfőzünk. Levéve a tűzről, kihűtjük és ropogós sült gesztenyével adjuk fel.

Töltött hideg tojás. Nyolc tojást keményre megfőzünk, ha kihűlt, keresztben kettévágjuk, a megölt sárgákat szitára rakjuk s áttörjük. A kemény fehéreket gyenge ecetes vízbe rakjuk és 1–2 órán át benne

Dán Testvérek IV, Váci-utca 6 (s a r o k) **bundák**

Calderoni és Társa látszerész

Szemüvegek, orrcsipek, látszerek. Fényképezési készülékek és cikkek. Hőmérők és barometerek. Budapest, V, Vörösmarty-tér 1. Telefon: 181-148

gyajjuk. Három nyers tojás sárgájából igen kemény majonézt keverünk, 1 evőkanál porcukrot hintünk bele, a szitán áttört sárgákat, 3—4 evőkanál jó mustárt, ½ citrom levét hozzákeverjük. Maradék sültáruarabokat szitán áttörve hozzáadunk, jól összekeverjük és ezzel töltjük meg a tojásfehéreket. A tojásfehérek alját kissé levágjuk, hogy alul laposak legyenek és így jobban lehessen a tálra felrakni. Tartármártást adunk mellé.

Naranshéjosárgák. A narancsot vágjuk ketté és vigyázza kaparjuk ki a bétét, a héját pedig töltjük meg a következő krémmel: készíthetjük narancs, eper, ribizke, sárgabarack, vagy ananászból. A tetszészerinti gyümölcsöt áttörjük szőrszitán és jól megcukrozzuk, kevés finomra őszmörzsolts piskótát, 1 kávéskanál rumot és keményre fölvert tejszínhabot adunk hozzá. A kivájt narancsokárákat töltjük meg és lehetőleg tegyük jégre. Tálalás előtt tejszínnel díszítsük.

Datolyaszalletek. Három tojás fölvert habját 21 dkg cukorral, 14 dkg tisztított és apróra felvágott mandulával, 16 dkg apróra vágott datolyával összekeverjük. Ostayalpra rákenjük és tepsibe téve, langyos sütőben szárítjuk. Tetszészerinti darabokra felvágjuk.

Tanácsot kérnek

E lap kedves olvasóival szívesen cserélnek magyar bélyegekért jobb csehszlovák bélyegeket. Cím: Mária Becis, Bratislava, Soltésova 10.

Kedves olvasótársaimat kérem, közölnék velem olyan bécsi családok címét, akikhez nyugodtan adhatnám néhány hónapra fizető vendégként 17 éves leányomat, a német nyelv gyakorlása céljából. Talán tudna valaki ajánlani olyan családot, ahol leányuk már volt fizető vendégként és a fizetési feltételek felől is tájékoztatnának. Szeretném, ha a családnak hasonlókorú leánya volna, akivel összebátározva legjobban gyakorolhatná magát a német nyelvben. Szíves fáradságukat hálással köszöni «Tanítómn».

ÜZENETEK

Vidéki tragédia. Bizonyára sokan lesznek, akik hasonló megjegyzéssel kísérik a szét-húzások elleni sziszifuszi erőfeszítéseket és hiábavalónak vélik szembeszállni a nem-csak nálunk, de az egész világon fellépett egocentrikus epidémiával, melynek rombolása ott érezhető, ahol egymás ellen kell harcolni az emberek. Ne a lelki romlottságban és a nevelés hiányosságában keressük az okok okozóját. Sokkal közelebbfekvő és igazibb összefüggését találjuk meg a mai kor gazdasági bajjaiban. A kenyérért való harcban kimerültek, belefáradt emberek mondják, hogy milyen nehéz ebben a küzdelemben emberileg gondolkodni, emberileg érezni és em-

berileg cselekedni. Sajátmagukkal kell harcba szállni, hogy gondolkodásukban, tettükben az embert kihangsúlyozzák. Hányszor láttuk elszorult szívvel, hogy az emberek mennyivel könnyebben gyűlölnék, mint szeretnek, mennyivel gyorsabban lendülnek ütésre, mint simogatásra a kezek és mindenütt mindenben az anyagiasság vette át a domináló szerepet. Nem odázhattuk tovább, hogy meg ne szólaltassuk az emberek lelkiismeretét és egy minutumra meg ne állítsuk a dologtevő kezeket, hogy a kenyérkereset gondja mellett ne felejtsek el azt a másik célt, amelynek sugara a lelkükbe veti fényt. Az élet-halál versenyében az ember erkölcsi ereje megbénulhat és az alagút sötétjében eltévedhet, de minden jövetele, ha a lelkünk csillagfényét követve, kitarjuk karunkat embertársaink, testvéreink felé és magunkhoz emeljük az elfáult és összetört lelkeket. Hiszek a lélek átalakító erejében és hiszem, hogy felajdulásunknak visszhangja támad mindenütt, a legádázabb harcok között tüledők szívében is és mindenek előtt hiszem, hogy Szeged, a második magyar kultúrváros, amely a fővárossal versenyezve, parallel halad tudományban és művészetben, első lesz a lelkek nemesítésében, az eldurvult fegyvelmeztlenség legcsiszolásában. Szeged a nagy árvíztragédiából mint feltámadt magyar Phönix hirdeti az egységes akarat teremtő diadalát s a zsenialitás alkotó lángjától terhes alföldi levegőben zsenik fogannak a magyar anyák szívében, akik tudásuk mustárgáját összekeverik az emberszeretet magjával és telehintik vele a parlagon heverő és megművelésre váró emberek lelkét, hogy a viharban elszóródottak egymásra találjanak. Hiszem, hogy Szeged mesterkéletlen tiszta levegője kiveti magából a fertőző bacillusokat és ott ahol ad falai között az emberséges életnek. Tudom, hogy Nagyságos Asszony boldogan vesz részt a lelkeket nemesítő munkában. Sziv. üdv. Szerk.

Legboldogtalanabb lény. Bocssáson meg, hogy nem tesszük közzé «Anonym»-hoz intézett levelét. Neki küldött üzenetünkben részletesen és terjedelemben is bőseges mértékben kifejtettük véleményünket és óva intettük a következményekre, amiket ha nem venne figyelembe, ám lássa, emberfiának szemrehányást nem tehet és az összes konkvenciát egyedül kell hordozza. Önhöz volna néhány szavunk. Önhöz, aki ugyanabba a lelkiválságba került, ami «Anonym»-ra vár, ha nem fogadja meg tanácsunkat. Hét év van mögötte és ez a fájdalmas önmarcangolás között telt el. A lassan múlt perceknek ólomsúlyok volt, amelyek visszarántották ahhoz a tragikus pillanathoz, amely visszajár, hogy emlékeztesse gyöngeségére és könnybe borítsa a szemét és a bíbor pírjával lángba borítsa az arcát. Nagyon megbűnhődött. Nagyon sajnáljuk, hogy nem tudott ellentálni a csábító, hízogó szavaknak. Könnyek, fájdalmas szavak, kitörő szemrehányások mind hatástalanul pattognak vissza a férfi szívéből. A férfit, aki menni akar, nem tarthatja vissza sem a legszebb, sem a legjobbnő sem, mert ő egyszerűen menni akar s ha a szívét tenné a lába elé, azon is keresztül gázolna. Lelkiismeretfurdalás, szánalom kivesztés a szótárból, vagy csak magát a szót ismeri, de azt az érzést, amelynek kifejezője, nem érti. Talán már Ön sem szereti, nem is szeretheti, mert évek óta kinozza, lépi szívét a fájdalom s ez megsemmisíti a szerelmet. De fáj, hogy hinni tudott neki, hogy gyöngye volt, hogy a karjaiba omlott. Ez fáj. Az önmagával való viaskodás, a szüntelen

szemrehányás. A jelenléte, hogy találkoznia kell vele. A közömbössége, ami felkavarja emlékeit, felidézti a multat, amire hiába hull rá napok száza, hegyekké tömörült percek, nem lehet elfedni, nem lehet elfeledni. Csak szavak ezek, de gyötrelmük titkolt, néma fájdalom, mely minden percben valóságként vesszőzi a lelkét. A megbékélésnek van egy módja: a Mindenható végtelen irgalmához való menekülés. Ne kétségbeesésében, ne haragjában, ne szűgyenkezésében sírjon, hanem mint olyan gyermek, aki a nagy rengetegben eltévedt, fél, retteg, láthatatlan ellenségektől remeg a szíve, boruljon le láthatatlan alakja előtt és mondja el bánatát, sírja el könnyeit. Ő megvigasztalja. Csönd és béke költözik a szívébe és többé soha-soha nem kell szűgyenkezzen, mert aki a megtért Magdolnát a szentjei közé fogadta és megbocsátott neki, az minden embernek megbocsát. Minden embert a szívébe zár, mert a megtérő bűnös ezerszer kedvesebb neki, mint a jó-ságával hivalkodó, mellét verő ember. Szeretnők letörölni a könnyeit, megismogatni a kezét és boldognak, meglepődtenek látni, aki megtalálta Istenben gyermeki bűnbánatáért bocsánatát. Isten szíve befogadja, siessen felajánlani a magát, mert a Szeretet várja, hogy magához emelje és meggyógyítsa.

Szeretettel köszönti Szerk.

Zsák M. Verse — sajnós — nem vált be. Túlnehéz témát választott, mert az édesanya fogalmáról a legékesebb szavú költők írtak fenséges, valóban költői sorokat. Nem mindenki született költőnek, ami nem szégyen, de az már öreg hiba, ha valaki önmagával szemben annvíra elfogult, hogy a különbséget nem ismeri fel az igazi költészet és az egyszerű, gyermekded írás között. Bármennyire is sajnáljuk, a verset nem közölhetjük.

Szerk.

Lia. Olyan szép verőfényes a levele, mint a felhők közül kibukkanó nap-sugár, sok-sok könnyen áttörő szírvány. És végül bájos, amint kérdezi, hogy megérdemli-e azt a nagy-nagy boldogságot, hogy mindenki szereti. Bizonyosan megérdemli, kedves kisleány, már azért is, mert értékelni tudja a szeretetet, amellyel körülveszik és nem siklik át rajta közönyösen, mintha az természet-szerűleg kijárna Magának. És hogy Maga hálás, boldog szívével viszonzó: a legszebb, legértékesebb jellemvonása egy fiatal leánynak. Maradjon mindig ilyen szerény és örvendezzen tiszta szívvel, őrizze meg lelke aranyhimorját sokáig, hogy a továbbiak évek nyomtalanul suhanjanak el és ne vigyenek el belőle egyetlen makulányit sem. Ne felejtse el, hogy mostani gyönyörű, boldog élete arra kötelezi, hogy legyen jó, önzetlen, odaadó, önfeláldozó és hű, hogy lelke legértékesebb ékköveiből másoknak is juttasson. Sziv. üdv. Szerk.

B. G.-né Szabó Irén. Nem jelentkeztünk még új lapunkkal, mert most van folyamatban az új beviteli engedély elintézése. Levélben választottunk baráti levelére. De nem mulasztjuk el, hogy hűségért öszinte, igaz szeretetünknek ezúton is kifejezést ne adjunk. Hosszú éveken át sötét fellegektől terhes egünkön először száguldottak keresztül a lelkünk-

ből kisugárzó öröm-pászták. Tekintetünket megfürdítettük vakító fényében és azóta lelünkben hordozzuk, mint az igazság bizonyosságát. Köszöntjük Nagyságos Asszonyt és mindazokat, akiknek részük volt a lelünkbe markoló ünnep soha el nem magyolósuló pillanatában. Magyar üdvözlettel Szerk.

Búzavirág. Kedves magyar dalszövegek, magukban hordják a búsongó muzsika lágyan hullámzó dallamát. Ajánlja fel valamelyik zeneszerzőnek, hogy zenésítse meg verseit. Elfogadott zeneművet a klisé elkészítése esetén közölhetünk. Szív. üdv. Szerk.

Neveletlen. Szívből fakadt kedves soraim igaz örömről telt. Kár, hogy a meleg szívet sugárzó bevezető sorok után kellemetlen ügyre kell áttérjünk, ami úgy hatott reánk is, mintha napfogyatkozást kémlélnénk kormozott üvegen át, hogy tisztában vehessük ki az elhomályosított fény mögött áttetsző foltok körvonalát. Ebben a mai fokozottan ideges és idegesítő atmoszférában a baráti kör sem szigetelhető el, hogy a lélekben lefojtott robbanó indulatok egyetlen ártatlan, de hatásában idegesítő szóval való érintkezésre teljes erővel ne explodáljon és ne rombolja szét a barátság legszebb művét. Ön nem követelt el tapintatlanságot, amikor feltűnő kedveltségét, szótlanságát, a társaságtól való elkülönülését látva, az együttérzés önkénytelenül ajkára suhanó meleg kérdésével fordult hozzá, hogy megkérdezze, mi okozza lehangoltságát, rosszkedvét. Nem illetheti szemrehányással magát, hiszen nem sejtette, hogy ezzel az ártatlan kérdéssel olyan lelki detonációt idéz elő, amelynek hatása a legnagyobb mértékben megdőbentette és elszomorította. Az illetőt pedig elragadtató indulatkijórára a bocsánatkérés mellett a konzekvencia levonására is kényszerítette. S mindez miért? Csak azért, mert elveszítette uralmát az idegei fölött. A belső világosság egy pillanatra elhomályosult, sötétbe borult a világ, az idegek megvadultak, nem tudta összefogni és megtörtént a baj. Beszült érzések romjai közül értetlenül, csodálkozáva kérdezik, hogyan is történt, mi idézte elő, mert nem lehet, hogy ártatlan, jóindulatú, puha, lágy szavak elhangzására reprodukálhatlan kitérés legyen a válasz. Mit is válaszolhatott volna a megrettent lélek a rombolás pillanatában? Ott, ahol a szavak már nem világítanak, a szív nem tud gyógyítani, ott felesleges a szó, a lélek üzenete. A boldogság, az Ön által elképzelt boldogság, darabokra zúzza hever a lábai előtt. Mérhetetlen árvaság búsítja a szívet. És mégse kísérletezzen összerakásával. Ugyanez az eset megismétlődne és a szerencsétlenség halmozódna, míg végre is kénytelen volna elmenekülni a saját otthonából. Ahol a szív nem talál békességet, ott nincs szeretet, ott csak kód van, hazugság és látszat, de igazi otthon nincs és nem is lehet. A bizonytalanság nyomozatos érzései kételyek sebével borítják be az ember lelkét s ha nem tudunk hinni az égi kegyelem gyógyító valóságában, nyomorultul elveszünk. Elveszünk, mert az élet bilincseit senki sem dobhatja le saját akaratából magáról, de megszabadíthat tőle és hordhatóvá könnyfűt az életünk ajándékozó és minden napunkat újjá teremtő Mindenható. A lelkek egymásra találásában a legnagyobb szerdéli harmónia muzsikál s lehet-e mámorítóbb zene, mint az, amit a boldogság és megelégedés húrjain játszik a beteljesedés földöntúli hangulatában ringatózó szív. És ebben az órában kibeszélhetetlen érzések, beteljesült ál-

mok hullámanak, mert a lélek birodalmában a boldogság lett a király. Igaz, erős, hűségese lelki embernek nincs mit félnie az elrejtőző holnaptól, menjünk bizalommal, kitárt szívvel eléje, sértetlenül áttörhetünk veszélyein és megtalálhatjuk ködében is annak kezét, aki vár reánk a kitűzött helyen és órában, mert aki odaállította, az kezében tartja sorkunt. Hinni és remélni, ebben a két szóban legyőzhetetlen erő őriz a szívünk, Önnek is hinnie kell és remélni, hogy megtalálja elveszített boldogságát. Szív. üdv. Szerk.

Felfelé. Nagyon köszönöm elismerő sorait és örülök, hogy a másoknak küldött vizsgalató üzenetek néha-néha elfelejtették a saját szomorúságát. Hogy könynyebb tegyük életünket, sokszor birokrák kell keljünk az élet kegyetlen brutalizmusával és le kell gyűrjünk a felsőbbrendű ember szellemi erejével. Gyarló emberi voltunk a legsúlyosabb keresetet is könynyebben cipeli, ha látjuk, hogy másoknak, mindenkinek, kisebb-nagyobb kereset nehezedik a vállára és senki nem mondhatja el, hogy a bánatot nem ismeri. És talán jobban bírjuk az élet terhét, ha szomorúságunk sajtolta könnyeinkre idegenek szeméből kibuggyan könnyestere: a részvét és panaszunk felolvadhat a megértés karjaiban. Nagyon mélyen meghatót bánata és bennem való háttartalan bizalma sokszorosan súlyosbítja felelősségem, mert egy ember életének új irányt jelölni, majdnem annyit jelent, mint további életének minden nehézségéért vállalni az ódiomot. Bár csak tudnék tanácsot adni! Bár csak nyugodtabbá és elviselhetőbbé válhatna élete, ha más megoldás hiányában, hűszvéi házasság után az elváláshoz kellene menekülnie, mert csak így találhatna rá a békességre, csöndre, amiben az elmúlt húsz év alatt soha része nem volt. Elhatározásának ezen végző következtetése a hiába volt hitvesi szeretetnek, a hiábavaló önfeloldozásnak összegzéséből szűrődött le a többi okok, az e helyen visszaadhatatlanok, mind ennek a végző elhatározásnak az elkerülhetetlenségét, jogosultságát támasztják alá. De még ennyi terhelő adat mellett is, Nagyságos Asszony érdekében azt ajánlom, ne Ön indítsa meg a válópert, ne Ön tegye meg az első lépést. Engedje át ezt is a férjének. Bizonyítson ő, ha tud. Nem elég valaki ellen vádat koholni, tanuk kellene pro és kontra, s akivel ő együtt él, az a válópertükben mint tanu dehogyan szerepelhet. Ne higgye, hogy egy ártatlan ember becsülettel hamis ráfogással el lehet venni. Abban az esetben, ha férje megindítja a válópert, Nagyságos Asszonynak is gondoskodnia kell bizonyítékokról, tanúkról, akik igazságát szembe állítsák a kitalált vádakkal. Minden közös szerzemény felelősségen Nagyságos Asszonyt illeti és valószínűleg tartom, hogy arra is van megfelelő bizonyítéka, hogy az alatt a hat év alatt, míg férje állás nélkül volt, őt és két gyermekét Nagyságos Asszony a saját keresetéből tartotta el. Szerezzen bizonyítékot arra nézve is, hogy a válóadóságot Nagyságos Asszony törlesztette. És ki tudja, az emberi természetben sokszor olyan elgondolkodtató ellenmondások hangjai hallhatók, hogy megtörténhetik, férjében is felülkerekedik a lelkiismeret és az utolsó pillanathoz visszatér elhagyott gyermekeihez és feleségéhez, aki hűséggel tartott ki mellette a nincstelen napokban s helyette, a tényleges családító helyett, vállalta a háztartás összes kiadásainak fedezését. És ha mindezeket elfelejtendő férje és elkerülhetetlenül szükségessé válnék házasságuk szétszakítása,

Nagyságos Asszony ne aggódjon, mert gyermekeit nem vehetik el Öntől, férje ellenben feltétlenül kötelezetik tartás- és nevelési díj fizetésére. Abba se menjen bele, hogy a válást közös megegyezéssel indítsák meg. Erre sem szép szóval, sem presszóval ne hagyja magát rábeszélteni. Mint az elmondottakból megállapíthatam, egyetlen egy olyan momentum sincs, ami a házasság felbontását az Ön hibájából előidézhethé. A koholt vádak ellen pedig az igazság fegyverével lehet és kell védekeznie.

A rohanó élet volánja mellett ülünk és megfeszített figyelemmel vezetjük sorkunt. Rajtuk múlik-e, hogy az összeültözéseket, karambolokat nem kerülhetjük el? — tessék fel a kérdést, melyre nem kapunk feleletet. Hiszen az életnek néha olyan kiszámíthatatlan periódusai vannak, amikor elbátortalanodunk, elveszítjük akaratunk cselekvő erejét és minden-mind egy nemtörődömséggel vakon viteljük magunkat neki a veszélynek ahelyett, hogy egy energikus rántással elkerülnők az összeültözést. A folytonos horzsolások és karambolok között eltelve életünk igazi célját s ahelyett, hogy hitünk irányítójára szegezünk tekintetünket, belemerülünk a földi gondokkal való keserű harcba, ahol még mindenki megsebesült. Nagyságos Asszony is életveszélyes küzdelmekben vergődte át magát és minden, amit elérni kíván: a csend és békesség harmóniája, talán még elérhető lesz.

Veleérző érdeklődéssel figyelem további sorsának alakulását és ha szükségesnek véli, tanácsommal készséggel állok rendelkezésére. Szív. üdv. Szerk.

Vidék előfizető. Félreértések elkerülése céljából leghelyesebb, ha a jegyaspár látogatása alkalmával tisztázzák a gondolatban felvetődött kérdést, hogy jegyaspár, illetve a menyasszony számíthat-e a vizit visszaadására, mert a jegyaspár látogatását rendszerint nem szokás visszaadni. Nem szokás több szempontból, amelyek külön-külön is nyomós okok és teljes mértékben igazolják az illetők távolmaradását. Sokszor az eljegyzés és esküvő között nincs is annyi idő, hogy látogatásukat a társadalmi formák betartásával viszonzhassák, vagy a menyasszony annyira el van foglalva az ilyenkor megkorszorozódó dolgaival, hogy az tesz helyesen, aki ebben az időben nem zavarja, mert még a legkedvesebb barátó részére is csak futó percek állanak rendelkezésre. Más elbírálás alá tartozik a fiatal házaspár vizitellese, aki ismétlenül vizitel aközknél is — akár visszaadták az illetők a látogatást, akár nem, — akiknél mint jegyesek már vizitelték, mert ismételt vizitellésükkel kifejezést juttatják, hogy az illetőkkel fenn akarják tartani az érintkezést és baráti kapcsolattá kívánják kimélyíteni. Szív. üdv. Szerk.

Életem regénye. Ahány ember, annyi regény játszdódik le az életben. Nincs ember, akinek az élete születésétől a haláláig ne fantasztikusnak érdekes, drámai fejezetekkel és humoros, víg és még több érdektelen részletekkel ne volna tele tüzdele. Ha nő a másoló, csupa líra, csupa szerelem a szöveg. Az igazi író is az életből merít, de csak annyit vesz át műve feldolgozásához, amennyit éppen szükségesnek talál az érdekesség fokozásához. Az élet produktumai művészi másolásához is igazi, hivatott író tollára van szükség, különben az Őnéhez hasonlóság giccs kerekedik ki belőle. Közönségünket nem untathatjuk szentimentális, szirupos regénnyel. Üdv. Szerk.

APRÓHIRDETESEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Tíz szón aluli szöveg hirdetései díja 1 pengő 50 fill. Jellegű hirdetésekre érkező levelek továbbítására hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetések szavanként 10 fill. A hirdetés díja előre beküldendő.

Vennék kézpénzért zongorát, esetleg pianót. Telefon: 140—206. Fenyőtele, Erzsébet körút 26.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásmunka 2 pengőért megvásárol. Főjegyző, Orczy út 40. I. 10.

Legmodernebb szabás-, varrástanítás. Mester-vizsga. Vitékieknek bentlakás. „Elite”-szalona, Erzsébet-körút 58.

Zongorát vagy pianót azonnal kézpénzfelértéért sűrűsen vennék. Telefon: 139-503. Zongoraterm.

Csillárudítól egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima konyh, ücső panzió. Prospektus. Csillárudító, Mátraszőlős.

Budapestre érkezőknek „Uri otthon” nyujtok, Hajduné, ny. MAV főintéző neje, Erzsébet-körút 2. III. 19. Emke ház. Lift. Telefon: 132-900.

Zongorák, pianók előleg nélküli legkisebb részletre. Tisztviselőkezelvény. Fenyőtele zongoraterme, Erzsébet-körút huszonhat.

Sok pénzt fizetek ékszerért, zálogjegyért, fogaranyért, szőnyegért és régiségért, Baross ékszerház, Baross utca 83. Telefonáljon 134—770.

Rövid fekete gyakorlózongora kettősáraz, külföldi négyász, valódi Büssendorfer ötszáz pengő. Garantáltak, jó karban. Zongorák, pianók feltűnő olcsón, tisztviselőknak előleg nélküli legkisebb részletre, Rakóczi-út ötven. Zongoraterem, Erzsébet-körút sarok.

Kólay Margit, Budapest, IX., Gróf Haller-u. 56., ajtó 115., házhoz menne fehérenemű és felsőruha varrásra, napi 3 pengőért. Komoly munkacér, kiadott munkát is vállal, hívásra jelöttekzik.

Saját ruháinak megvarrásával is szabni, varni meglátom rövid idő alatt, Bognárné, IV., Semmelweis-u. 2. I. em. 7.

Ki volna hajlandó szerénydíjnyú hűgomat, kinek 800 méterben felüli magaslati levegőre van szüksége, nar hónapra teljes ellátásba vállallani? Szíves válasz! Ruzsicska Emilia, Szarvas, a. ker. (Békés m.) címre kérek.

A gazdaság minden ágához érő fiatalember, aki jelenleg is önállóan vezet gazdaságot, autovezetéshez és szereléshez is ért, szere-e elhelyezkedni, nem annyira a nagy fizetés, mint inkább a jó bánásmód ellenben családtagként tekintenek. Erélyből szeretne előjönni. Nagy hálaára kötelezőnek tartva olvasatársomhoz, ha birtokos-családhoz volna nék szíves ajánlani rokonomat. Leveleket: „Jegyző neje” jelűre kiadóba kérek.

Római katonatiszt családja szívesen elvállalja egy nagyon finom magyar urilányt, aki pár hónapot Rómában kíván tölteni üdülés vagy tanulmány céljából. Lakás és teljes ellátás 50 lira egy napra. Felvilágosítással szolgál Szeczecky Aladárné. Özd.

Nőruha-egredély megszerzéséhez elkészítem. Szabást, varrást ipartól kápezem. Károly Ferencné, Vámház-körút 5.

MIMOZA világhírű grafológusnő analízis kézből, íráshól és fényképről. Személyes részvétel nem szükséges. Meglepetően tárja fel az élet minden titkát. Megállapításai a tiszta valóságoknak megfelelnek. Pontos születési és személyi adatokat kérek sajtókező írással levélben. Válaszbelég csatolandó. Cím: Pécs, Szent Vince-u. 50.

Felölös szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

Kéziratokat, kiséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örűnk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és leközlése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta: a Hungária Hírlapnyomda R. T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 513.39.

Felölös vitéz BÁNÓ LEHEL.

KÉZIMUNKALEÍRÁS

2. OLDALON: Színes himzésű asztalterítő. Jöminőségű, fehér, fél-levánszönből gyöngyfonállal készíjtük, jól mosható, tarka virág-színekkel. A szelére színes szegőszalagot teszünk. Előrajzolva 140×140 cm méretben P 8.50. Himzéséhez gyöngyfonál dekára 30 fillér. Segőszalag métere 36 fillér. Szűrőszablonja P 1.20. Hozott anyagra előrajzosa r 1.50.

9. OLDALON: Klöplibetéttel díszített függöny, ágyterítő és diszpárna. Alapanyaga vastagszálú tűll. A függöny aljára díszítésül sodrott rojtot teszünk. Tűll 300 cm szélességben méterenként P 7.50. Klöplibetét métere P 1.80.

13. OLDALON: Gobelin-diszpárna. Előfestve penelop-anyagra P 1.20. Kidolgozó-sóhoz 15 motringos berliner-fonál 12 fillér.

14. OLDALON: Gyermekkabátka, fejkötő

és kocsiakaró. Cérnapikéből készíjtük rátét- és himzésdíszítéssel. A kocsiakaró mérete 60×80 cm, előrajzolva a rátétanyaggal együtt P 4.70. Teljesen készen a kocsiakaró 10.— P. A kabátka és fejkötő előrajzolva a rátétanyaggal együtt P 6.50. Teljesen készen a két darab P 10.60. A minta szűrőszablonja P 1.50.

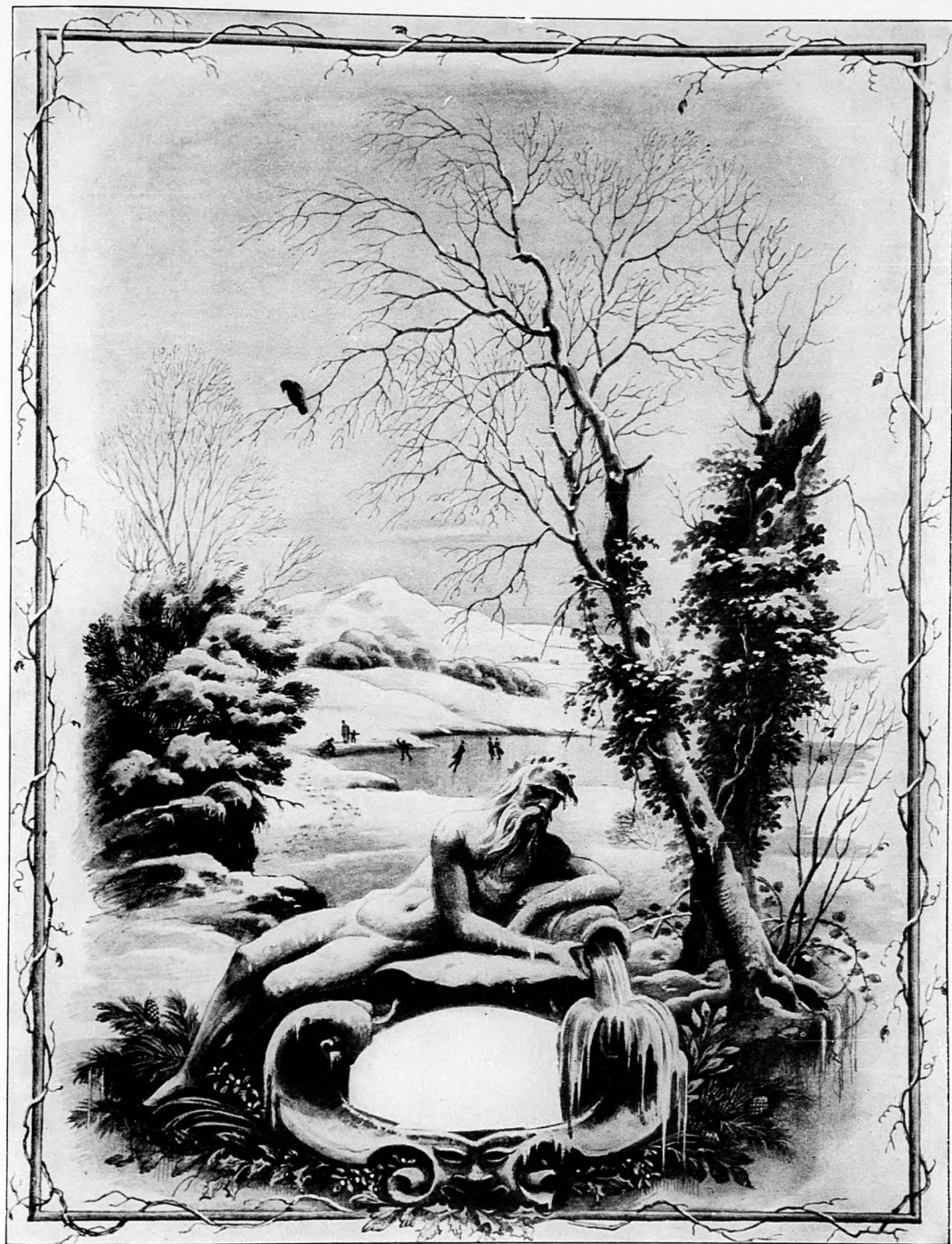
19. OLDALON: Kötőtüblűz. Zefirfonálból készíjtük, szép világos színekben. Anyagszükséglet: 15 dkg fonál és 1 pár 3-as sz. kötőtű. Zefirfonál dekája 28 fillér; 1 pár kötőtű 60 fillér. Fondrendelésnél kötési leírást adunk.

24. OLDALON: Divatos kötőtüblűz és kendő. A blüzt divatfonálból készíjtük, melynek dekája 36 és 42 fillér. A kendőhöz zefirfonál dekája 28 fillér. Fondrendelésnél készítesi leírást adunk.

A M. U. L. Kézimunkaboltjának (Budapest, VI., Teréz-körút 6) árajánlata

MÉLYEN LESZÁLLITOTT TAVASZI ÁRAK:

Előrajzolt tálcakendő, szép mintákkal, színes indanthren pamutvászonból, 25×30 Pengő	—45
Előrajzolt pamutvászon-milő, fehér színben, virágos vagy magyaros mintával	1.40
Előrajzolt diszpárna pamutvászonból, fehér színben	1.20
Előrajzolt diszpárna pamutvászonból, színes	1.40
Festett gobelinpárna, szép, virágos minta	—80
Festett gobelin-szentkép, 25×30 cm méretben	2.—
Festett kelim-párna, 40×40 cm méretben	2.—
Festett kelim-terítő, 100×100 cm méretben	7.20
Festett kelim-falvédő, 60×170 cm méretben	8.—
Aranycsokor pamutvászon ágyműnek, fehér, 80 cm széles, métere	1.50
Aranycsokor pamutvászon ágyműnek, rózsaszín, kék, zöld és lila, métere	1.92
Aranycsokor pamutvászon lepedőnek, 140 cm széles, fehér, métere	3.40
Aranycsokor pamutvászon paplanlepedőnek, 180 cm széles, fehér, métere	4.10
Pamutdamaszt ágyműnek, szép, virágos mintával, fehér, 80 cm széles, métere	2.40
Pamutdamaszt ágyműnek, pettyes mintával, rózsaszín, 90 cm széles	3.56
Pamutdamaszt ágyműnek, virágmintával, rózsaszín, 90 cm	2.66
Opálbatiszt zsúrterítőnek, szép színekben, 140 cm széles, métere	3.50
Konyhatórló pamutvászonból, csikos széllel, darabja	1.—
Konyhatórló lenvászonból, csikos széllel, darabja	1.80
Ágygarnitúra: 2 drb nagypárna, 1 drb kispárna géppel hímözve, kézigomblyukkal, gombbal ellátva, összesen	18.—
Egy darab paplanlepedő, 130×180 cm méretben, 45 cm széles visszahajtóval, géppel hímözve	16.50
Előrajzolt zsúrkészlet pamutvászonból, színesben, a terítő 100×100 cm, 4 szalvétával 30×30 cm méretben, szép mintával	4.80
Ugyanez színes opálbatisztból	4.50
Babaingecske fehér sifőnből, géphímözéssel	2.40
Babaingecske rózsaszín vagy kék színben, rátéthímözéssel	2.60
Pólyapárna fehér vagy színes, géphímözéssel és rátétel, szép kiittelben	15.50
Kocsiakaró és párna, cérnapikéből, rátétel és géphímözéssel, szép kiittelben, összesen	12.50
Kézszel horgolt leánykaruha, 1—2 évesnek	5.—
Hímzett grenadin-ruhácska, 2—3 évesnek 4.20, 4.80.	5.40
Nőihasnyia műselyemből, jöminőség, párja 2.20, 2.60.	3.90
Női-szobkendő kézimunkadíszítéssel, opálbatisztból, darabja	—80
Zsebkendőtartó kézfestéssel, magyaros vagy virágos minta	4.50
Paplanpamut nyáripaplan horgolásához, fehér, 5 dekás motring	—40
Paplanpamut nyáripaplan horgolásához, színes, 5 dekás motring	—60
Előrajzolt konyhagarnitúra nyers molinóból, 10 darabból áll	9.60
Előrajzolt konyhagarnitúra színes indanthren pamutvászonból	12.50
Függönyre alkalmas cérna-marquissette, ekrűszínből, 150 cm széles, métere 4.50, 5.50.	7.—
Színes függönyanyag, kockás minta, 150 cm széles, métere	4.50
Színes függönyanyag, indanthren festés, pettyes, 150 cm széles	5.80
Csipkeshövet, 300 cm széles, métere	7.50
Csipkeshövet, 360 cm széles, métere	8.50
Gitter-anyag, 160 cm széles, métere	6.40
Csipkeshövet, 180 cm széles, métere	6.40
Fehér etamin, 150 cm széles, métere	2.40
Klöpli csipkefüggöny, 150×250 cm méretben, alul rojtjal díszítve	19.50
Marquissette-függöny, fodordíszítéssel, 150×250 cm méretben	18.—

A „MUL” kézimunkaboltja szeretettel várja e lap kedves előfizetőinek látogatását. Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 6. Telefon: 12-13-19

MAGYAR NŐK LAPJA

Tavaszi
divatujdonságok

